

ใบรับรองวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม)

ปริญญา

การบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม

วุฒิศาสตร์

สาขาวิชา

คณะ

เรื่อง ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

Readiness of Tambon Administration Organization Members on Forest Fire Control,
Udon Thani Province

นามผู้วิจัย นางสาวมนัสสุดา นันทสิริพร

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์สันต์ เกตุปราณีต, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์ไกรสาร วิริยะ, ปร.ด.)

ประธานสาขาวิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กัญจน์เบจร ชูชีพ, Dr.rer.nat.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรอง

(รองศาสตราจารย์กัญจน์ ชีระกุล, D.Agr.)

คอมบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

สิงห์สินธุ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

Readiness of Tambon Administration Organization Members on Forest Fire Control,

Udon Thani Province

โดย

นางสาวมนัสสุดา นันทลิริพร

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม)

พ.ศ. 2556

สิงห์ นพวงศ์ นพวงศ์

มนัสสุดา นันทสิริพร 2556: ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม) สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สันต์ เกตุปราณีต, Ph.D. 126 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม ระดับความพร้อม และปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่าง 347 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่า t-test และค่า F-test และทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffé โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 41 ปี ภูมิลำเนาเดิม เป็นชาวอุดรธานี มีสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกัน มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพหลักเป็นข้าราชการ หรือพนักงานล้วนท้องถิ่น และมีการประกอบอาชีพรอง โดยมีรายได้เฉลี่ย 19,055 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายเฉลี่ย 13,080 บาทต่อเดือน องค์การบริหารส่วนตำบลและที่อยู่อาศัยตั้งห่างจากพื้นที่ป่ามีระยะทางเฉลี่ย 7.25 และ 7.01 กิโลเมตรตามลำดับ ส่วนใหญ่เข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการเลือกตั้งและมีตำแหน่งเป็นสมาชิกสภา อบต. มีระยะเวลาครองตำแหน่งปัจจุบันเฉลี่ย 3.42 ปี และส่วนใหญ่ไม่ได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า ไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่า และไม่มีการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ แต่มีการบรรจุภาระเกี่ยวกับการกิจกรรมควบคุมไฟป่าในการประชุม ร้อยละ 54.8 และส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าในระดับมาก ร้อยละ 61.4 ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยความพร้อมเท่ากับ 2.42 คะแนน ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพหลัก อาชีพรอง ลักษณะการเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ระยะเวลาในการครองตำแหน่ง การได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า การได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่า การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ระยะห่างระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับพื้นที่ป่า การบรรจุภาระกิจกรรมควบคุมไฟป่าในวาระการประชุม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่า

Manatsuda Nanthalasiriporn 2013: Readiness of Tambon Administration Organization Members on Forest Fire Control, Udon Thani Province. Master of Science (Forest Resource and Environmental Administration), Major Field: Forest Resource and Environmental Administration, Faculty of Forestry. Thesis Advisor: Associate Professor San Kaitpraneet, Ph.D. 126 pages.

The objectives of this study were to investigate socio-economic characteristics of tambon administration organization (TAO) members, readiness levels and factors affecting the readiness of the TAO members on forest fire control in Udon Thani province. Data collection was conducted by using designed questionnaires to interview 347 sample members. Statistical analysis included frequency, percentage, mean, maximum, minimum, t-test and F-test and compared the differences of each pair mean by using Scheffé's method, given statistical significance level at 0.05.

The results of this study revealed that most of the respondents were male with an average age of 41 years old, domiciled in Udon Thani province. They married and stayed together. They graduated on bachelor's degree. Government officers or local officers were their main occupation and they mostly had minor occupation in which most of them were members of TAO council. Their averages of monthly income and their expense were 19,055 and 13,080 bahts, respectively. Average distances between forest area and TAO office and homestead were 7.25 and 7.01 kilometers, respectively. Being members of the TAO were recruited by election. Their currently position holding period mostly was less than one year, the average currently position holding period was 3.42 years. There were no welfare in operating, no training of forest fire control and no cooperating work with forest officers. There was an issue of forest fire control activity in the TAO meeting (54.8%). Most of members had knowledge about forest fire and forest fire control at high level (61.4%). Readiness of the TAO members in forest fire control was at the low level with an average score of 2.42. In addition, factors affecting the readiness of the TAO members included gender, education level, marital status, main occupation, minor occupation, recruitment of the members being, position holding period, welfare receiving in forest fire control operation, training of forest fire control, cooperating work with forest officer, distance between forest area and TAO office, having issue about forest fire control activity in the meeting and knowledge of forest fire control.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

/ /

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รศ. ดร. สันต์ เกตุปราณีต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ดร. ไกรสร วิริยะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้มีความสมบูรณ์ถูกต้อง และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทิประสาทความรู้และอบรมด้วยสั่งสอนมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ในการให้คำเสนอแนะต่างๆ ในการทำวิจัย ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่จากส่วนควบคุมไฟป่า และศูนย์ส่งเสริมการควบคุมไฟป่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ขอขอบคุณ คุณวัลยา บุตรดี คุณชุลีพร จารุจินดา คุณสุณิษ ม่วงทอง เพื่อนเพชร เพื่อนปอ น้องวิ น้องเกด พี่บีบอน พี่ปีบอน พี่ๆ น้องๆ นิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ รุ่นที่ 15 และเพื่อนวนศาสตร์ 66 พี่ๆ น้องๆ ชาววนศาสตร์ทุกท่าน ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยและเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อประเสริฐ นันทศิริพร ที่ได้อบรมเลี้ยงดูให้การสนับสนุนทางการศึกษา และเป็นกำลังใจที่ดีแก่ลูกเสมอมา คุณประ โยชน์ อันไดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณพ่อประคุณที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด

มนัสสุดา นันทศิริพร

มีนาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	(1)
สารบัญตาราง	(2)
สารบัญภาพ	(6)
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	3
การตรวจเอกสาร	7
อุปกรณ์และวิธีการ	38
อุปกรณ์	38
วิธีการ	38
ผลและวิจารณ์	47
สรุปและข้อเสนอแนะ	102
สรุป	102
ข้อเสนอแนะ	103
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	107
ภาคผนวก	113
ภาคผนวก ก แบบสอบถามประกอบการวิจัย เรื่อง ความพร้อมของสมาชิก องค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี	114
ภาคผนวก ข ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เรื่อง ความพร้อมของสมาชิก องค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี	123
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	126

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ข้อมูลักษณะภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอุดรธานี พ.ศ. 2553	25
2 พื้นที่และประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในจังหวัดอุดรธานี	27
3 สถิติการเกิดไฟป่าในท้องที่จังหวัดอุดรธานี	28
4 จำนวนและร้อยละของลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลตัวอย่าง จังหวัดอุดรธานี	50
5 คะแนนความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลตัวอย่าง เป็นรายข้อ	54
6 ระดับความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลตัวอย่าง	56
7 รายละเอียดความพร้อมในการปฏิบัติการกิจกรรมควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี	57
8 ความพร้อมของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี	62
9 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี	63
10 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี	64
11 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี	66
12 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี	67
13 การทดสอบความแตกต่างของความพร้อมในการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับ ความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี	70
15 การทดสอบความแตกต่างของความพร้อมในการควบคุมไฟป่าของสมาชิก องค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุตรธานี จำแนกตามสถานภาพสมรส เป็นรายคู่	72
16 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพหลักของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับ ความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี	73
17 การทดสอบความแตกต่างของความพร้อมในการควบคุมไฟป่าของสมาชิก องค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุตรธานี จำแนกตามอาชีพหลัก เป็นรายคู่	74
18 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีอาชีพรองของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับ ความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี	76
19 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับความ พร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี	77
20 ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับความ พร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี	78
21 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเข้าเป็นสมาชิกของสมาชิกองค์กรบริหาร ส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี	80
22 ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับ ความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี	81
23 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการครองตำแหน่งปัจจุบันของสมาชิกองค์กร บริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี	83
24 การทดสอบความแตกต่างของความพร้อมในการควบคุมไฟป่าของสมาชิก องค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุตรธานี จำแนกตามระยะเวลาการครอง ตำแหน่งปัจจุบัน เป็นรายคู่	84
25 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าของสมาชิก องค์กรบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
26 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่าของสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี	87
27 ความสัมพันธ์ระหว่างการคิดต่อกันเจ้าหน้าที่ป่าไม้ด้านการควบคุมไฟป่าของ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัด อุดรธานี	88
28 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะห่างระหว่างที่อยู่อาศัยกับพื้นที่ป่าของสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี	90
29 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะห่างระหว่างที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับ พื้นที่ป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี	92
30 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีวาระเกี่ยวกับการกิจการควบคุมไฟป่าในการประชุม ¹ ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี	93
31 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่าของสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี	95
32 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี	97
33 ความคิดเห็นและปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติการกิจการควบคุมไฟป่าของ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	100
34 ข้อเสนอแนะในการกระจายอำนาจการกิจการควบคุมไฟป่าให้แก่ท้องถิ่นของ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
ข1	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี ด้วยวิธีของ Kuder Richardson : KR 20	124
ข2	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านความพร้อมของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟานองครอนบาก (Cronbach's Coefficient Alpha)	125

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 โครงการสร้างองค์กรบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552	14
2 สามเหลี่ยมแห่งไฟ	18
3 สามเหลี่ยมพุทธิกรรมของไฟ	19
4 พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ บริเวณจังหวัดอุดรธานี	30
5 กรอบแนวคิดของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม	35
6 องค์กรบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษา จังหวัดอุดรธานี	46

ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

Readiness of Tambon Administration Organization Members on Forest Fire Control, Udon Thani Province

คำนำ

แนวความคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (sustainable development) ที่ได้รับการผลักดันอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี ก.ศ. 1972 และเป็นที่ยอมรับอย่างสากล โดยคณะกรรมการโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (World Commission on Environment and Development) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ว่าหมายถึง “การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนบุคคลปัจจุบัน โดยไม่ทำให้คนรุ่นอนาคตต้องประสบปะนออม เพื่อคงไว้ความสามารถที่จะสนองความต้องการของเหลลงไป” ซึ่งแนวความคิดนี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการยกร่างบทบัญญัติทางด้านสิ่งแวดล้อมของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งได้มีการยอมรับสิทธิในสิ่งแวดล้อมของประชาชน สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับองค์กรภาครัฐ และภาระหน้าที่ขององค์กรภาครัฐทั้งหมดในการส่งเสริมสิทธิดังกล่าวให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติ ภายใต้กรอบบัญญัติแห่งกฎหมาย (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจท้องถิ่นแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับ ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม, 2547)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจรัฐให้กับองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นและปรับลดบทบาทของรัฐ สนับสนุนให้ชุมชน องค์กรท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม และได้รับประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงและยั่งยืน เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และตามพระราชบัญญัติสภาพด้านคลังและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 และมาตรา 68 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ให้องค์กรบริหารส่วนตำบล ต้องบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (หมายความรวมถึง ทรัพยากรดิน ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรแร่ธาตุ ทรัพยากรทางการประมง ทรัพยากรบรรยายกาศ ฯลฯ) โดยการกิจกรรมควบคุมไฟป่าเป็นหนึ่งในการกิจด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม อันเป็นหนึ่งในหน้าที่ซึ่งองค์กรบริหารส่วนตำบลต้องปฏิบัติด้วยเช่นกัน

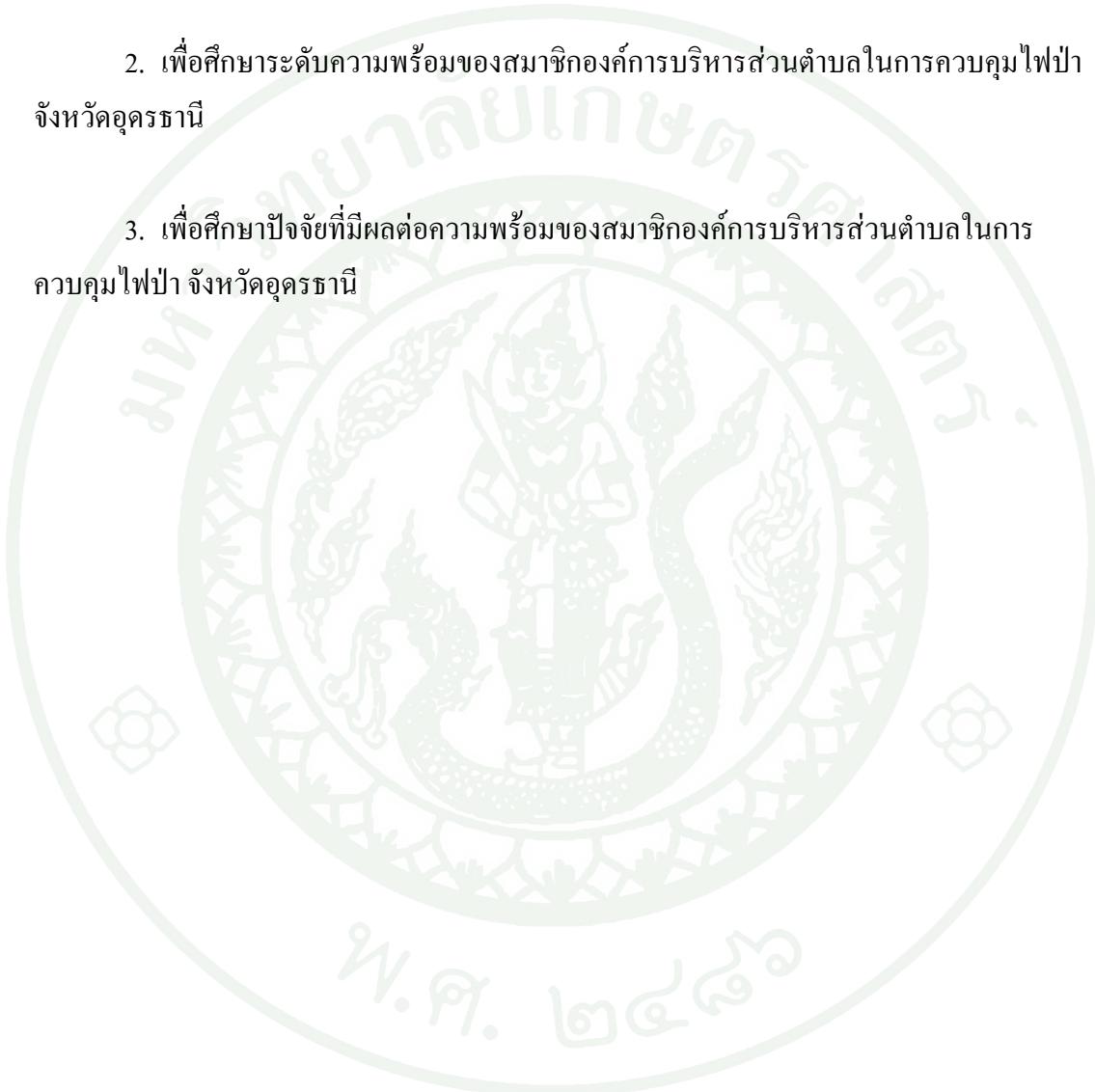
ปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยลดลงอย่างรวดเร็วจากความต้องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่เพิ่มตามจำนวนประชากร การบุกรุกทำลายป่าและการเตรียมพื้นที่เกษตรกรรมเป็นสาเหตุสำคัญที่

ทำให้เกิดไฟป่า โดยเฉพาะพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกาศรับส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จากรายงานประจำปี 2554 ฝ่ายวิชาการ ส่วนควบคุมไฟป่า สำนักป้องกันป่ารบกวน และควบคุมไฟป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตหีบุรี และพันธุ์พีช แสดงผลการดำเนินการปฏิบัติงานดับไฟป่า แยกรายจังหวัด พบว่า จังหวัดอุดรธานี มีการปฏิบัติงานดับไฟป่าทั้งสิ้น 136 ครั้ง คิดเป็นพื้นที่ป่าลูกไฟใหม่ 1,192 ไร่ และจากข้อมูลจากการตรวจสอบตามจุดหรือบริเวณที่มีความร้อนมากผิดจากปกติบนพื้นที่ (hotspot) จากดาวเทียม Aqua และ Terra พบร้าไฟล่วงไฟฟูเกิดขึ้นในพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ตามลำดับ ซึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตรวจสอบพบมากของมาจากการเห็นอุบัติ แบ่งเป็นในพื้นที่เกษตรกรรม ป่าสงวนแห่งชาติ และป่าอนุรักษ์ จำนวน 3,965 1,692 และ 361 ไร่ ตามลำดับ สำหรับในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ก็ เช่นเดียวกัน กล่าวคือ เกิดในพื้นที่เกษตรกรรม ป่าสงวน แห่งชาติ และป่าอนุรักษ์ จำนวน 179 165 และ 13 ไร่ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าไฟที่ตรวจสอบในพื้นที่ จังหวัดอุดรธานี เกือบทั้งหมดเกิดในพื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งมีสาเหตุของ การเกิดไฟป่าจากการกระทำการของมนุษย์ทั้งสิ้น

การกิจกรรมควบคุมไฟป่าเป็นงานที่จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน และต้อง เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ เมื่อองค์กรปกครองส่วนอื่นนำไปปฏิบัติ หน่วยงานในสังกัดกรมป่าไม้ซึ่งทำ หน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้แก่องค์กรปกครองส่วนอื่นจึงมีความสำคัญยิ่ง ทั้งนี้ปัจจุบันในพื้นที่จังหวัด อุดรธานี ได้มีหน่วยงานในสังกัดกรมป่าไม้ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนความพร้อมในการปฏิบัติ การกิจกรรมควบคุมไฟป่าให้แก่สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมการควบคุมไฟป่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ฝึกอบรมและสาธิตการควบคุมไฟป่า และหน่วยส่งเสริมการควบคุมไฟป่า อุดรธานี ดังนั้น การศึกษาความพร้อมของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี ครั้งนี้ เพื่อเป็นการศึกษาหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมของสมาชิก องค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้นำและเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น ในการรองรับการ กระจายอำนาจในการควบคุมไฟป่า อันจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพและความพร้อม ในการควบคุมไฟป่าให้แก่สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในอนาคต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาระดับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อกำลังและความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

นิยามศัพท์

ความพร้อม หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่จังหวัดอุดรธานี เนพาที่มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 88 แห่ง มีความพร้อมทางด้านความรู้ความเข้าใจ มีศักยภาพและทักษะที่ส่งผลต่อการควบคุมไฟป่าที่มีประสิทธิภาพในพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมุ่งเน้นความพร้อมใน 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่ การปฏิบัติงานป้องกันไฟป่า และ การปฏิบัติงานดับไฟป่า

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนา และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่บริหารงานและกำกับดูแลระดับตำบลในท้องที่จังหวัดอุดรธานีเฉพาะที่มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ใช้ชื่อย่อเป็นทางการว่า อบต.

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายก องค์การบริหารส่วนตำบล เลขาธุการพร้อมทั้งสมาชิกสภาพัฒนา และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ไฟป่า หมายถึง ไฟที่เกิดจากสาเหตุอันใดก็ตามແลี้วคลุกโคลนไปໄได้ โดยอิสระ ปราศจากการควบคุม ทั้งนี้ ไม่ว่าไฟนั้นจะเกิดขึ้นในป่าธรรมชาติหรือสวนป่า

การควบคุมไฟป่า หมายถึง การจัดการและการแก้ไขปัญหาไฟป่าอย่างครบทวงจรของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเฉพาะที่มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี โดยมีกิจกรรมในระบบการควบคุมไฟป่าดังแต่การเตรียมความพร้อมก่อนเกิดไฟป่าไปจนถึงการเข้าปฏิบัติการดับไฟป่าเมื่อไฟป่าเกิดขึ้น

เพศ หมายถึง เพศของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษา แบ่งเป็น เพศชาย และ เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุจริง มีหน่วยนับเป็นปี ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษา โดยนับถึงปี พ.ศ. 2555

ภูมิลำเนาเดิม หมายถึง สถานที่อยู่อันเป็นแหล่งสำคัญหรือสถานที่อันเป็นที่กำเนิดของ
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษา

สถานภาพการสมรส หมายถึง สภาพการเป็นโสด การมีคู่สมรส และหมายหรือหย่าร้างของ
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษา

ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุดที่สำเร็จ ของสมาชิกองค์การบริหารส่วน
ตำบลที่ทำการศึกษา

อาชีพหลัก หมายถึง อาชีพที่ทำเป็นปกติประจำ และสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกองค์การ
บริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษา

อาชีพรอง หมายถึง การมีหรือการไม่มีอาชีพที่ทำรายได้เสริมจากอาชีพหลักของสมาชิก
องค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษา

รายได้ หมายถึง เงินรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ได้จากการประกอบอาชีพของสมาชิกองค์การ
บริหารส่วนตำบลที่ศึกษา โดยไม่หักรายจ่าย

รายจ่าย หมายถึง เงินรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนที่เกิดจากการดำเนินชีพของสมาชิกองค์การ
บริหารส่วนตำบลที่ศึกษา

การเข้าเป็นสมาชิกองค์การ หมายถึง ลักษณะการเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การเป็นสมาชิกโดยตำแหน่ง ได้แก่ ข้าราชการหรือพนักงานส่วน
ท้องถิ่น และ การเป็นสมาชิกจากการได้รับได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขาธุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และกลุ่มสมาชิก
สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ตำแหน่งหน้าที่ หมายถึง หน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่หรือปฏิบัติงานในองค์การ
บริหารส่วนตำบล โดยมีภาระหน้าที่หรือตำแหน่งแตกต่างกันไป ได้แก่ ประธานสภาฯ รอง
ประธานสภาฯ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขาธุการสภาฯ กรรมการบริหารฯ ปลัดองค์การ
บริหารส่วนตำบล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ระยะเวลาในการครองตำแหน่ง หมายถึง ระยะเวลาที่ทำหน้าที่หรือปฏิบัติงานในองค์การ
บริหารส่วนตำบลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษา มีหน่วยนับเป็นปี โดยนับถึง
ปี พ.ศ. 2555

การได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลที่ทำการศึกษาได้รับค่าตอบแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติงานควบคุม
ไฟป่า ได้แก่ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าทำการล่วงเวลา หรือสวัสดิการอื่น ๆ ที่ได้รับและเกี่ยวข้องกับการ
ควบคุมไฟป่า

การได้รับฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่า หมายถึง ประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกอบรม
เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษา

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ด้านการควบคุมไฟป่า หมายถึง จำนวนครั้งที่สมาชิกองค์การ
บริหารส่วนตำบล ที่ทำการศึกษา ได้ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เพื่อดำเนินกิจกรรม
เกี่ยวกับงานควบคุมไฟป่า ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ระยะห่างระหว่างที่อยู่อาศัยกับพื้นที่ป่า หมายถึง ระยะห่างระหว่างบ้านที่อยู่อาศัยของ
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษา กับแนวเขตพื้นที่ป่า มีหน่วยวัดเป็นกิโลเมตร

ระยะห่างระหว่างองค์การบริหารตำบลกับพื้นที่ป่า หมายถึง ระยะห่างระหว่างองค์การ
บริหารส่วนตำบลที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษาปฏิบัติหน้าที่อยู่ กับแนวเขต
พื้นที่ป่า มีหน่วยวัดเป็นกิโลเมตร

การมีวาระเกี่ยวกับการกิจกรรมควบคุมไฟป่าในการประชุมสมาชิกองค์การบริหารส่วน
ตำบล หมายถึง การบรรจุภารกิจการควบคุมไฟป่าเข้าเป็นวาระในการประชุมขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษาปฏิบัติหน้าที่อยู่

ความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่า หมายถึง ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟป่า สาเหตุของ
การเกิดไฟป่า ลักษณะของไฟป่า การป้องกันไฟป่า การดับไฟป่า และผลกระทบที่เกิดจากไฟป่า
ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษา

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาความพร้อมของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี ผู้วิจัยได้แบ่งการตรวจเอกสารตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพร้อม
2. องค์กรบริหารส่วนตำบล
3. ไฟป่าและการควบคุมไฟป่า
4. นโยบายการควบคุมไฟป่า
5. จังหวัดอุตรธานี
6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพร้อม

ความหมายของความพร้อม

จิตรา (2518) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง สภาพการเตรียมตัวเพื่อตอบสนองหรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งคนเราจะทำอะไร ได้ดีหรือไม่จะต้องมีความพร้อม ซึ่งความพร้อมที่เกิดขึ้นจะต้องขึ้นอยู่กับความตื่นตัวทางด้านจิตใจ ความพร้อมทางด้านร่างกาย ความพร้อมทางด้านอารมณ์ สังคม และความพร้อมทางด้านวัฒนธรรม

สุโภ (2520) ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง ความสามารถของคนเราที่จะดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างได้ผลดี ในวันเวลาที่กำหนดให้และในการทำงานทุกอย่าง

อาท (2520) ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง ลักษณะหรือสภาพที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล แล้วเป็นผลให้การกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จ

เตือนใจ (2524) ได้ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง สภาพแห่งความเจริญของงาน และการพัฒนาการอย่างสูงสุดของบุคคลทั้งทางกาย สมอง อารมณ์ และสังคมจนถึงระดับที่จะเรียนรู้ได้

อธิ (2534) ได้ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง สภาพความพร้อมของอินทรีย์ ทางร่างกาย จิตใจอวัยวะต่างๆ ใน การเรียนรู้ รวมทั้งความเจริญเติบโตของร่างกาย แรงจูงใจ ความสนใจ ประสบการณ์เดิม เป็นต้น ซึ่งความพร้อมดังกล่าวเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้ จะช่วยให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ แตกต่างกัน บุคคลที่มีความพร้อมมากก็อาจเรียนรู้ได้ดีเป็นต้น

กันยา (2540) กล่าวว่า ความพร้อม (readiness) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

พงษ์พันธ์ (2542) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง ภาวะที่จะเรียนรู้ลิ่ง คลื่นหนึ่งอย่างบังเกิดผล

องค์ประกอบของความพร้อม

Downing and Thackrey (1971) ได้แบ่งองค์ประกอบของความพร้อมออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. องค์ประกอบทางกายภาพ (physical factors) ได้แก่ การบรรลุภารกิจทางด้านร่างกายทั่วไป
2. องค์ประกอบทางสติปัญญา (intellectual factors) ได้แก่ ความพร้อมทางความสามารถในการรับรู้ และการคิดอย่างมีเหตุผล
3. องค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อม (environmental factors) ได้แก่ ประสบการณ์ด้านสังคม สภาพแวดล้อมรอบตัว
4. องค์ประกอบทางอารมณ์ แรงจูงใจและบุคลิกภาพ (emotion factors, motivation and personality factors) ได้แก่ ความมั่นคงทางอารมณ์ ความต้องการที่จะเรียนรู้

ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อม

ประชัด (2537) มีความเห็นว่า ความพร้อมจะต้องพิจารณาจาก ความพร้อมทางด้าน การเงินการคลัง ความพร้อมของประชาชน ความพร้อมทางด้านการเมืองของประชาชน

มาลินี (2539) กล่าวว่าองค์ประกอบที่ช่วยให้เกิดความพร้อม ประกอบด้วยปัจจัย องค์ประกอบภายในตัวเอง ได้แก่ วุฒิภาวะ ความสนใจ ความรู้พื้นฐาน ประสบการณ์เดิม และ องค์ประกอบภายนอก ได้แก่ สภาพแวดล้อม

การศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประชัด (2537) ได้อธิบายความพร้อมของประชาชนและท้องถิ่นในการรับการกระจาย อำนาจ ว่าเป็นกิจการจากรัฐที่ประชาชนต้องมีบทบาทในการรับหน้าที่บางประการไปปฏิบัติเพื่อ สนับสนุนความต้องการของประชาชนเอง โดยประชาชนและท้องถิ่นต้องมีความสามารถและความ พร้อมในการรับการกระจายอำนาจซึ่งพิจารณาความพร้อมใน 3 ด้าน ได้แก่

1. ความพร้อมในด้านการเงิน การคลังของท้องถิ่น ความสามารถในการพึงตนเองทางการ คลังซึ่งถือเป็นหัวใจของความพร้อม ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ยังไม่พร้อมในเรื่อง งบประมาณ หรือขังหวังพึงงบประมาณจากส่วนกลาง การบริหารงานจะถูกควบคุมโดยรัฐบาลกลาง ให้มีอนุเzen อคีต

2. ความพร้อมของประชาชนในด้านการเมือง ต้องพิจารณาความรู้ความเข้าใจในหลัก การเมืองของประชาชนในท้องถิ่น เพราะหากประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการเมืองย่อม เกิดผลเสียต่อกิจการปกครองตนเองในท้องถิ่นอย่างมาก

3. ความพร้อมหรือความสามารถของประชาชนในการบริหารกิจการในหน้าที่การกระจาย อำนาจ อันเป็นกิจกรรมที่รัฐมอบหมายให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามารับหน้าที่ โดยอย่างน้อย ประชาชนต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารกิจการนั้นเป็นอย่างดี มิฉะนั้นแล้วการกระจาย อำนาจกลายเป็นผลเสียแก่ท้องถิ่น

วิทยา (2523) ได้ประมวลปัญหาและอุปสรรคขององค์กรปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับอุดมคติในการปกครองท้องถิ่น โดยทัศนคติของรัฐบาลเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นว่า ยังไม่มีความแน่นอน รัฐบาลเกิดความไม่แน่ใจระหว่างหลักการกระจายอำนาจกับหลักการรวมอำนาจแบบดั้งเดิม ไม่ไว้ใจที่ให้ประชาชนปกครองตนเอง นอกจากนี้ประชาชนยังขาดความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ขาดความรู้ความเข้าใจในการปกครองตนเอง

2. ปัญหาการคลัง องค์กรปกครองท้องถิ่นมีรายได้ที่ไม่เพียงพอค่าใช้จ่ายและการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า สมความมุ่งหมาย ทำให้รัฐต้องจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อให้ดำเนินอยู่ได้ ซึ่งปัญหานี้ทำให้เกี่ยวข้องไปถึงปัญหาอื่น ๆ อีกหลายประการ เช่น การขาดแคลนเงินที่จะจ้างบุคลากรมาปฏิบัติงานท้องถิ่นอย่างเพียงพอและการควบคุมโดยรัฐบาลกลางด้วย ปัญหาระบบที่ไม่เพียงพอ กับค่าใช้จ่ายถึงปัญหาและอุปสรรคสำคัญยิ่งต่อการปกครองท้องถิ่น

3. ปัญหาพนักงานท้องถิ่น นับว่ามีส่วนสำคัญต่อกิจการปกครองตนเองของชุมชน เพราะเป็นส่วนที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารของท้องถิ่น

4. ปัญหาการควบคุม ในทางปฏิบัติรัฐบาลกลางได้ใช้อำนาจควบคุมการปกครองท้องถิ่นในระดับที่สูงมาก ซึ่งรัฐบาลควรที่จะโอนอำนาจให้ท้องถิ่นทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ เพื่อเปิดโอกาสให้การปกครองท้องถิ่นได้พัฒนาตนเอง และริเริ่มงานได้ตามความต้องการของท้องถิ่นล้างทัศนคติที่ไม่เคยไว้วางใจในความสามารถของประชาชนในท้องถิ่น

ส่วน ประชัย (2537) ได้กล่าวถึงอุปสรรคและปัญหาของการปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังนี้

1. การเงิน ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง และเนื่องจากการกิจธุรกิจอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่กำหนดไว้ จะต้องให้เงินเป็นจำนวนมากที่จะสามารถบริหารงานให้เกิดผลดี เหตุที่ท้องถิ่นมีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย ทำให้เกิดปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อการปกครองท้องถิ่น แล้ว ยังทำให้ประชาชนมององค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยภาพพจน์ที่ผิด ประชาชนอาจจะไม่เข้าใจว่าการปกครองท้องถิ่นมีไว้เพื่ออะไรได้ ความรู้สึกที่ประชาชนมีต่อองค์กรปกครองท้องถิ่นเช่นนี้อาจเป็นผลร้ายต่อการปกครองท้องถิ่นอย่างยิ่ง

2. รัฐบาลและข้าราชการ รัฐบาลและข้าราชการของรัฐมีส่วนในการสร้างอุปสรรคและปัญหาให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านทัศนคติที่มีต่อองค์กร

ปกครองท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่น ทศนະคดีที่ผิด ๆ ยังส่งผลร้ายต่อองค์กรปกครองท้องถิ่น การไม่ยอมรับความสามารถ หรือให้เกียรติแก่เจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นดังกล่าว เป็นการทำลายคุณค่าและไม่ยอมรับหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่ถือว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจ

3. ประชาชน หมายรวมทั้งประชาชนในฐานะได้รับเลือกให้เข้ามาร่วมเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่น ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ และประชาชนผู้รับบริการจากองค์กรปกครองท้องถิ่นทั่ว ๆ ไป การที่ประชาชนในท้องถิ่นไม่สนใจกิจกรรมการปกครองตนเองในท้องถิ่นนั้น น่าจะเป็นเพราะวัฒนธรรมทางการเมืองของไทยเรา เหตุผลอีกประการหนึ่ง คือประชาชนยังไม่เข้าใจถึงหลักการปกครองของตนเอง ไม่รู้ถึงความจำเป็นและประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นจึงเกิดขึ้นในลักษณะเบื้องบนบันดาล

4. กฎหมาย กฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นนี้ รัฐบาลเป็นฝ่ายที่มีอำนาจแต่เพียงผู้เดียว ใน การที่จะตราขึ้นและบังคับใช้กับองค์กรปกครองท้องถิ่น รัฐบาลจะเป็นฝ่ายที่ทรงไว้วิชั่นอำนวยในการตีความ ดังนั้น การตีความก็มักเป็นไปในลักษณะที่เป็นประโยชน์แก่ฝ่ายรัฐบาลหรือข้าราชการของรัฐบาลเป็นสำคัญ การบังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด จึงเป็นการทำลายเจตนา湿润ของประชาชนในท้องถิ่น และไม่เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้วยกลไกและกระบวนการ การการปกครองท้องถิ่น

สำหรับ วุฒิสาร (2554) เห็นว่า อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีมากพอสมควร แต่ติดขัดที่กฎหมายท้องถิ่นไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง เพราะขัดกับกฎหมายหลัก โดยข้อเท็จจริงก็คือ อำนาจหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น “เจ้าพนักงาน” ตามกฎหมายอื่นนั้น ท้องถิ่นก็ไม่สามารถทำเรื่องเหล่านั้นได้อย่างสมบูรณ์ เพราะความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานราชการกับท้องถิ่นขาดตอนจากกัน เช่น เรื่องการป้องกันไฟป่า

ตามที่มีผู้ให้ความหมายของความพร้อมและศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรองรับการกระจายอำนาจไว้มากน้อยและคล้ายคลึงกันนั้น ผู้ศึกษาพอสรุปความหมายได้ว่า ความพร้อมของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล หมายถึง การพัฒนาคนหรือองค์กรให้มีสภาพพร้อม คือ ความมีวุฒิภาวะทั้งทางร่างกายและจิตใจตลอดจนพื้นฐานประสบการณ์ ในการปฏิบัติภารกิจหน้าที่หรือกิจกรรมนั้นๆ ให้สามารถลุล่วงและเกิดผลสำเร็จ

ตามวัตถุประสงค์ของการกิจนี้ ได้อ้างสมบูรณ์ และมีแนวโน้มในทางพัฒนา โดยมีปัจจัยที่มีผลต่อ ความพร้อมແປงเป็นปัจจัยภายในตัวเอง ได้แก่ วุฒิภาวะ ความสนใจ ความรู้พื้นฐาน ประสบการณ์เดิม และปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพแวดล้อม และสังคม

องค์การบริหารส่วนตำบล

ประเทศไทยมีรูปแบบการปกครองแบบรัฐเดียวตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 1 ดังนั้นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของรัฐ ส่วนใหญ่จึงดำเนินการโดยองค์กรภาครัฐที่เป็นฝ่ายบริหารของประเทศไทย บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ ระเบียบร่างการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มีทั้งหมด 3 องค์กรหลัก(สุนีย์, 2549) คือ

1. ราชการส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม
2. ราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัดและอำเภอ
3. ราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วน จังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

โครงสร้างการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 รวมทั้งที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 มาตรา 44 องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาพองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สภาพองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งเลือกตั้งขึ้น โดยรายภูมิสิทธิ์เลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้สภาพองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงสองหมู่บ้านให้สภาพองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ประกอบด้วย สมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 3 คน หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้ง

และการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น อายุของสภากองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง และมีอำนาจหน้าที่ ของสภากองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดไว้ในมาตรา 46 ดังต่อไปนี้

(1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการ บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

(2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(3) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2. คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยกฎหมายกำหนดให้มีคณะกรรมการ บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 58 ซึ่งประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน ซึ่งมาจาก การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ผู้บริหารของ องค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้บริหารท้องถิ่นเรียกว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมากจาก การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง โดยมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 59 ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการของ องค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

(2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

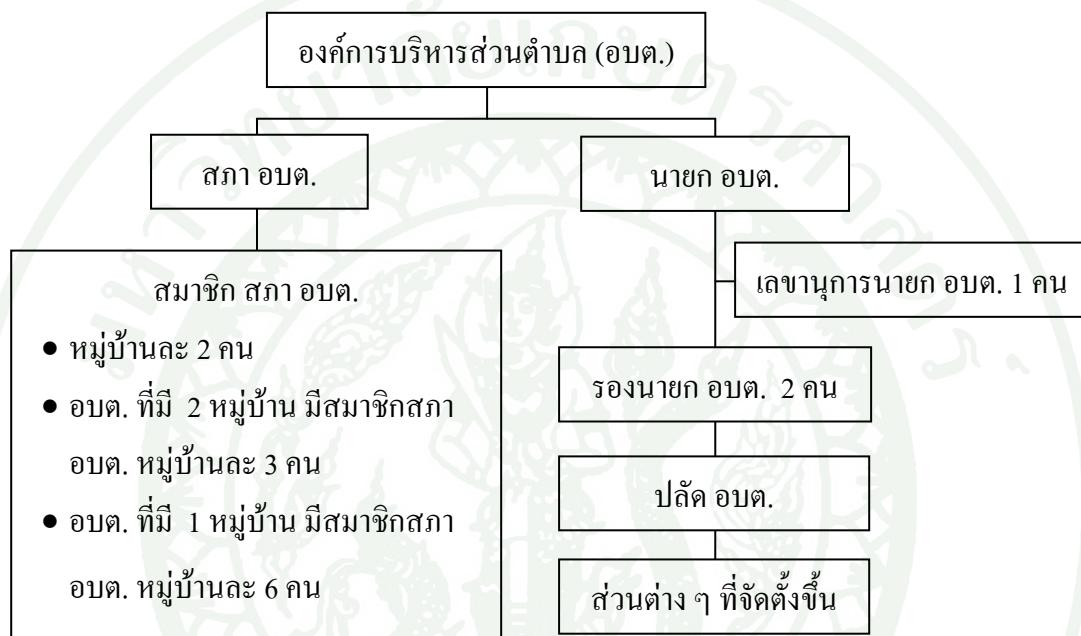
(3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายก องค์การบริหารส่วนตำบล

(4) วางระเบียบเพื่อให้ใช้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(5) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

(6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

รายละเอียดโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาร่างแบบและ
องค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 แสดงไว้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาร่างแบบ และองค์การบริหาร
ส่วนตำบล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552

ที่มา: กรมการปกครอง (2552)

แนวคิดในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบที่มาจากการ
ต่างประเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้ปกครองกันเอง รวมทั้งสามารถทำกิจกรรม
ต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ ปลอดภัยจากการรัฐบาล (นันทวัฒน์ และแก้วคำ, 2544) ประชาชนในท้องถิ่น
มีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น จากแนวคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรักษาและ
維護การแก้ไขปัญหาของตนเองอย่างแท้จริง (ชูวงศ์, 2539) การกระจายอำนาจที่แท้จริง คือ การ

กระจายอำนาจในการตัดสินใจในระดับนโยบายของชุมชนตามท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วประเทศ ตามความต้องใจ หรือ เจตนาการณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเอง (อมร, 2539)

การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการเรื่องในพื้นที่ประกอบด้วยการกิจที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชน

2) การอำนวยบริการสาธารณสุขพื้นฐานที่จำเป็นแก่ประชาชน

3) การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของท้องถิ่น

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไว้ในหมวด 2 ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณสุข และเน้นให้อำนาจหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในมาตรา 16(24) และมาตรา 17(5) (12) และในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การคุ้มครองคุ้มครองและบำรุงรักษาป่านี้ ได้กำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจจากกรมป่าไม้ ให้แก่ เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล และกรุงเทพมหานคร ในรูปของการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการร่วมกับรัฐ โดยมีระยะเวลาการถ่ายโอน 1 – 10 ปี เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2553 และกำหนดขอบเขตการถ่ายโอนไว้ในเรื่อง เขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ยกเว้นพื้นที่อนุรักษ์ การให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนดำเนินการและสนับสนุนด้านงบประมาณด้านป่าชุมชน ด้านการป้องกันและควบคุมไฟป่า และการให้ประชาชนมีส่วนร่วมคุ้มครองและวางแผนใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับการถ่ายโอนภารกิจควบคุมไฟป่า ได้แก่ เทศบาล และองค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีอาณาเขตปีกครอบคลุมพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ รวมจำนวน 2,922 แห่ง (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2546)

ไฟป่าและการควบคุมไฟป่า

ไฟป่า หมายถึง “ไฟที่เผาไหม้เชื้อเพลิงตามธรรมชาติในป่าแล้วลุก過來อย่างเร็ว โดยมิได้มีการควบคุม เชื้อเพลิงธรรมชาติที่ลุกเผาไหม้ ได้แก่ อินทรีย์ตอๆ ที่กำลังสลายตัว ซากพืชที่ร่วงหล่น ห้วย กิ่งไม้แห้ง ท่อนไม้ ตอไม้ ไม้พุ่มและไม้ยืนต้นบางส่วน (สันต์ และคณะ, 2534)

ชนิดของไฟป่า

ไฟป่าสามารถแบ่งเป็นชนิดใหญ่ ๆ ได้ 3 ชนิด ตามลักษณะของเชื้อเพลิงที่ลุกเผาไหม้ ได้แก่ ไฟใต้ดิน (ground fire) ไฟผิวดิน (surface fire) และไฟเรือนยอด (crown fire) (Brown and Davis, 1973)

ไฟใต้ดิน คือ ไฟที่เผาไหม้พอกอินทรีย์ตอๆ ที่สลายตัวแล้วภายในดิน และที่กำลังสลายตัว ติดกับผิวดินในป่า บางครั้งใหม่ล้านพวกรากไม้ได้ผิวดินด้วย ไฟชนิดนี้มีลักษณะครุกรุนแรงไฟไหม้ อย่างชา ไม่มีเปลวไฟให้เห็น มีควันเล็กน้อยหรือแทบไม่มีเลย ปกติไฟชนิดนี้มักเกิดภายในห้องกีด ไฟผิวดิน เป็นไฟป่าที่ดับได้ยาก ในเขตต้อนกีดได้ในป่าพรุในสภาวะแห้งแล้งจัด

ไฟผิวดิน คือ ไฟที่เผาไหม้พอกซากพืชและอินทรีย์ตอๆ บนผิวดิน (surface litter) ใบ ผล เศษ ไม้ปaley ไม้ พืชชั้นล่าง ได้แก่ ห้วย เครื่อเค้า ลุก ไม้และ ไม้พุ่ม ไฟชนิดนี้มีอัตราการลุก過來ตั้งแต่ ช้าถึงเร็วมาก

ไฟเรือนยอด คือ ไฟที่ไหม้ไปตามเรือนยอดไม้ และลุก過來จากเรือนยอดหนึ่งไปสู่อีกเรือน ขอดหนึ่ง ไฟชนิดนี้มีความรุนแรงมาก เกิดกับห้วยไม้ที่มีความหนาแน่นมาก และมีลมพัดแรง และ มักก่อให้เกิดไฟผิวดินตามมา

ชนิดของไฟป่าในป่าชนิดต่าง ๆ มีพฤติกรรมของไฟป่าแตกต่างกัน ไป ป่าเบญจพรรณหรือป่า ผสมผลัดใบ มีโอกาสเกิดไฟป่าขึ้นเพียงสองชนิด คือ ไฟใต้ดินและไฟผิวดิน แต่ส่วนใหญ่เป็นไฟผิวดิน ยกเว้นบางจุดที่ทับถมด้วยซากพืชหนา อาจเป็นไฟใต้ดินด้วย พฤติกรรมของไฟรุนแรงน้อย ใน สภาพที่ลมสงบจะมีความรุนแรงของไฟ 179 กิโลวัตต์ต่อเมตรหรือประมาณ 52 บีที่ยูต่อฟุตต่อ วินาที มีอัตราการลุก過來ของไฟ 0.73 - 5 เมตรต่อวินาที และมีความยาวของเปลวไฟ 84 เซนติเมตร (ชาญชัย และคณะ, 2519)

สาเหตุของการเกิดไฟป่า

ในช่วง 2 - 3 ทศวรรษที่ผ่านมา สืบเนื่องจากการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของประชากร ทำให้มีความจำเป็นในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้เพื่อการดำรงชีพเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ปัจจัยถูกเผาถางเป็นพื้นที่เกษตรกรรม เป็นที่ตั้งและขยายชุมชน สร้างเขื่อน สร้างอ่างเก็บน้ำ และระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ทำให้พื้นที่ป่าถูกทำลายลงเป็นอันมาก ป่าที่เหลืออยู่ในสภาพเสื่อมโทรม เปลี่ยนแปลงไปสู่ป่าที่มีความชื้นน้อย ซึ่งเป็นป่าที่เกิดไฟได้ง่าย ประกอบกับความยากจนในชนบท บีบบังคับให้ประชาชนต้องอาศัยป่าเพื่อการยังชีพมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะด้วยการเก็บหากองป่า ล่าสัตว์ บุกรุกป่าเพื่อทำการเกษตร ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ล้วนต้องใช้ไฟอันเป็นสาเหตุของการเกิดไฟป่า ไฟป่าจากกิจกรรมของประชาชนมีความถี่และความรุนแรงเพิ่มมากเกินกว่ากลไกทางธรรมชาติจะปรับตัว เพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศป่าไม้เอาไว้ได้ ไฟป่าจึงกลายเป็นปัจจัยที่สร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ไฟป่ากลายเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่ทุกฝ่ายตระหนักระห่วงไขอยู่ในขณะนี้ (ศรี, 2543)

ไฟป่าในประเทศไทยเกิดจากการกระทำของคนแทบทั้งสิ้น ซึ่งได้แก่ คนที่มีความใจความประมาทของคนและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล (สันต์ และคณะ, 2534) ซึ่งสามารถแยกเป็นสาเหตุต่าง ๆ ได้แก่ ไฟป่าที่เกิดจากคนที่มีความใจ ไฟป่าที่เกิดจากความประมาทของคน และไฟป่าที่เกิดจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลได้เช่นกัน

พฤติกรรมไฟป่า

พฤติกรรมไฟป่า หมายถึง เมื่อไฟป่าเกิดขึ้นแล้วมีอัตราการลุกลามเร็วขนาดไหน พลังงานความร้อนที่เกิดจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงถูกปลดปล่อยออกมาเท่าไร หรือที่เรียกว่ามีความรุนแรงของไฟมากน้อยเท่าใด และมีความยาวของเปลวไฟเท่าใด (สันต์ และคณะ, 2534) นอกจากนี้ ยังหมายถึง การเกิดไฟป่า และลักษณะการไหม้ลุกลามของไฟป่าตามสภาพแวดล้อมในขณะนั้น พฤติกรรมของไฟป่าที่สำคัญ ได้แก่ ทิศทางของไฟ อัตราเร็วในการลุกลาม ความร้อนแรงของไฟ ความสูงเปลวไฟ (อกินันท์ และคณะ, 2537)

ไฟจะเกิดขึ้นได้ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 อย่างด้วยกัน คือ ความร้อน กําชออกซิเจน และเชื้อเพลิง กล่าวคือ ต้องมีปริมาณเชื้อเพลิงแห้งขนาดเล็กพอเพียง มีปริมาณออกซิเจนพอเหมาะสม

และมีความร้อนมากพอถึงขั้นจุดเพลิงได้ ถ้าหากองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง ไฟก็ไม่เกิด ดังนั้นการเกิดไฟสามารถเขียนสัญลักษณ์เป็นสามเหลี่ยมแห่งไฟดังภาพที่ 2

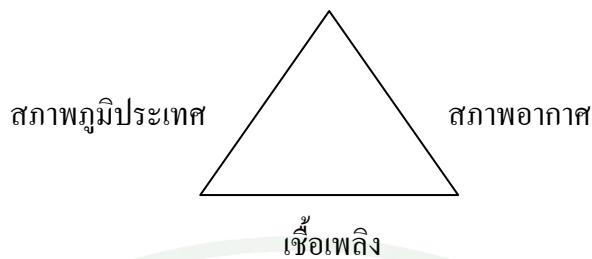

ภาพที่ 2 สามเหลี่ยมแห่งไฟ

ที่มา: สันต์ แคลคูล (2534)

การป้องกันไฟมิให้เกิดหรือการดับไฟก็สามารถกระทำได้โดย กำจัดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง ไฟก็จะไม่เกิดหรือไฟก็ดับ ลักษณะของไฟจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับลักษณะการลุกไหม้ของไฟ ส่วนของไฟด้านตามลมเรียก หัวไฟ และลุกไหม้อย่างรวดเร็วไปตามทิศทางลมเรียก ไฟลามด้านหัว ในขณะเดียวกันส่วนของไฟที่ลุกไหม้ทวนลมจะลุกไหม้อย่างช้า ๆ เรียก ไฟลามด้านหาง ส่วนของไฟด้านทวนลมเรียก หางไฟ เปลาไฟของไฟลามด้านหางจะต่ำกว่าเปลาไฟของไฟลามด้านหัว ส่วนของไฟที่ลามในแนวระหว่างทางลม หรือแนวตั้งจากกับทิศทางลมเรียก ไฟลามข้าง อัตราการลุกไหม้ของไฟด้านหัวจะเร็วกว่าไฟลามข้าง และไฟลามด้านหางในที่ลาดชันบนภูเขา พฤติกรรมของไฟจะมีลักษณะเหมือนพฤติกรรมไฟของไฟในที่ลุมพัด กล่าวคือ หัวไฟจะอยู่ที่คาดชันด้านบน หางไฟจะอยู่ที่ลาดชันด้านล่าง ส่วนไฟลามข้างจะลุกไหม้ไปตามแนวเส้นชันความสูง (contour line)

เมื่อไฟเกิดขึ้นแล้ว พฤติกรรมของไฟจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับไฟเอง และสิ่งแวดล้อมของไฟ สิ่งแวดล้อมของไฟ ประกอบด้วย ปัจจัยเกี่ยวกับเชื้อเพลิง ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ และปัจจัยเกี่ยวกับสภาพภูมิประเทศ ซึ่งเขียนสัญลักษณ์เป็นสามเหลี่ยมพฤติกรรมของไฟ ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 สามเหลี่ยมพฤติกรรมของไฟป่า

ที่มา: สันต์ และคณะ (2534)

ทฤษฎีในการควบคุมไฟป่า

การควบคุมไฟป่า (forest fire control) หมายถึง ระบบการจัดการและแก้ไขปัญหาไฟป่า อย่างครบวงจร กล่าวคือเริ่มต้นตั้งแต่การป้องกันไม่ให้เกิดไฟป่า โดยศึกษาถึงสาเหตุของการเกิดไฟป่าในแต่ละท้องที่ แล้ววางแผนป้องกันหรือกำจัดสาเหตุนั้นเสีย จึงต้องมีมาตรการอื่นๆ รองรับ ตามมา ได้แก่ การเตรียมการดับไฟป่า การตรวจหาไฟ การดับไฟป่า และการประเมินผลปฏิบัติงาน กิจกรรมในระบบการควบคุมไฟป่า มีดังนี้

1. การป้องกันไฟป่า (prevention) คือ ความพยายามในทุกวิถีทางที่จะป้องกันไม่ให้เกิดไฟป่าขึ้น ในทางทฤษฎีคือการแยกองค์ประกอบขององค์ประกอบหนึ่งออกจากสามเหลี่ยมไฟ ในทางปฏิบัติสามารถดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1.1. การป้องกันไฟป่า (prevention) คือ การแยกองค์ประกอบขององค์ประกอบหนึ่งออก จากองค์ประกอบของไฟ โดยแบ่งขั้นตอนออกได้ดังนี้

1.1.1 แยกความร้อนออก สำหรับในประเทศไทยมักจะเป็นผู้กระทำทั้งสิ้น การป้องกันต้องมีให้คนดูไฟ โดยการให้การศึกษา ประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ และใช้มาตรการตามกฎหมาย

1.1.2 แยกเขื่อเพลิงออก ได้แก่ การซิงເພາພື່ອລັດປຣິມານເຂົ້ອພෙລິງ ການທຳແນວກັນໄຟເພື່ອຕັດຄວາມຕ່ອງຫຼຸງຂອງເຂົ້ອພෙລິງ ເປັນຕົ້ນ

1.1.3 การแยกอากาศ คือ ออกซิเจน การป้องกันโดยแยกอากาศออกจากกระทำได้ยาก
ในการปฏิบัติ เพราะออกซิเจนเป็นองค์ประกอบของอากาศ และฟุ่มกระจายไปทั่วทุก ๆ ที่ จึงยากต่อ^{การกำจัดออก}ไปจากบริเวณใดบริเวณหนึ่งที่ต้องการ ได้

2. การเตรียมการดับไฟป่า (presuppression)

2.1 เตรียมคน คือ การจัดตั้งองค์การด้านไฟป่า เตรียมความพร้อมพนักงานด้านไฟป่า

2.2 เตรียมเครื่องมือ ได้แก่ เตรียมเครื่องมือดับไฟป้าทุกชนิด และเครื่องมือที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อุปกรณ์การตีสารและyanพานะบนส่าง

2.3 เตรียมการฝึกอบรม คือ การอบรมพนักงานดับไฟป่าให้มีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือดับไฟป่า ตลอดจนยุทธวิธีในการดับไฟป่าเพื่อให้มีขีดความสามารถและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานดับไฟป่า

3. การตรวจหาไฟ (detection) คือ การลาดตระเวนตรวจหาไฟในช่วงฤดูไฟป่าเมื่อตรวจพบจักได้ดำเนินการได้ทันท่วงที เช่น การตรวจทางพื้นดิน (ground patrol) หอดูไฟ (fire lookout) หรือตรวจทางอากาศยาน (air patrol)

4. การดับไฟ (suppression) คือ การจัดรูปแบบในการเข้าดับไฟ เป็นศิลปะในการต่อสู้กับไฟ เพราะการปฏิบัติงานต้องพลิกแพลงตามสถานการณ์ตลอดเวลา ไม่มีทฤษฎีแน่นอนขึ้นอยู่กับการกำหนดเทคนิคและกลยุทธ์ในการดับไฟ

5. การประเมินผลการปฏิบัติงาน (evaluation) คือ การประเมินผลการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน ตลอดจนประเมินผลของความเสียหายอันเกิดจากไฟป่า เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในครั้งต่อ ๆ ไป (อกินันท์ และคณะ, 2537)

นโยบายการควบคุมไฟป่า

แนวความคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (sustainable development) ที่ได้รับการผลักดันอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี ก.ศ. 1972 จนเป็นที่ยอมรับอย่างสากลในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (United Nation Conference on Environment and Development: UNCED) หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่าการประชุมสุดยอดของโลก “Earth Summit” ที่กรุงริโอ เดอ Janeiro ประเทศบราซิล ในปี ก.ศ. 1992 โดยคณะกรรมการธิการโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (World Commission on Environment and Development) ได้ให้ความหมายของ การพัฒนาอย่างยั่งยืน ว่าหมายถึง “การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนยุคปัจจุบัน โดยไม่ทำให้คนรุ่นอนาคตต้องประสบปะทะนอมเพื่อลดปัจจัยความสามารถที่จะสนองความต้องการของเราลงไป” ซึ่งแนวความคิดนี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการยกเว้นบทบัญญัติทางด้านสิ่งแวดล้อมของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งได้มีการยอมรับสิทธิในสิ่งแวดล้อมของประชาชน สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับองค์กรภาครัฐ และภาระหน้าที่ขององค์กรภาครัฐทั้งหมดในการส่งเสริมสิทธิดังกล่าวให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติภายในตัวกรอบบัญญัติแห่งกฎหมาย (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับ ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม, 2547)

การถ่ายโอนภารกิจการควบคุมไฟป่าให้แก่กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามนโยบายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น กรมป่าไม้ในฐานะผู้รับผิดชอบด้านเนินการถ่ายโอนภารกิจและเป็นพี่เลี้ยงตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมไฟป่าให้กับกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุก ๆ ด้านที่เกี่ยวข้อง เช่น มอบอำนาจการบริหารจัดการ การอนุรักษ์ การฟื้นฟูบำรุงดูแลรักษา และการใช้ประโยชน์ตามระเบียบกฎหมาย ร่วมกับกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบดูแลควบคุมไฟป่า สนับสนุนให้มีการบรรจุงานควบคุมไฟป่าในแผนพัฒนาตำบล ให้ความรู้และฝึกอบรมเรื่องการควบคุมไฟป่าให้แก่เจ้าหน้าที่และอาสาสมัครป้องกันไฟป่าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดจนเสริมสร้างทศนคติ แนวคิด ที่มีความจำเป็นสำหรับงานควบคุมไฟป่า อันจะส่งเสริมให้งานควบคุมไฟป่าในท้องถิ่นมีประสิทธิภาพหรือประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

นโยบายระดับโลก

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (F.A.O.) เป็นองค์กรที่ปรับปรุงการดำรงชีวิตของพล โลกให้ดีขึ้น มีนโยบายในเรื่องปัญหาไฟป่า ไว้ในการประชุมใหญ่ เมื่อปี ค.ศ. 1951 ว่า “ทุก ๆ

ประเทศไทยต้องตระเตรียมทรัพยากรไว้ให้เพียงพอ สำหรับประชาชนโลกที่จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จะได้ประโยชน์ที่สุด หากสามารถป้องกันอันตรายให้แก่ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้มีให้ถูกทำลาย พร้อม ๆ กับนำเสนอผลิตผลจากป่ามาใช้ประโยชน์อย่างตลาด ซึ่งในการป้องกันนี้จะต้องต่อสู้อย่างจริงจังกับภารกิจทำลายป่าทุกชนิด คือ ไฟป่า แมลง โรคพืช และคน (ชาเน, 2544)

ในระดับกลุ่มประเทศอาเซียน ได้มีความตกลงร่วมกันในระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ เมื่อปี ก.ศ. 1985 คือ ASEAN agreement on the conservation of nature and natural resources มีนโยบายเน้นให้ประเทศไทยต่าง ๆ ในกลุ่มความตกลงร่วมกัน ในขณะนั้น ได้แก่ ประเทศไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ จะต้องใช้มาตรการต่าง ๆ เท่าที่จำเป็น โดยเฉพาะการป้องกันไฟป่าเพื่ออนุรักษ์พรรณไม้และทรัพยากรป่าไม้ ดังนั้น ประเทศไทยซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มประเทศอาเซียน จึงต้องทราบและกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการป้องกันและความคุ้มไฟป่า ในประเทศต่อไป (วัลลภ, 2540)

นโยบายของประเทศไทย

1. นโยบายป่าไม้แห่งชาติ ข้อ 18 กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่าไว้อย่างชัดเจน ว่า ต้องกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการทำลายป่าในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การทำไร่เลื่อนลอย ภัยจากไฟป่า
2. มติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2524 เห็นชอบกับมาตรการเร่งด่วนและมาตรการระยะยาวในการแก้ไขปัญหาไฟป่า ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ โดยให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกันอย่างจริงจังเพื่อแก้ไขปัญหาไฟป่าให้ได้ผล
3. คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 85/2542 ลงวันที่ 6 กรกฎาคม 2542 แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดับไฟป่า ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน และคณะกรรมการประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทุกท่าน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยทุกท่าน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลังผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมทางหลวง แม่ทัพภาค 1 - 4 โดยมีอธิบดีกรมป่าไม้ เป็นกรรมการ

และเลขานุการ มีผู้อำนวยการสำนักความคุม ไฟป่า กรมป่าไม้ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

3.1 ขั้นตอนการจัดการไฟป่าแห่งชาติ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

3.2 กำหนดวิธีการประสานงาน บังคับบัญชาหน่วยงานในพื้นที่ ให้ชัดเจน มีเอกสารเพื่อให้สามารถระงับดับไฟลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ระดมบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรทุกประเภท จากทุกหน่วยงานเพื่อใช้ในการควบคุมไฟป่า

3.4 ขอความร่วมมือจากองค์กรเอกชน อาสาสมัครต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศเพื่อสนับสนุนการควบคุมไฟป่า

3.5 แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อช่วยปฏิบัติงานในทุกระดับ ได้ตามความจำเป็น

4. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้รัฐกระจายอำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้ท้องถิ่นพึงตนเองและตัดสินใจในกิจกรรมของท้องถิ่น ได้เอง โดยกำหนดให้ถ่ายโอนภารกิจการควบคุมไฟป่าให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคู่แลความคุม ไฟป่าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในเขตการปกครอง ยกเว้นในเขตป่าอนุรักษ์ รัฐจะเป็นผู้ดำเนินการเอง

แม้ว่าไม่มีบทบัญญัติในมาตราใดในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ที่อ้างอิงหรือกำหนดอำนาจหน้าที่แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ได้มี “ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484” ซึ่งรัฐมนตรีตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 75 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484

จังหวัดอุดรธานี

สภาพทั่วไป

ลักษณะที่ตั้ง

จังหวัดอุดรธานี ตั้งอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานคร
ตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2 ระยะทาง 564 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 11,730.302 ตาราง
กิโลเมตร หรือประมาณ 7,331,438.75 ไร่ เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากเป็นอันดับ 4 ของภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ที่เส้นละติจูดที่ 17 องศาเหนือ เส้นลองจิจูดที่ 103 องศาตะวันออก มี
อาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกัน จังหวัดหนองคาย
ทิศใต้	ติดต่อกัน จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกัน จังหวัดสกลนคร และจังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกัน จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดเลย

តំក្រុងនគរណីអាកាស

ภูมิอากาศของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเทือกเขาล้อมรอบทาง ด้านตะวันออกและด้านใต้ ได้แก่ เทือกเขาเพชรบูรณ์และคงพญาเย็น อยู่ทางตะวันตก เทือกเขาสันกำแพง และพนมดงรักอยู่ทางด้านใต้ ทำให้ฝนที่เกิดจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีน้อย ล้วนมากเป็นฝนที่เกิดจากพายุดีเปรสชั่น ที่เคลื่อนผ่านเข้ามาในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน ค่าปานกลางของปริมาณน้ำฝน ประมาณปีละ 1,400 – 1,600 มิลลิเมตร สภาพอากาศค่อนข้างรุนแรง โดยจะร้อนจัดในฤดูร้อนและอากาศหนาวจัด ในฤดูหนาว

ความเร็วลมและทิศทางลมในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม กระแสลมมีความเร็วเฉลี่ยแต่ละเดือนอยู่ระหว่าง 2.1 - 2.5 nod (4.0 - 4.6 กิโลเมตรต่อชั่วโมง) สำหรับช่วงประมาณเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ค่าความเร็วลมเฉลี่ยแต่ละเดือนระหว่าง 1.9 - 2.2 nod (3.45 - 4.2 กิโลเมตรต่อชั่วโมง) ค่าความเร็วลม สูงสุดที่ตรวจวัดได้ในคาบ 35 ปี เท่ากับ 70 nod (128 กิโลเมตรต่อชั่วโมง)

ตารางที่ 1 ข้อมูลักษณะภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอุดรธานี พ.ศ. 2553

เดือน	อุณหภูมิ (°ช)			ปริมาณ	ความกด	ความชื้น	ความเร็ว
	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	น้ำฝน (มม.)	อากาศเฉลี่ย (มิลลิบาร์)	สัมพัทธ์ (ร้อยละ)	ลม (กม./ชม.)
มกราคม	24.4	30.5	19.3	46.0	1,013.85	71	4.3
กุมภาพันธ์	26.5	33.3	21.0	36.4	1,011.25	66	4.3
มีนาคม	28.3	35.8	21.7	7.1	1,010.29	56	5.7
เมษายน	31.3	38.2	25.3	114.7	1,007.79	59	4.8
พฤษภาคม	30.6	37.0	26.3	64.3	1,005.40	70	4.8
มิถุนายน	29.9	34.9	26.0	214.4	1,005.71	75	4.6
กรกฎาคม	28.7	33.5	25.2	225.2	1,006.01	78	3.7
สิงหาคม	27.3	31.7	24.4	573.4	1,006.08	84	3.5
กันยายน	27.9	32.7	24.7	131.4	1,007.91	81	3.3
ตุลาคม	26.8	31.4	23.2	91.2	1,009.22	76	4.3
พฤศจิกายน	25.0	31.1	19.4	1.0	1,012.64	64	4.1
ธันวาคม	23.6	30.2	17.8	2.6	1,011.35	67	4.1
ทั้งปี	27.5	33.4	22.9	1,507.7	1,008.96	70.7	4.3

ที่มา: สถานีอุตุนิยมวิทยาอุดรธานี (2553)

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ส่วนมากเป็นที่ราบ มีแนวที่ลือเขากลางทางด้านตะวันตกเป็นแนวยาวในแนวทิศเหนือไปทางซ้าย จังหวัด และถือเป็นเส้นกั้นเขตแดนธรรมชาติกับจังหวัดข้างเคียง มีลำห้วยมากแข็ง ไหลผ่านเขตเทศบาลนครอุดรธานี และอยู่ห่างจากแนวพรmorph แคนธรรมชาติระหว่างประเทศ ได้แก่ แม่น้ำโขงเป็นแนวพรmorph แคน ฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงเป็นที่ตั้งประเทศไทยและประเทศลาว ที่ห่างจากจังหวัดอุดรธานีประมาณ 50 กิโลเมตร การติดต่อจากจังหวัดใกล้เคียง ส่วนมากเป็นทางถนนต่อมีสะพานโครงข่ายถนนเป็นแบบไข่เมงมุน คือสามารถติดต่อเดินทางเข้าออกกับจังหวัดอุดรธานีได้ทุกทิศทาง

ข้อมูลด้านการปกครอง

จังหวัดอุดรธานี แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 20 อำเภอ 156 ตำบล 1,880 หมู่บ้านทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี จำนวนทั้งสิ้น 181 แห่ง ประกอบด้วย

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)	1	แห่ง
2. เทศบาลนคร	1	แห่ง
3. เทศบาลเมือง	3	แห่ง
4. เทศบาลตำบล	49	แห่ง
5. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	127	แห่ง

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดอุดรธานี ขึ้นอยู่กับด้านการขายส่งขายปลีก ด้านเกษตรกรรม และด้านอุตสาหกรรม เป็นสำคัญ ตามลำดับ โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดอุดรธานี (GPP) ปี พ.ศ. 2553 มีมูลค่า 84,704 ล้านบาท จัดอยู่ในลำดับที่ 3 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองจาก จังหวัดราชสีมา และขอนแก่น และจัดอยู่ในลำดับที่ 22 ของประเทศ GPP จังหวัดอุดรธานี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นด้านการค้า การลงทุน อุตสาหกรรมการผลิต ด้านการบริการต่างๆ ทั้งนี้เพื่อรับรักษาความต้องการที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากศักยภาพและความเจริญเติบโตของจังหวัดอุดรธานี ส่งผลทำให้เศรษฐกิจของจังหวัดสามารถขยายตัวได้เป็นอย่างดี รายได้เฉลี่ยต่อประชากร 52,012 บาทต่อคนต่อปี จัดอยู่ในลำดับที่ 4 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองจากจังหวัดขอนแก่น เลย และคราชสีมา และจัดอยู่ในลำดับที่ 60 ของประเทศ

ข้อมูลด้านป่าไม้

จังหวัดอุดรธานีมีพื้นที่รวม 11,730.30 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ป่าไม้ 1,847 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 15.75 ของพื้นที่จังหวัด ประกาศเป็นป่าสงวนแห่งชาติจำนวน 21 ป่า พื้นที่ 2,908,723.5 ไร่ วนอุทยาน 5 แห่ง ป่าของจังหวัดอุดรธานีส่วนใหญ่เป็นชนิดป่าแดงหรือป่าโภค (ป่าเต็ง – รัง) ขึ้นอยู่บนที่สูง ส่วนใหญ่อยู่บริเวณที่เป็นภูเขาทางด้านทิศตะวันตกและทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัด

ท้องที่อำเภอโน้น้ำโสม อำเภอหนองวัวซอ อำเภอคุกจับ อำเภอบ้านผือ อำเภอคุมภาปี และอำเภอวังสามหม่อ

ตารางที่ 2 พื้นที่และประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในจังหวัดอุดรธานี

ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ
1. เกษตรกรรม	5,913.290	50.41
2. อุตสาหกรรม	3.900	0.03
3. ป่าไม้	1,446.350	12.33
4. ทิ่อยู่อาศัยและอื่น ๆ	4,366.762	37.23
รวมทั้งหมด	11,730.302	100.00

ที่มา: สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 6 อุดรธานี (2552)

ข้อมูลด้านสถานการณ์ไฟป่า

สถานการณ์ไฟป่าของจังหวัดอุดรธานี

จากการแบ่งความหมายภาพถ่ายดาวเทียม เมื่อปี 2547 จังหวัดอุดรธานีมีพื้นที่ป่าที่ คงสภาพเนื้อที่ จำนวน 922,813 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.59 ของเนื้อที่จังหวัด (กรมอุทyanแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2549) โดยพื้นที่ป่าส่วนใหญ่อยู่ในเขตท้องที่อำเภอหนองวัวซอ หนองแสง นาภูง น้ำโสม บ้านผือ โนนสะอาด และวังสามหม่อ และจากข้อมูลของสถานีควบคุมไฟป่าจังหวัดอุดรธานี พบว่า ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2547-2551) จังหวัดอุดรธานี มีไฟป่าเกิดขึ้นเฉลี่ยปีละ 170 ครั้ง พื้นที่เสียหายเฉลี่ยปีละ 2,046 ไร่ โดยไฟป่าส่วนใหญ่เกิดขึ้นในท้องที่อำเภอหนองวัวซอและอำเภอหนองแสง คิดเป็นค่าเฉลี่ยปีละ 94 ครั้ง พื้นที่ป่าเสียหายเฉลี่ยปีละ 1,361 ไร่ โดยมีสาเหตุของการเกิดไฟป่าทั้งหมดเกิดจากการกระทำของประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้พื้นที่ป่าหรือมีพื้นที่เกษตรกรรมอยู่ติดป่าโดยจุดไฟเพื่อวัตถุประสงค์แตกต่างกัน แต่ส่วนใหญ่แล้ว จะจุดไฟเพื่อการเก็บ犴ของป่า ล่าสัตว์ และเผาทำลายวัชพืชในพื้นที่เกษตรกรรมหลังการเก็บเกี่ยว

กรมอุทyanแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้เผยแพร่ข้อมูลสถิติการเกิดไฟไหม้ป่าทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี 2541 – 2555 เมื่อแยกรายภาค พบว่าในปี 2555 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการดับไฟป่า

จำนวน 844 ครั้ง คิดเป็นพื้นที่ป่าถูกไฟไหม้ 9,828 ไร่ โดยเกิดในพื้นที่จังหวัดอุตรธานี ถึง 203 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.05 สถิติการเกิดไฟไหม้ป่าในพื้นที่จังหวัดอุตรธานีแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สถิติการเกิดไฟไหม้ป่าในพื้นที่จังหวัดอุตรธานี

ปี	จำนวน (ครั้ง)	พื้นที่เสียหาย (ไร่)
2542	93	1,947
2543	112	2,320
2544	141	2,669
2545	195	2,755
2546	140	1,535
2547	151	2,378
2548	195	2,294
2549	159	1,457
2550	261	3,585
2551	87	715
2552	201	2,163
2553	295	3,595
2554	136	1,192
2555	203	1,999

ที่มา: กรมอุทyanแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2556)

สภาพปัญหาไฟป่า

สถานีควบคุมไฟป่าจังหวัดอุตรธานี (2551) ได้รายงานถึงสภาพปัญหาของการเกิดไฟป่าในจังหวัดอุตรธานี ไว้ดังนี้

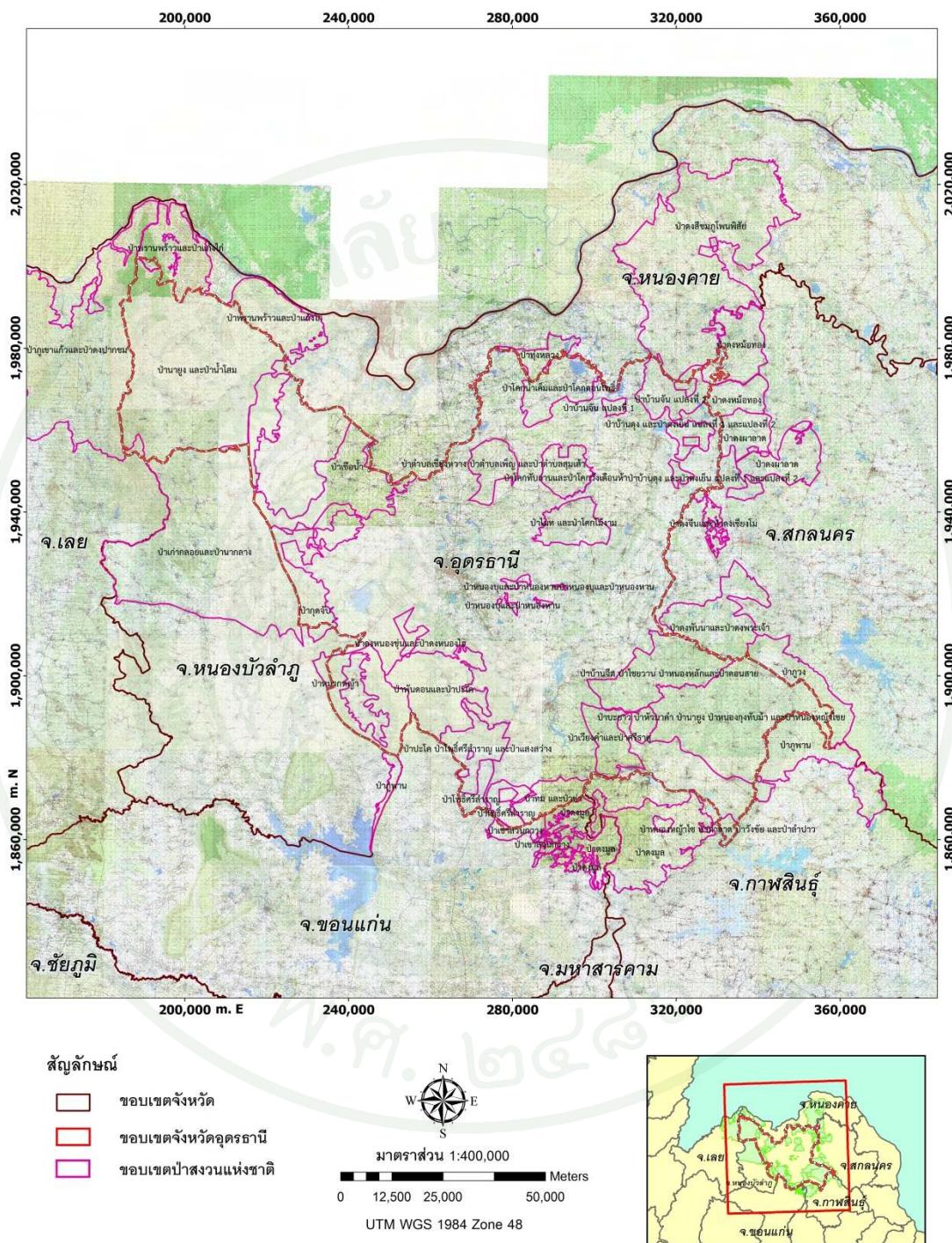
- การล่าสัตว์ ซึ่งในช่วงฤดูแล้งก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร รายภูมักจะเข้าไปเพื่อล่าสัตว์นำมาเป็นอาหาร หรือด้วยความคึกคักของ โดยมักจะจุดไฟเผาป่าเพื่อประโยชน์ในการล่าสัตว์ จนเป็นสาเหตุของการเกิดไฟป่า

2. การเก็บหาของป่า เพื่อความสะดวกในการเก็บหาของป่าบางชนิดรายภูรจะใช้ไฟในการดำเนินการ เช่น การเก็บไข่มดแดง ตีฟิ้ง หรือมีความเชื่อว่า หากใช้ไฟเผาไปก่อนแล้วจะได้ผลผลิตมากขึ้น เช่น การเก็บเห็ด หรือผักหวาน โดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดจากไฟที่ไหม้ป่าว่าจะมีมากเพียงใด

3. การเลี้ยงสัตว์ โดยรายภูรมักจะนำสัตว์เลี้ยง ได้แก่ วัวและควายเข้าไปเลี้ยงในพื้นที่ป่า โดยจะทำการเผาทุ่งหญ้า เพื่อให้เกิดหญ้าระบัดเมื่อฝนตกหรือมีความชื้น สำหรับใช้เป็นอาหารของสัตว์เลี้ยงซึ่งมักจะเผาแล้วปล่อยทิ้งไว้ทำไฟลูกคามเข้าพื้นที่ป่า

ในปี 2555 จากสถิติการเกิดไฟไหม้ป่าทั่วประเทศ เมื่อจำแนกตามสาเหตุของการเกิดไฟพบว่า ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการหาของป่า ถึง 2,029 ครั้ง รองลงมาคือ การล่าสัตว์ 591 ครั้ง และการเผาไร่ 548 ครั้ง ตามลำดับ

ภาพที่ 4 พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ บริเวณจังหวัดอุดรธานี

ที่มา: ศูนย์ส่งเสริมการควบคุมไฟป่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมป่าไม้ (2555)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้าผลงานวิจัยเกี่ยวกับความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลและสมาชิก องค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่าในอดีตที่ผ่านมาพบว่ามีผู้ทำการศึกษาวิจัยถึงปัจจัย ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการควบคุมไฟป่าหลายปัจจัย ทั้งที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมและการมีส่วนร่วมในงานด้านไฟป่า ดังนี้

ความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลและสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า

จรศักดิ์ (2546) ศึกษาการกระจายอำนาจการควบคุมไฟป่าไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาศักยภาพขององค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดน่าน พบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดน่านมีศักยภาพในการรองรับการกระจายอำนาจการควบคุมไฟป่า อยู่ในระดับปานกลาง

ณัตรชัย (2546) ได้ทำการศึกษาตัวชี้วัดศักยภาพด้านการจัดการป่าไม้ขององค์กรบริหารส่วนตำบล รอบแนวเขตอุทยานแห่งชาติดอยผากลอง จังหวัดแพร่ จำนวน 11 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่มีศักยภาพในการจัดการป่าไม้ในระดับต่ำ

สุพงษ์ชัย (2546) ศึกษาความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาญจนบุรีในการควบคุมไฟป่า พบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาญจนบุรีส่วนใหญ่มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าน้อย

ประสารโขค (2546) ได้ศึกษาศักยภาพขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการจัดการไฟป่า: กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า ความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการไฟป่าอยู่ในระดับปานกลาง

สิทธิชัย (2547) ได้ศึกษาความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า พื้นที่อุทยานแห่งชาติทุ่งแสงลวง จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความพร้อมปานกลางในการควบคุมไฟป่า

สุชาติ (2548) ได้ศึกษาความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดราชสีมา พบว่า มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าอยู่ในระดับปานกลาง

วิศิษฐ์ (2548) ได้ศึกษาความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดชลบุรี พบว่า มีความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับดี

การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ฉัตรชัย (2546) ทำการศึกษาตัวชี้วัดศักยภาพด้านการจัดการป่าไม้ขององค์การบริหารส่วนตำบล รอบแนวเขตอุทยานแห่งชาติดอยผากลอง จังหวัดแพร่ พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล การประชุมสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล การกำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงาน ล้วนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพในการจัดการป่าไม้ขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสิ้น

ชูศักดิ์ (2545) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอแม่วงศ์ จังหวัดนราธิวาส พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการควบคุมไฟป่า ได้แก่ ระยะห่างของที่อยู่อาศัยจากป่า และภูมิลำเนาเดิมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ระยะห่างของที่อยู่อาศัยจากป่า

พrice (2544) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการป้องกันไฟป่า พื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีที่อยู่อาศัยใกล้กับป่าจะมีส่วนร่วมในการป้องกันไฟป่ามากกว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่อาศัยห่างจากป่าออกไปมาก โดยระยะห่างของที่ทํากินจากขอบเขตป่ายังเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมของรายภูริในการควบคุมไฟป่าด้วย (ปริญญา, 2547)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่า

ชูศักดิ์ (2545) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอแม่วงศ์ จังหวัดนราธิวาส พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอแม่วงศ์ จังหวัดนราธิวาส มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับไฟป่าในระดับค่อนข้างดี และ วิศิษฐ์ (2548) ศึกษาความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดชลบุรี ได้พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้เกี่ยวกับไฟป่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ สุชาติ (2548) พบว่า ความรู้เกี่ยวกับไฟป่าขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า และ ประสาทโฉก (2546) ศึกษาถึง

ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการไฟป่า: กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการไฟป่า มีความสัมพันธ์กับความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการไฟป่า เช่นกัน

จิระศักดิ์ (2546) ได้ศึกษาพบว่า จำนวนเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับการควบคุมไฟป่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรองรับการกระจายอำนาจ การควบคุมไฟป่า ที่ควรนำมาบริหารจัดการ ทั้งนี้ ประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านป่าไม้ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลยังเป็นปัจจัยที่สามารถนำมาใช้เป็นตัวชี้วัดศักยภาพในการจัดการป่าไม้ขององค์การบริหารส่วนตำบล (ฉัตรชัย, 2546)

การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่า

วุฒิไกร (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครป้องกันและควบคุมไฟป่าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าชุมชนแม่กว่าง อำเภอคลองสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า รายได้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมจะตัดสินใจเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครควบคุมไฟป่ามากกว่ารายได้ที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม เพราะการเข้ารับการฝึกอบรมจะช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักรถึงความสำคัญของการควบคุมไฟป่ามากขึ้น

สิงห์ (2545) ได้ศึกษาถึงสิ่งจูงใจสำหรับการมีส่วนร่วมของราษฎรในการควบคุมไฟป่า พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงบ้านโน้นสว่าง-ป่าปานาก อำเภอปานาก จังหวัดครพนม พบว่า การได้และไม่ได้รับการฝึกอบรมมีผลทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมไฟป่าต่างกัน

ดิเรก (2545) ได้ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการควบคุมไฟป่าในพื้นที่ป่าลูกป่าภารเนลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสทรงครองราชย์ปีที่ 50 ท้องที่จังหวัดลพบุรี พบว่า การเคยได้รับการฝึกอบรมหรืออุดมการด้านไฟป่า และไม่เคยของหัวหน้าครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการควบคุมไฟป่า

ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

กนกรัชฎ์ (2542) ได้ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการป้องกันและจัดการป่าชุมชนคงใหญ่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลสร้างอ่อนน้อม อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า สิ่งสำคัญในการป้องกันและจัดการป่าชุมชนคงใหญ่ให้สัมฤทธิ์ผล คือ ทัศนคติที่ดีและความตั้งใจจริงในการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล

สิทธิชัย (2547) ได้ศึกษาความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า พื้นที่อุทกายนแห่งชาติทุ่งแสงหลวง จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าปัจจัย ความต้องการของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในการให้องค์กรบริหารส่วนตำบลเข้าทำหน้าที่ ป้องกันไฟป่าและการมีส่วนร่วมในการควบคุมไฟป่า มีอิทธิพลต่อความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การติดต่อกับหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ป่าไม้

สุพงษ์ชัย (2546) ได้ศึกษาความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาญจนบุรีในการควบคุมไฟป่า พบว่า ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาญจนบุรีในการควบคุมไฟป่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และฉัตรชัย (2546) พบว่า การติดต่อกับหน่วยงานป่าไม้สามารถใช้เป็นตัวชี้วัดศักยภาพด้านการจัดการป่าไม้ ขององค์กรบริหารส่วนตำบล รอบแนวเขตอุทกายนแห่งชาติอย่างล่อง จังหวัดแพร่ ได้

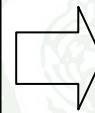
กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากผลการตรวจเอกสาร ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย ไว้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

1. เพศ
2. อายุ
3. ภูมิลำเนาเดิม
4. ระดับการศึกษา
5. สถานภาพสมรส
6. อาชีพหลัก
7. อาชีพรอง
8. รายได้
9. รายจ่าย
10. การเข้าเป็นสมาชิก อบต.
11. ตำแหน่งหน้าที่
12. ระยะเวลาในการครองตำแหน่ง
13. การได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานความคุมไฟป่า
14. การได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่า
15. การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ด้านการควบคุมไฟป่า
16. ระยะห่างระหว่างที่อยู่อาศัยกับพื้นที่ป่า
17. ระยะห่างระหว่าง อบต. กับพื้นที่ป่า
18. การมีวาระเกี่ยวกับการกิจกรรมการควบคุมไฟป่าใน การประชุมสมาชิก อบต.
19. ความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่า

ความพร้อมของ
สมาชิกองค์กร
บริหารส่วนตำบล
ในการควบคุมไฟป่า
จังหวัดอุดรธานี

ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

สมมุติฐานการวิจัย

1. เพศของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
2. อายุของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
3. ภูมิลำเนาเดิมของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
4. ระดับการศึกษาของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
5. สถานภาพสมรสของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
6. อาชีพหลักของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
7. อาชีพรองของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
8. รายได้ของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
9. รายจ่ายของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
10. การเข้าเป็นสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน

11. ตำแหน่งหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
12. ระยะเวลาในการกรองตำแหน่งของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
13. การได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
14. การได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
15. การติดต่อกันเจ้าหน้าที่ป่าไม้ด้านการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
16. ระยะห่างระหว่างที่อยู่อาศัยกับพื้นที่ป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
17. ระยะห่างระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับพื้นที่ป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
18. การมีวาระเกี่ยวกับการกิจการควบคุมไฟป่าในการประชุมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
19. ความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

1. แผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน 1: 50,000 จากกรมป่าไม้
2. แบบสอบถาม (questionnaire)
3. คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

วิธีการ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การตรวจสอบสาร

1.1 ข้อมูลทุกภูมิ

การรวบรวมข้อมูลทุกภูมิ โดยการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี ค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดรอบแนวคิดและขอบเขตการศึกษา และการศึกษาแผนที่ภูมิประเทศไทยองค์กรแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1 : 50,000 แสดงอาณาเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบล ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี ที่มีพื้นที่ป่าอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ

การรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ที่ทำการศึกษา เช่น อาณาเขตพื้นที่ทำการศึกษา ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ สถิติการเกิดไฟป่า ในจังหวัดอุดรธานี

2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรเป้าหมายและหน่วยในการวิเคราะห์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมาย (population) คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่รับผิดชอบ ในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่รับผิดชอบ จำนวนทั้งสิ้น 88 แห่ง และมีจำนวนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2,608 คน

2.2 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (sample size) จากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมด โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามานะ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 เพื่อใช้หาจำนวนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างที่ทำการศึกษา ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนสมาชิกที่ต้องการศึกษา (กลุ่มตัวอย่าง)

N = จำนวนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด (2,608 คน)

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

เมื่อคำนวณจากสูตรดังกล่าว ปรากฏว่าได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 347 ตัวอย่าง

2.3 การสุ่มตัวอย่างประชากร เพื่อให้การเก็บข้อมูลเกิดการกระจายตามสัดส่วนที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงได้ใช้สูตรคำนวณหาสัดส่วนตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูลในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้สูตรของสุบงกช (2526) ดังนี้

$$n_i = n \frac{N_i}{N}$$

n_i = จำนวนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มตัวอย่างของตำบล i
 n = จำนวนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษาทั้งหมด (347 คน)
 N_i = จำนวนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดของตำบล i
 N = จำนวนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด (2,608 คน)
 i = องค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่าง (88 แห่ง)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ กำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมาย (population) จากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายหรือแผนงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ หรือมีหน้าที่รับผิดชอบหรือมีส่วนร่วมในการกิจกรรมความคุ้มไฟป่าขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายรับผิดชอบงานความคุ้มไฟป่า ซึ่งมีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวโดยประมาณ 30 คนในองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาระบบที่ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

3.1 นิยามหรือให้ความหมายด้วยมาตรฐานกระบวนการแนวคิดของงานวิจัยที่กำหนดขึ้นจาก การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้อง

3.2 สร้างแบบสอบถามโดยครอบคลุมตัวแปรทุกด้านที่ต้องการวัด ซึ่งกำหนดไว้ตามกรอบแนวคิด ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบเอกสาร

3.3 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยนำแบบสอบถามไปเสนอ คำปรึกษาจากประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษา รวมไปถึงผู้เชี่ยวชาญด้านการกิจกรรมความคุ้มไฟป่าจากกรมป่าไม้ เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ให้ตรงตาม เนื้อหาและครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการวิจัย แล้วทำการปรับแก้

3.4 ทำการทดสอบแบบสอบถาม เพื่อวัดความเชื่อถือได้ (reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (pre-test) จำนวน 30 ชุด โดยผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นองค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจสัมพันธ์ และสัมพันธ์กับพื้นที่ที่ศึกษา นำผลที่ได้มาทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีของ Kuder Richardson สูตร KR-20 เพื่อหาค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ในส่วนคำนวณความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่า ซึ่งใช้กับการวัดความสอดคล้องภายในเครื่องมือวิจัย ที่มีการตรวจให้คะแนนแต่ละข้อในลักษณะ 2 ทิศทาง คือ ถูกหรือผิด ข้อที่ตอบถูกได้ 1 คะแนน ส่วนข้อที่ตอบผิดได้ 0 คะแนน มีสูตรในการคำนวณ (ล้วน และองค์ภาฯ, 2538) ดังนี้

$$r = \frac{N}{N-1} \left(1 - \frac{\sum p_i q_i}{\sigma_t^2} \right)$$

เมื่อ r = ตัวประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้ในการวัด

p_i = สัดส่วนของผู้ตอบรายการที่ i ได้ถูกต้อง

q_i = สัดส่วนของผู้ตอบรายการที่ i ไม่ถูกต้อง ($q_i = 1 - p_i$)

σ_t^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนจากทุกข้อคำถาม

N = จำนวนข้อคำถามทั้งหมด

ซึ่งค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามในส่วนการวัดความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล ด้วย สูตร KR-20 เท่ากับ 0.899 (ตารางผนวกที่ ข1)

ในส่วนของตัวแปรตามของการศึกษาวิจัย ได้แก่ คำานวณเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของคำานวณในส่วนนี้ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ้าของครอนบาก (Cronbach's Coefficient Alpha) ของคำานวณ (วัฒนา, 2547) ทั้งนี้ ค่าความเชื่อมั่นหรือค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ้าของคำานวณตามตัวแปรที่ได้ต้องมีค่าไม่น้อยกว่า 0.7 ดังนี้

$$\alpha = \frac{N}{N-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α = สัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้ในการวัด
 S_i^2 = ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนที่วัดได้จากแต่ละข้อ
 S_t^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนจากข้อคำถามทุกข้อ
 N = จำนวนข้อคำถามหรือจำนวนรายการทั้งหมดที่ใช้วัด

จากการทดสอบแบบสอบถามในส่วนของการวัดความพร้อมในการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ้าของครอนบาก ค่าอัลฟ้า (alpha) ที่ได้เท่ากับ 0.940 (ตารางผนวกที่ ข2)

3.5 เมื่อทดสอบแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้วนำแบบสอบถามกลับมาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย เพื่อจัดพิมพ์และนำไปดำเนินการเก็บข้อมูลต่อไปภายหลัง แบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุง ประกอบด้วยคำถามปลายปิด (close-ended question) และคำถามปลายเปิด (open-ended question) ซึ่งคำถามมีทั้งหมด 4 ส่วน (ภาคผนวก ก) ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล เช่น เพศ อายุ การศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพ รายได้ รายจ่าย และที่พักอาศัยปัจจุบัน ฯลฯ

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล เป็นคำถามเพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่า จำนวน 20 ข้อ โดยให้เลือกตอบถูก-ผิด ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแยกตามลักษณะของคำตอบเป็น 2 ส่วน คือ ตอบว่า “ถูก” ได้ 1 คะแนน ในคำถามข้อ 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 19 และ 20 และตอบว่า “ผิด” ได้ 1 คะแนน ในคำถามข้อ 3, 9, 11, 17 และ 18

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า ผู้ศึกษาได้สร้างคำถามจากคู่มือการปฏิบัติงาน ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เล่ม 2 การควบคุมไฟป่า (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2547) ซึ่งสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลควรต้องศึกษาเพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติการกิจการควบคุมไฟป่า ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งเป็น 2 ด้านหลัก ได้แก่ (1) การปฏิบัติงานป้องกันไฟป่า ซึ่งเป็นการดำเนินงานก่อนเกิดไฟป่าขึ้น ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่า

และการจัดการเชื้อเพลิง (2) การปฏิบัติงานดับไฟป่า เป็นคำถามเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานดับไฟป่า ประกอบด้วย การตรวจหาไฟ การจัดองค์กรและแผนการดับไฟป่า วิธีการและกลยุทธ์ในการดับไฟป่า เครื่องมือและอุปกรณ์ดับไฟป่า เส้นทางคมนาคมในการดับไฟป่า การตรวจสอบระเณาไฟป่า และความปลอดภัยในการปฏิบัติงานดับไฟป่า โดยคำถามในแต่ละด้าน ประกอบด้วย 10 คำถามย่อย มีการวัดระดับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี ในแต่ละข้อ ให้เลือกตอบ 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามแบบของ Likert's scale (พวงรัตน์, 2540) ดังนี้

ระดับความพร้อม

ระดับคะแนนที่ได้

มีความพร้อมมากที่สุด	ได้คะแนนเท่ากับ 5 คะแนน
มีความพร้อมมาก	ได้คะแนนเท่ากับ 4 คะแนน
มีความพร้อมปานกลาง	ได้คะแนนเท่ากับ 3 คะแนน
มีความพร้อมน้อย	ได้คะแนนเท่ากับ 2 คะแนน
มีความพร้อมน้อยที่สุด	ได้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

จากเกณฑ์การให้คะแนนดังกล่าว ทำการจัดแบ่งอันตรภาคชั้นออกเป็น 5 ชั้น โดยใช้เกณฑ์ในการหาอันตรภาคชั้น เพื่อบ่งบอกถึงระดับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี เป็นรายด้านและในภาพรวม ดังต่อไปนี้

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงที่สุด} - \text{คะแนนต่ำที่สุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

เมื่อได้ค่าของอันตรภาคชั้นแล้ว จึงกำหนดความหมายของความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี โดยการนำค่าตอบของคำถามความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่าของทุกข้อของทุกตัวอย่าง มาหาค่าเฉลี่ย นำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปปรับเทียบกับอันตรภาคชั้นที่ได้กำหนดไว้ จะทำให้ทราบระดับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี ทั้งนี้ ได้แปลความหมายของความพร้อมในแต่ละอันตรภาคชั้น ไว้ดังต่อไปนี้

1.00 – 1.80 หมายถึง ความพึงพอใจของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการ
ควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.81 – 2.60 หมายถึง ความพึงพอใจของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการ
ควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับน้อย

2.61 – 3.40 หมายถึง ความพึงพอใจของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการ
ควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลาง

3.41 – 4.20 หมายถึง ความพึงพอใจของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการ
ควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมาก

4.21 – 5.00 หมายถึง ความพึงพอใจของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการ
ควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกิจกรรมควบคุมไฟป่าของสมาชิก
องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นคำถามปลายเปิด (open-ended question) จำนวน 2 ข้อ

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์หรือสอบถามกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่ม
ตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling)
จำนวน 347 ชุด ตามที่ได้กำหนดไว้

5. การประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้เมื่อตรวจสอบความเรียบร้อยแล้วนำมาจัดระบบข้อมูลเพื่อเตรียม
วิเคราะห์ผล โดยผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามทุกฉบับมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์
(editing) ทำการลงรหัส (coding) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยวิธีการวิเคราะห์
ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาระบบนี้ จำแนกออกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

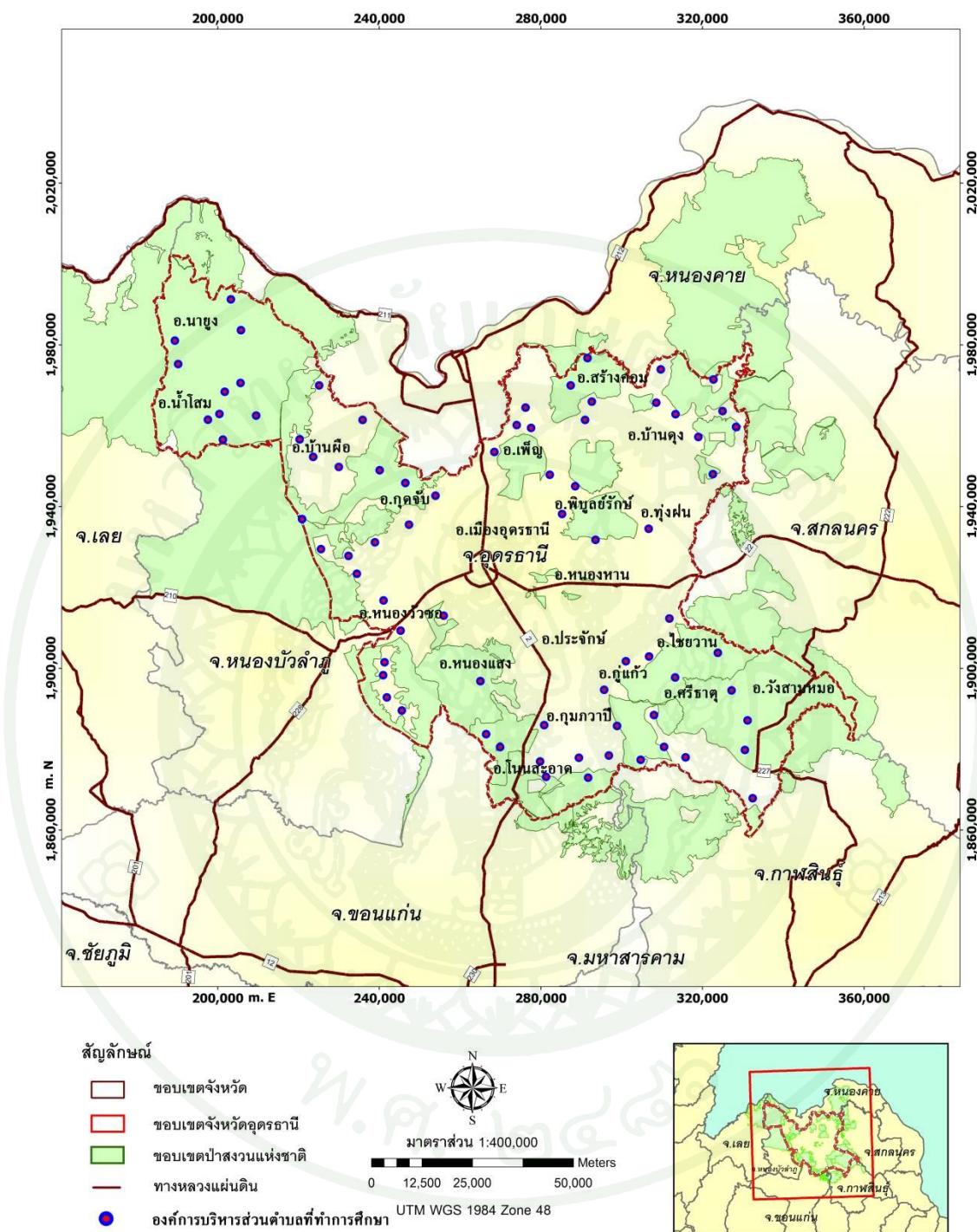
5.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่าง โดยนำเสนอในรูปตารางและแสดงค่าสถิติอย่างง่าย เช่น การแจกแจงความถี่ (frequency distribution) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) และค่าเฉลี่ย (mean) โดยมีการอธิบายประกอบ

5.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (relationship analysis) เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามคือความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า จังหวัดอุตรธานี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติ t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรที่ศึกษาของประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน และใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติ F-test ใน การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรอิสระที่แบ่งเป็นออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป และทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffé (ล้วน และ อังคณา, 2540) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สถานที่และระยะเวลาทำการวิจัย

สถานที่ทำการวิจัย

การศึกษาความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า จังหวัดอุตรธานี ในครั้งนี้ ทำการวิจัยในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุตรธานีที่มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 88 องค์การบริหารส่วนตำบล กระจายอยู่ในพื้นที่ 19 อำเภอ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่อำเภอเมืองอุตรธานีจำนวน 2 แห่ง อำเภอภูกระดึง จำนวน 5 แห่ง อำเภอหนองวัวซอ จำนวน 6 แห่ง อำเภอคุณภาพปี จำนวน 3 แห่ง อำเภอโนนสะอาด จำนวน 6 แห่ง อำเภอหนองหาน จำนวน 4 แห่ง อำเภอทุ่งฝน จำนวน 1 แห่ง อำเภอไชยวาน จำนวน 4 แห่ง อำเภอศรีราชา จำนวน 5 แห่ง อำเภอวังสามหมอ จำนวน 6 แห่ง อำเภอบ้านดุง จำนวน 8 แห่ง อำเภอบ้านผือ จำนวน 9 แห่ง อำเภอโน้น้ำโสม จำนวน 7 แห่ง อำเภอเพ็ญ จำนวน 7 แห่ง อำเภอสร้างคอม จำนวน 3 แห่ง อำเภอหนองแสง จำนวน 2 แห่ง อำเภอนาภูง จำนวน 4 แห่ง อำเภอพินุลรักษ์ จำนวน 3 แห่ง และอำเภอภูเก็ต จำนวน 3 แห่ง ดังแสดงในภาพที่ 6

ภาพที่ 6 องค์กรบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษา จังหวัดอุตรดิตถ์

ผลและวิจารณ์

การศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี ในครั้งนี้ ผู้วัยจัยได้ดำเนินการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย แยกการศึกษา เป็น 3 ส่วน ได้แก่ ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี ระดับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัด อุดรธานี และปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี เพื่อนำผลการศึกษาดังกล่าวใช้เป็นแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่การปฏิบัติการกิจกรรมการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่าง จังหวัดอุดรธานี

จากการสำรวจสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่าง จำนวน 347 ราย จากองค์การ บริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน 88 แห่ง ในจังหวัด อุดรธานี มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ และดังแสดงไว้ในตารางที่ 4

1.1 เพศ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 72.6 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 27.4

1.2 อายุ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ ในช่วง 41-50 ปี และ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.6 และ 31.7 ตามลำดับ ช่วงอายุมากกว่า 60 ปี มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.3 โดยมีอายุมากที่สุด 69 ปี อายุน้อยที่สุด 21 ปี และมีอายุเฉลี่ย 41 ปี

1.3 ภูมิลำเนาเดิม ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 87.6 มีภูมิลำเนาเดิมในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี และมีภูมิลำเนาเดิมนอกพื้นที่จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 12.4

1.4 ระดับการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 26.5 รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 23.9

1.5 สถานภาพสมรส ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 66.9 รองลงมาคือ สถานภาพโสด ร้อยละ 25.9

1.6 อาชีพหลัก ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพหลักเป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมา คือ อาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 19.3

1.7 อาชีพรอง ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 66.3 ส่วนอีกร้อยละ 33.7 ไม่มีการประกอบอาชีพรอง

1.8 รายได้ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ย 10,001 – 20,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 51.3 โดยมีรายได้เฉลี่ยสูงสุด 67,200 บาทต่อเดือน และรายได้เฉลี่ยต่ำสุด 7,200 บาทต่อเดือน และมีรายได้เฉลี่ย 19,055 บาทต่อเดือน

1.9 รายจ่าย ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายจ่ายเฉลี่ย 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 40.6 โดยมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนสูงสุด 49,000 บาท และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่ำสุด 1,000 บาท และมีรายจ่าย 13,080 บาทต่อเดือน

1.10 การเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 59.4 มาจากการได้รับเลือกตั้ง ส่วนอีกร้อยละ 40.6 เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่ง

1.11 ตำแหน่งหน้าที่ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมา ได้แก่ พนักงานส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 20.1 และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 19.3

1.12 ระยะเวลาการครองตำแหน่งปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการครองตำแหน่งปัจจุบันน้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.5 รองลงมา คือมากกว่า 3 – 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.8 และมากกว่า 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.6 โดยมีระยะเวลาครองตำแหน่งปัจจุบันสูงที่สุด คือ 19 ปี น้อยที่สุด คือ 2 เดือน และมีระยะเวลาครองตำแหน่งปัจจุบันเฉลี่ย 3.42 ปี

1.13 การได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้า ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 90.2 ไม่ได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้า และมีเพียงร้อยละ 9.8 เท่านั้น ที่ได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าเป็นเงินค่าตอบแทน

1.14 การเคลียร์ได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟฟ้า ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 84.7 ไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟฟ้า และเคลียร์ได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟฟ้า คิดเป็นร้อยละ 15.3 คิดเป็นได้รับการฝึกอบรมเฉลี่ย 1.15 ครั้ง โดยจำนวนการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟฟ้า สูงที่สุดที่เคลียร์ได้รับกีอิ 2 ครั้ง

1.15 การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เกี่ยวกับการควบคุมไฟฟ้า ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 82.7 และร้อยละ 17.3 ได้มี การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เกี่ยวกับการควบคุมไฟฟ้า เฉลี่ย 1.53 ครั้งต่อปี โดยความถี่ สูงสุดที่ 5 ครั้งต่อปี

1.16 ระยะห่างระหว่างที่พักอาศัยกับพื้นที่ป่า ผลการศึกษาพบว่ามีระยะห่างเฉลี่ย 7.01 กิโลเมตร ส่วนใหญ่อยู่ห่างจากพื้นที่ป่ามากกว่า 5 - 10 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 27.7 รองลงมาอยู่ ห่างจากพื้นที่ป่าน้อยกว่า 5 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 27.1 โดยมีระยะห่างจากพื้นที่ป่ามากที่สุด 30 กิโลเมตร และน้อยที่สุด 0.5 กิโลเมตร

1.17 ระยะห่างระหว่างองค์กรบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับพื้นที่ป่า ผลการศึกษาพบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลที่กลุ่มประชากรตัวอย่างทำงานอยู่ตั้งอยู่ห่างจากพื้นที่ป่าเฉลี่ย 7.25 กิโลเมตร ส่วนใหญ่ร้อยละ 32.9 อยู่ห่างจากพื้นที่ป่ามากกว่า 8 กิโลเมตร รองลงมาอยู่ระหว่างมากกว่า 4 – 6 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 21.9 โดยมีระยะห่างจากพื้นที่ป่ามากที่สุด 30 กิโลเมตร และน้อยที่สุด 1 กิโลเมตร

1.18 การมีวาระเกี่ยวกับการกิจกรรมควบคุมไฟฟ้าในการประชุม ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.8 มีการบรรจุวาระเกี่ยวกับการกิจกรรมควบคุมไฟฟ้าในการประชุมสามาชิกองค์กรบริหาร ส่วนตำบล และโดยเฉลี่ยมีการจัดประชุมสามาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล 8 ครั้งต่อปี

**ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลตัวอย่าง จังหวัดอุตรธานี**

n = 347

ลักษณะของข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
เพศ			
ชาย	252	72.6	
หญิง	95	27.4	
อายุ			
น้อยกว่า 31 ปี	59	17.0	อายุมากที่สุด 69 ปี
31 – 40 ปี	110	31.7	อายุน้อยที่สุด 21 ปี
41 – 50 ปี	113	32.6	อายุเฉลี่ย 41 ปี
51 – 60 ปี	50	14.4	
มากกว่า 60 ปี	15	4.3	
ภูมิลำเนาเดิม			
จังหวัดอุตรธานี	304	87.6	
พื้นที่อื่นนอกจังหวัดอุตรธานี	43	12.4	
ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา	36	10.4	
มัธยมศึกษาตอนต้น	42	12.1	
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	83	23.9	
อนุปริญญา/ปวส.	49	14.1	
ปริญญาตรี	92	26.5	
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	45	13.0	
สถานภาพการสมรส			
โสด	90	25.9	
สมรส/อยู่ด้วยกัน	232	66.9	
สมรส/แยกกันอยู่	9	2.6	
หม้าย/หย่าร้าง	16	4.6	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

n = 347

ลักษณะของข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>อาชีพหลัก</u>			
ค้าขาย	28	8.1	
รับจำนำ	30	8.6	
เกษตรกรรม	67	19.3	
ข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่น	138	39.8	
อื่นๆ	84	24.2	
<u>อาชีพรอง</u>			
มีอาชีพรอง	230	66.3	
ไม่มีอาชีพรอง	117	33.7	
<u>รายได้ต่อเดือน</u>			
น้อยกว่า 10,001 บาท	54	15.6	รายได้สูงสุด 67,200 บาทต่อเดือน
10,001 - 20,000 บาท	178	51.3	รายได้ต่ำสุด 7,200 บาทต่อเดือน
20,001 - 30,000 บาท	55	15.8	รายได้เฉลี่ย 19,055 บาทต่อเดือน
30,001 - 40,000 บาท	31	8.9	
มากกว่า 40,000 บาท	29	8.4	
<u>รายจ่ายต่อเดือน</u>			
น้อยกว่า 5,001 บาท	36	10.4	รายจ่ายสูงสุด 49,000 บาทต่อเดือน
5,001 - 10,000 บาท	141	40.6	รายจ่ายต่ำสุด 1,000 บาทต่อเดือน
10,001 - 15,000 บาท	72	20.8	รายจ่ายเฉลี่ย 13,080 บาทต่อเดือน
15,001 - 20,000 บาท	40	11.5	
มากกว่า 20,000 บาท	58	16.7	
<u>ลักษณะการเข้าเป็นสมาชิก</u>			
<u>องค์การบริหารส่วนตำบล</u>			
โดยการเลือกตั้ง	206	59.4	
โดยตำแหน่ง	141	40.6	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

n = 347

ลักษณะของข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>ตำแหน่งหน้าที่</u>			
ประธานสภา อบต.	8	2.3	
รองประธานสภา อบต.	7	2.0	
นายก อบต.	12	3.5	
เลขานุการนายก อบต.	10	2.9	
สมาชิกสภา อบต.	161	46.4	
รองนายก อบต.	12	3.5	
ข้าราชการส่วนท้องถิ่น	67	19.3	
พนักงานส่วนท้องถิ่น	70	20.1	
<u>ระยะเวลาการครองตำแหน่งปัจจุบัน</u>			
≤ 1 ปี	123	35.5	ระยะเวลาการครองตำแหน่งปัจจุบัน
>1 - 2 ปี	23	6.6	สูงที่สุด 19 ปี
>2 - 3 ปี	47	13.5	น้อยที่สุด 2 เดือน
>3 - 4 ปี	86	24.8	เฉลี่ย 3.42 ปี
> 4 ปี	68	19.6	
<u>การได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานความคุมไฟป่า</u>			
ได้รับสวัสดิการ	34	9.8	
ไม่ได้รับสวัสดิการ	313	90.2	
<u>การเคยได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่า</u>			
เคยรับการฝึกอบรม	53	15.3	
ไม่เคยรับการฝึกอบรม	294	84.7	
<u>การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เกี่ยวกับการควบคุมไฟป่า</u>			
มีการติดต่อประสานงาน	60	17.3	
ไม่มีการติดต่อประสานงาน	287	82.7	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

n = 347

ลักษณะของข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>ระยะห่างระหว่างที่พักอาศัยกับพื้นที่ป่า</u>			
<u>ส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับพื้นที่ป่า</u>			
≤ 5 กิโลเมตร	94	27.1	ระยะห่างมากที่สุด 30 กิโลเมตร
> 5 - 10 กิโลเมตร	96	27.7	ระยะห่างน้อยที่สุด 0.5 กิโลเมตร
> 10 - 15 กิโลเมตร	35	10.1	ระยะห่างเฉลี่ย 7.01 กิโลเมตร
> 15 - 20 กิโลเมตร	46	13.2	
> 20 กิโลเมตร	76	21.9	
<u>การมีวาระเกี่ยวกับการกิจการควบคุมไฟป่าในการประชุม</u>			
มีการบรรจุในวาระการประชุม	190	54.8	
ไม่มีการบรรจุในวาระการประชุม	157	45.2	

1.19 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟป่าและการป้องกันไฟป่า จากคำถานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟป่าและการป้องกันไฟป่า จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน พนบว่า สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลตัวอย่าง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.67 คะแนน โดยมีคะแนนสูงที่สุด เท่ากับ 20 คะแนน และมีคะแนนต่ำที่สุด เท่ากับ 5 คะแนน สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 61.4 รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 5 และ 6

**ตารางที่ 5 คะแนนความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
ตัวอย่าง เป็นรายข้อ**

n = 347

คำถ้าม	ได้ คะแนน	ไม่ได้คะแนน	SD
	ร้อยละ (จำนวน)	ร้อยละ (จำนวน)	
1. ไฟป่าเกิดจากกระบวนการทางเคมี มีองค์ประกอบที่จำเป็น 3 ประการ คือ เชื้อเพลิง ความร้อน และออกซิเจน	86.5 (300)	13.5 (47)	0.343
2. ไฟป่าแบ่งออกได้ 3 ชนิด คือไฟติดไฟเผาดิน และไฟเรือนยอด	74.6 (259)	25.4 (88)	0.436
3. การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ทำให้ระบบนิเวศเสียสมดุล และทำให้เกิดไฟป่า เพิ่มขึ้น	23.6 (82)	76.4 (265)	0.425
4. การจัดการไฟป่า ต้องจัดการ ดิน น้ำ ป่าไม้ และคน ควบคู่กันไป	62.8 (218)	37.2 (129)	0.484
5. ไฟป่าที่เกิดขึ้นในประเทศไทย สาเหตุเกิดจาก กิจกรรมของมนุษย์มากที่สุด	82.7 (287)	17.3 (60)	0.379
6. การควบคุมไฟป่า คือ การป้องกันไม่ให้เกิดไฟป่าและการดับไฟเมื่อเกิดไฟป่า	83.9 (291)	16.1 (56)	0.368
7. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการลุกลามและ ความรุนแรงของไฟป่า ได้แก่ ลักษณะเชื้อเพลิง ลักษณะภูมิประเทศ และลักษณะอากาศ	90.5 (314)	9.5 (33)	0.294
8. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจปัญหาของไฟป่า เป็นการป้องกันการเกิดไฟป่าที่ดีที่สุด	81.0 (281)	19.0 (66)	0.393
9. การควบคุมไฟป่าเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่เกี่ยวข้องกับราษฎรในพื้นที่	70.3 (244)	29.7 (103)	0.458
10. การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงาน ต่างๆ ในพื้นที่ จะช่วยให้การควบคุมไฟป่ามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	87.6 (304)	12.4 (43)	0.330

ตารางที่ 5 (ต่อ)

n = 347

คำตาม	ได้ คะแนน		ไม่ได้คะแนน
	ร้อยละ (จำนวน)	ร้อยละ (จำนวน)	SD
11. การซิงเพาสามารถกระทำได้โดยไม่ต้องวางแผนดำเนินงานล่วงหน้า	53.3 (185)	46.7 (162)	0.500
12. การซิงเพามีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อลดปริมาณเชือเพลิงในป่า ลดโอกาสในการเกิดไฟป่า หรือลดความรุนแรงของไฟป่า	77.5 (269)	22.5 (78)	0.418
13. การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว ช่วยลดความเสียหายที่เกิดจากไฟป่าได้	88.5 (307)	11.5 (40)	0.320
14. การเตรียมการดับไฟป่า เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับดับไฟป่าโดยจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนฤดูไฟป่า	87.6 (304)	12.4 (43)	0.330
15. การดับไฟป่า ต้องทำการดับไฟโดยยึนอยู่ในตำแหน่งที่ศenhneื่อง/molm/mesmo	79.8 (277)	20.2 (70)	0.402
16. การดับไฟด้วยการดับทางตรงโดยเริ่มจากหัวไฟ ก่อนแล้วกระจายกำลังดับตามเป้าไฟทึ่งสองข้าง	79.3 (275)	20.7 (72)	0.406
17. การดับไฟป่าเป็นงานอันตรายต้องใช้ความชำนาญสูง จึงเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ป่าไม้เท่านั้น ไม่เกี่ยวข้องกับองค์กรบริหารส่วนตำบล และชาวบ้าน	42.1 (146)	57.9 (201)	0.494
18. เครื่องมือที่ใช้ในการดับไฟป่า มี 3 อย่างเท่านั้น คือ ไม้ตบไฟ ถังน้ำ และครอบ	38.0 (132)	62.0 (215)	0.486
19. การเกิดไฟป่าทำให้เกิดความแปรปรวนของภูมิอากาศ ทำให้โลกร้อน	91.9 (319)	8.1 (28)	0.273
20. การจุดไฟเผาเศษวัชพืชในไร่นาเป็นการเตรียมพื้นที่เพื่อการเพาะปลูก เป็นอีกสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาไฟป่าและหมอกควันในปัจจุบัน	85.6 (297)	14.4 (50)	0.352

ในการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยได้กำหนดระดับความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้คะแนนเฉลี่ย (14.67 คะแนน) เป็นเกณฑ์ คือ ความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าระดับน้อย หมายถึง กลุ่มสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างที่ได้คะแนนความรู้รวม น้อยกว่าคะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 30.8 และ ความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าระดับมาก หมายถึง กลุ่มสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างที่ได้คะแนนความรู้รวมเท่ากับหรือมากกว่าคะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 61.4 รายละเอียด ปรากฏตามตารางที่ 6

**ตารางที่ 6 ระดับความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
ตัวอย่าง**

n = 347

ระดับความรู้เกี่ยวกับไฟป่า และการควบคุมไฟป่า	ร้อยละ	จำนวน	SD	หมายเหตุ
ระดับน้อย (< 14.67 คะแนน)	30.8	107	0.473	สูงสุด = 20 คะแนน ต่ำสุด = 5 คะแนน เฉลี่ย = 14.67 คะแนน
ระดับมาก (≥ 14.67 คะแนน)	61.4	213		

2. ระดับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี

การศึกษาความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี ผู้ศึกษาวิจัยได้ตั้งคำถามจำนวน 20 ข้อ โดยเป็นการสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบหรือลักษณะ ของความพร้อมในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าตามหลักวิชาการและแนวทางในการปฏิบัติการกิจกรรมควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจำแนกการกิจกรรมควบคุมไฟป่าที่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องปฏิบัติ แบ่งออกเป็น 2 ด้านหลัก คือ ด้านการป้องกันไฟป่า และด้านการปฏิบัติงานดับไฟป่า ผลการศึกษาดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 รายละเอียดความพึงข้องในกรอบปฏิบัติการกิจกรรมตามห้องเรียน “ฟาร์มาซีและการควบคุม” สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2562

ระดับความพึงข้องในการปฏิบัติการกิจกรรมตามห้องเรียน	(จำนวน)	(จำนวน)	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ผลทดสอบ		
								ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
คุณภาพของกิจกรรม										
1. ท่านสามารถประยุกต์ใช้ประโยชน์หรือช่วยเหลือผู้อื่นในการทำงานได้	8.6 (30)	22.8 (79)	47.3 (164)	16.4 (57)	4.9 (17)	2.86 (17)	0.958 (17)	ปาน	กิตา	ภูมิ
2. ท่านได้เข้าร่วมในการประเมินค่าประสิทธิภาพของกิจกรรม	16.7 (58)	29.4 (102)	38.9 (135)	14.4 (50)	0.6 (2)	2.53 (2)	0.953 (2)	นุ่มนวล	นุ่มนวล	นุ่มนวล
3. ท่านมีการประยุกต์ใช้หน้าที่ป้าแม่หรือหน้าของน้ำที่ เกี่ยวข้องเพื่อสอนวิธีการทำงานให้กับนักศึกษา	19.6 (68)	31.1 (108)	38.3 (133)	10.7 (37)	0.3 (1)	2.41 (1)	0.931 (1)	นุ่มนวล	นุ่มนวล	นุ่มนวล
4. ท่านมีการประยุกต์ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การสอนแบบทฤษฎี การสอนแบบปฏิบัติ การสอนแบบทฤษฎีและการสอนแบบปฏิบัติ	14.4 (50)	31.7 (110)	38.3 (133)	13.5 (47)	2.0 (7)	2.57 (7)	0.963 (7)	นุ่มนวล	นุ่มนวล	นุ่มนวล
5. ท่านมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ด้านไฟฟ้าไว้อย่างเพียงพอ และ มีการเก็บบันทึกข้อมูลทางด้านไฟฟ้าอย่างถูกต้อง	15.9 (55)	30.0 (104)	35.7 (124)	15.0 (52)	3.5 (12)	2.60 (12)	1.033 (12)	นุ่มนวล	นุ่มนวล	นุ่มนวล
6. ท่านได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับอาสาสมัครป้องกันไฟฟ้า และร่วมเป็นอาสาสมัครป้องกันไฟฟ้าหรือชุดเครื่องดับไฟฟ้า	28.5 (99)	30.8 (107)	29.4 (102)	11.2 (39)	-	2.23 (39)	0.989 (39)	นุ่มนวล	นุ่มนวล	นุ่มนวล

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ระดับความพึงพอใจในการรักการควบคุมไฟฟ้า	(จำนวน)	น้อยที่สุด ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	มาก ร้อยละ	มากที่สุด ร้อยละ	n = 347	
							(จำนวน)	(จำนวน)
7. ท่านได้มีการทำแบบกันไฟไว้โดยรอบพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟไหม้ในชุมชน เพื่อตัดตัวจากความต่ำของของเสียเหลวทิ้งไว้ในบ้าน	16.7 (58)	30.0 (104)	36.0 (125)	16.4 (57)	0.9 (3)	2.55 (3)	0.982	น้อย
8. ท่านได้มีการซิงເພີ້ມກຳຈົດຫວຼິດຕົວຢືນສູງເຊື່ອເພີ້ມສະຕາມແລະຕົກຄານໄດ້	15.9 (55)	31.4 (109)	35.7 (124)	15.0 (52)	2.0 (7)	2.56 (7)	0.994	น้อย
9. ท่านได้มีน้ำหนักความรู้ทางความรู้วิธีการป้องกันไฟไหม้ในพื้นที่บ้าน	13.0 (45)	34.9 (121)	37.5 (130)	13.3 (46)	1.4 (5)	2.55 (5)	0.928	น้อย
10. ท่านได้มีการดำเนินการพื้นที่บ้านตามที่มูลนิธิฯ กำหนดไว้ ภูมิประเพณี สภาพแวดล้อม เส้นทางคมนาคม แหล่งน้ำสำรอง เพื่อเป็นชุมชนในการวางแผนการป้องกันไฟไหม้และการปฏิบัติงานดับไฟอย่างมีประสิทธิภาพ	18.4 (64)	28.2 (98)	40.1 (139)	12.7 (44)	0.6 (2)	2.49 (2)	0.954	น้อย
ดำเนินการป้องกันไฟฟ้า รวม	16.4 (57)	36.9 (128)	37.5 (130)	8.4 (29)	0.9 (3)	2.40 (3)	0.889	น้อย

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติการกิจกรรมควบคุมไฟฟ้า	(จำนวน)	น้อยที่สุด ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	มาก ร้อยละ	มากที่สุด ร้อยละ	n = 347		
							X	SD	ระดับความพึงพอใจ
การปฏิบัติงานด้านไฟฟ้า									
1. ท่านมีการเข้าทำงานหน้าบ้านด้านไฟฟ้า ประจำอยู่ตัวอย่างแผนด้านไฟฟ้า เช่นเด่นสำหรับงานที่สำคัญและมีความซับซ้อน	22.8	25.4	36.9	13.8	1.2	2.45	1.026	น้อย	
ปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรหรือหน่วยงานเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	(79)	(88)	(128)	(48)	(4)				
2. ท่านได้ทำการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านไฟฟ้าร่วมกับบุคลากรและนักวิชาการที่สนใจพัฒนาศักยภาพ	25.6	22.8	39.2	12.1	0.3	2.39	1.006	น้อย	
3. ท่านมีพัฒนาศักยภาพให้กับบุคลากรที่สนใจพัฒนาศักยภาพ	(89)	(79)	(136)	(42)	(1)				
4. ท่านได้เข้าร่วมสัมมนาทางสถานศึกษาด้านไฟฟ้า และกิจกรรมทางวิชาชีวศึกษาในสถาบันต่างๆ	21.3	26.2	40.9	10.7	0.9	2.44	0.970	น้อย	
5. ท่านมีความพึงพอใจในการรับผู้มาหารือดูแลติดตามด้านไฟฟ้า	(74)	(91)	(142)	(37)	(3)				
ตลอด 24 ชั่วโมง	(66)	(95)	(117)	(58)	(11)				

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ระดับความพึงพอใจในการรักการควบคุมไฟฟ้า	(จำนวน) (จำนวน)	น้อยที่สุด ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	มาก ร้อยละ	มากที่สุด ร้อยละ	ผล		ค่ามาตรฐาน (จำนวน) (จำนวน)
							X	SD	
6. ห่านสามารถทำภาระตรวจไฟฟ้า และพบบุหรี่อต้นเหตุจนทันทีได้									
“ไฟฟ้าและสถานการณ์รายงานต้นเหตุจนได้อ่านการผลิตได้อย่างรวดเร็ว แม่นยำ”	16.1 (56)	33.4 (116)	34.6 (120)	14.1 (49)	1.7 (6)	2.52 (6)	0.980 (6)	น้อย	
7. ห่านมีความถูกต้องแม่นยำในการตรวจไฟฟ้า เช่น เสื่อนทางคอมมูนิเคชั่น แหล่งไฟฟ้า ชนิดไฟฟ้า พนักงานและอุปกรณ์ที่อยู่ในที่ทำงานที่ไม่ได้เป็นพนักงาน									
แหล่งไฟฟ้า ชนิดไฟฟ้า พนักงานและอุปกรณ์ที่อยู่ในที่ทำงานที่ไม่ได้เป็นพนักงาน	13.3 (46)	28.0 (97)	39.2 (136)	18.7 (65)	0.9 (3)	2.66 (3)	0.958 (3)	ปานกลาง	
8. ห่านมีการประเมินสถานการณ์ ศักยภาพภาวะหรือผลกระทบต่อระบบของไฟฟ้าก่อนเข้าทำการดับไฟฟ้าเสมอ									
ห่านมีการประเมินสถานการณ์ ศักยภาพภาวะหรือผลกระทบต่อระบบของไฟฟ้าก่อนเข้าทำการดับไฟฟ้าเสมอ	19.0 (66)	28.8 (100)	41.8 (145)	9.5 (33)	0.9 (3)	2.44 (3)	0.934 (3)	น้อย	
9. ห่านสามารถทำหน้าที่ในชุดปฏิบัติการดับไฟฟ้าได้อย่างต่อเนื่องบนสถานการณ์ไฟฟ้า เช่น ตัดออกจนทำการกันความร้อนจากไฟฟ้า หลังจากที่สามารถควบคุมไฟฟ้าได้ เพื่อป้องกันภัยไฟฟ้ากับลูกใหม่ที่เข้ามาต่อ									
ห่านสามารถทำหน้าที่ในชุดปฏิบัติการดับไฟฟ้าได้อย่างต่อเนื่องบนสถานการณ์ไฟฟ้า เช่น ตัดออกจนทำการกันความร้อนจากไฟฟ้า หลังจากที่สามารถควบคุมไฟฟ้าได้ เพื่อป้องกันภัยไฟฟ้ากับลูกใหม่ที่เข้ามาต่อ	17.0 (59)	34.3 (119)	34.9 (121)	13.5 (47)	0.3 (1)	2.46 (1)	0.938 (1)	น้อย	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ระดับความพึงพอใจในการรักษาความคุ้มครอง	น้อยที่สุด (จำนวน) (จำนวน)	น้อย รู้อย่างดี (จำนวน)	ปานกลาง รู้อย่างพอ (จำนวน)	มาก รู้อย่างดี (จำนวน)	มากที่สุด รู้อย่างดี (จำนวน)	ผล		n = 347
						X	SD	
10. ท่านตรวจสอบว่าการปฏิบัติงานดูบ่�이ไป เนื่องจากน้ำเสีย								
ความปลอดภัยในสำนักงาน แม่ฟ้า	12.1 (42)	22.5 (78)	41.5 (144)	18.7 (65)	5.2 (18)	2.82	1.037	ปานกลาง
ลักษณะ ในการซื้อขาย ไม่ต้องมี	19.9 (69)	33.1 (115)	35.4 (123)	11.0 (38)	0.6 (2)	2.39	0.945	น้อย
ความพึงพอใจในการรักษาความคุ้มครอง	18.4 (64)	33.1 (115)	36.6 (127)	11.2 (39)	0.6 (2)	2.42	0.935	น้อย

จากตารางที่ 7 สามารถสรุประดับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี ได้ดังนี้ (1) ความพร้อมด้านการป้องกันไฟป่าอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 คะแนน (2) ความพร้อมด้านการปฏิบัติการดับไฟป่า อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 คะแนน และความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างในการควบคุมไฟป่าในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.42 คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

ลักษณะและระดับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างในการควบคุมไฟป่า	ค่าเฉลี่ย (คะแนน)	SD	ระดับ ความพร้อม
ด้านการป้องกันไฟป่า	2.40	0.889	น้อย
ด้านการปฏิบัติการดับไฟป่า	2.39	0.945	น้อย
การควบคุมไฟป่า โดยรวม	2.42	0.935	น้อย

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี ผลศึกษามีดังนี้

สมมติฐานที่ 1 เพศของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในห้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน ในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระเป็น 2 กลุ่ม คือ ชายและหญิง โดยคะแนนเฉลี่ยภาพรวมของความพร้อมในการควบคุมไฟป่า เพศชาย เท่ากับ 2.61 คะแนน และเพศหญิง เท่ากับ 2.27 คะแนน โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันไฟป่า เพศชาย เท่ากับ 2.62 คะแนน เพศหญิง เท่ากับ 2.30 คะแนน และด้านการดับไฟป่า เพศชาย เท่ากับ 2.60 คะแนน เพศหญิง เท่ากับ 2.23 คะแนน จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในด้านการป้องกันไฟป่า ($t = 3.625$; $P\text{-value} = <0.001$) ด้านการดับไฟป่า ($t = 3.620$; $P\text{-value} = <0.001$) และการควบคุมไฟป่าในภาพรวม ($t = 3.852$; $P\text{-value} = <0.001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ที่สำรวจเป็นเพศชาย และงานควบคุมไฟป่า เป็นงานที่ต้องอาศัยพลังกำลังจึงทำให้เพศชายมีความพร้อมในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า ทั้งในด้านการป้องกันไฟป่าและการปฏิบัติงานดับไฟป่ามากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นเพศหญิง ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

n = 347

เพศ	n	Mean	SD	t	df	P
ด้านการป้องกันไฟป่า						
ชาย	252	2.62	0.730	3.625	345	<0.001*
หญิง	95	2.30	0.711			
ด้านการดับไฟป่า						
ชาย	252	2.60	0.774	3.620	345	<0.001*
หญิง	95	2.23	0.847			
การควบคุมไฟป่า โดยรวม						
ชาย	252	2.61	0.722	3.852	345	<0.001*
หญิง	95	2.27	0.750			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2 อายุของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในห้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน ในกรณีเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระเป็น 5 กลุ่ม คือ น้อยกว่าและเท่ากับ 30 ปี 31 – 40 ปี 41 - 50 ปี 51 - 60 ปี มากกว่า 60 ปี โดยมีภาพรวมความพร้อมในการควบคุมไฟป่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.61, 2.43, 2.57, 2.50 และ 2.42 คะแนนตามลำดับ และพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันไฟป่า เท่ากับ 2.64, 2.45, 2.57, 2.52 และ 2.59 คะแนนตามลำดับ และด้านการดับไฟป่า เท่ากับ 2.60, 2.42, 2.57, 2.48 และ 2.25 คะแนนตามลำดับ โดยผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งด้านการป้องกันไฟป่า ($F = 0.754$; $P\text{-value} = 0.556$) ด้านการดับไฟป่า ($F = 1.074$; $P\text{-value} = 0.369$) และการควบคุมไฟป่าในภาพรวม ($F = 0.817$; $P\text{-value} = 0.515$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการศึกษาพบว่า อายุมีผลต่อความพร้อมในการปฏิบัติงานดับไฟป่า กลุ่มที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงานดับไฟป่ามากที่สุด คือ กลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 31 ปี และกลุ่มที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงานดับไฟป่าน้อยที่สุด คือ กลุ่มอายุมากกว่า 60 ปี แต่เมื่อพิจารณาการควบคุมไฟป่าในภาพรวม และในด้านการป้องกันไฟป่า เช่น กิจกรรมประชาสัมพันธ์ หรือ กิจกรรมการจัดการเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถร่วมกิจกรรมได้ทุกวัยโดยไม่เป็นอันตรายและไม่ต้องใช้ทักษะหรือพลังกำลังมากเหมือนงานดับไฟป่า พบว่า อายุเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวมและความพร้อมด้านการป้องกันไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี

อายุ	n	Mean	SD	F	df	P
ด้านการป้องกันไฟป่า						
น้อยกว่า 31 ปี	59	2.64	0.833	0.754	4, 342	0.556 ^{ns}
31 – 40 ปี	110	2.45	0.736			
41 – 50 ปี	113	2.57	0.738			
51 – 60 ปี	50	2.52	0.636			
มากกว่า 60 ปี	15	2.59	0.673			
ด้านการดับไฟป่า						
น้อยกว่า 31 ปี	59	2.60	0.868	1.074	4, 342	0.369*
31 – 40 ปี	110	2.42	0.843			
41 – 50 ปี	113	2.57	0.769			
51 – 60 ปี	50	2.48	0.709			
มากกว่า 60 ปี	15	2.25	0.923			

ตารางที่ 10 (ต่อ)

n = 347

อายุ	n	Mean	SD	F	df	P
<u>การควบคุมไฟป่า โดยรวม</u>						
น้อยกว่า 31 ปี	59	2.61	0.827	0.817	4, 342	0.515 ^{ns}
31 – 40 ปี	110	2.43	0.764			
41 – 50 ปี	113	2.57	0.717			
51 – 60 ปี	50	2.50	0.651			
มากกว่า 60 ปี	15	2.42	0.777			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

^{ns} ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 3 ภูมิลำเนาเดิมของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน ในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระเป็น 2 กลุ่ม คือ มีภูมิลำเนาเดิมในพื้นที่จังหวัดอุดรธานีและมีภูมิลำเนาเดิมนอกพื้นที่จังหวัดอุดรธานี โดยพบว่ามีคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวมเท่ากับ 2.52 และ 2.48 คะแนนตามลำดับ ในด้านการป้องกันไฟป่า เท่ากับ 2.54 และ 2.50 คะแนนตามลำดับ และในด้านการดับไฟป่า เท่ากับ 2.51 และ 2.46 คะแนนตามลำดับ จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งด้านการป้องกันไฟป่า ($t = 0.267$; P-value = 0.789) ด้านการดับไฟป่า ($t = 0.372$; P-value = 0.710) และการควบคุมไฟป่าโดยรวม ($t = 0.334$; P-value = 0.738) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าภูมิลำเนาเดิม ไม่มีผลต่อความพร้อมในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า ไม่ว่าจะมีภูมิลำเนาเดิมเป็นชาวจังหวัดใด ก็สามารถฝึกฝนเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า ได้ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิคุณภาพของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

n = 347

ภูมิคุณภาพ	n	Mean	SD	t	df	P
ด้านการป้องกันไฟป่า						
จังหวัดอุดรธานี	304	2.54	0.737	0.267	346	0.789 ^{ns}
จังหวัดอื่นๆ	43	2.50	0.751			
ด้านการดับไฟป่า						
จังหวัดอุดรธานี	304	2.51	0.811	0.372	346	0.710 ^{ns}
จังหวัดอื่นๆ	43	2.46	0.810			
การควบคุมไฟป่า โดยรวม						
จังหวัดอุดรธานี	304	2.52	0.745	0.334	346	0.738 ^{ns}
จังหวัดอื่นๆ	43	2.48	0.750			

หมายเหตุ : ^{ns} ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 4 ระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน ในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระเป็น 6 กลุ่ม จากการศึกษาพบว่าทั้ง 6 กลุ่ม มีคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยภาพรวมดังนี้ ประถมศึกษา 2.38 คะแนน มัธยมศึกษาตอนต้น 2.85 คะแนน มัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 2.78 คะแนน ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา 2.63 คะแนน ปริญญาตรี 2.31 คะแนน และสูงกว่าปริญญาตรี 2.15 คะแนน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันไฟป่า มีคะแนนความพร้อม เท่ากับ 2.43, 2.85, 2.75, 2.67, 2.33 และ 2.21 คะแนนตามลำดับ และด้านการดับไฟป่า มีคะแนนความพร้อม เท่ากับ 2.32, 2.86, 2.81, 2.59, 2.28 และ 2.10 คะแนนตามลำดับ โดยจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทึ้งในด้านการป้องกันไฟป่า ($F = 7.178$; P-value = <0.001) ด้านการดับไฟป่า ($F = 8.873$; P-value = <0.001) และการควบคุมไฟป่าโดยรวม ($F = 8.682$; P-value = <0.001) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

กลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า เกือบทั้งหมดเป็นวุฒิการศึกษาที่ไม่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อมและโดยมากจะอยู่ในกลุ่มของผู้ปฏิบัติงานด้านบริหาร จึงทำให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าที่ต้องอาศัยทั้งทักษะ พลังกำลัง และประสบการณ์ อยู่ในระดับที่น้อยกว่ากลุ่มนักเรียนศึกษาตอนต้น กลุ่มนักเรียนศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา ที่มีคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟป่าที่สูงกว่า ซึ่งโดยมากเป็นกลุ่มสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีหน้าที่เป็นระดับผู้ปฏิบัติงานเป็นส่วนใหญ่ ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

n = 347

ระดับการศึกษา	n	Mean	SD	F	df	P
ด้านการป้องกันไฟป่า						
ประถมศึกษา	36	2.43	0.591	7.178	5, 341	<0.001*
มัธยมศึกษาตอนต้น	42	2.85	0.620			
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	83	2.75	0.744			
ปวส./อนุปริญญา	49	2.67	0.742			
ปริญญาตรี	92	2.33	0.738			
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	45	2.21	0.689			
ด้านการดับไฟป่า						
ประถมศึกษา	36	2.32	0.745	8.873	5, 341	<0.001*
มัธยมศึกษาตอนต้น	42	2.86	0.656			
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	83	2.81	0.709			
ปวส./อนุปริญญา	49	2.59	0.830			
ปริญญาตรี	92	2.28	0.777			
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	45	2.10	0.883			

ตารางที่ 12 (ต่อ)

n = 347

ระดับการศึกษา	n	Mean	SD	F	df	P
<u>การควบคุมไฟฟ้า โดยรวม</u>						
ประเมินศึกษา	36	2.38	0.643	8.682	5, 341	<0.001*
มัชยมศึกษาตอนต้น	42	2.85	0.614			
มัชยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	83	2.78	0.704			
ปวส./อนุปริญญา	49	2.63	0.748			
ปริญญาตรี	92	2.31	0.724			
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	45	2.15	0.753			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffé) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ จำนวน 4 คู่ ได้แก่ กลุ่มปริญญาตรีมีความพร้อมในการป้องกันไฟป่าน้อยกว่ากลุ่มนัชยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มนัชยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และกลุ่มระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความพร้อมในการป้องกันไฟป่าน้อยกว่ากลุ่มนัชยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มนัชยมศึกษาตอนปลายประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยในด้านการป้องกันไฟป่า และด้านการดับไฟป่า มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพร้อม จำนวน 4 คู่ เช่นเดียวกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวม ซึ่งจะสังเกตได้ว่ากลุ่มที่มีความพร้อมมาก คือ กลุ่มที่มีการศึกษาในระดับนัชยมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้スマชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างกลุ่มดังกล่าวเป็นเจ้าหน้าที่ในระดับผู้ปฏิบัติงานจึงทำให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานมากกว่ากลุ่มอื่น ประกอบกับกลุ่มที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป เป็นวุฒิการศึกษาและปฏิบัติงานด้านบริหารเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม หรือทักษะในการปฏิบัติงานภาคสนามแต่อย่างใด ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 การทดสอบความแตกต่างของความพร้อมในการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ประณม ศึกษา	ม.ต้น	ม.ปลาย/ ปวช.	ปวส./ อนุปริญญา	ปริญญาตรี	ปริญญาโท หรือสูงกว่า
<u>ด้านการป้องกันไฟป่า</u>		2.43	2.85	2.75	2.67	2.33	2.21
ประณมศึกษา	2.43	-	0.244	0.425	0.798	0.989	0.847
ม.ต้น	2.85		-	0.988	0.919	0.008*	0.004*
ม.ปลาย/ปวช.	2.75			-	0.997	0.010*	0.005*
ปวส./อนุปริญญา	2.67				-	0.184	0.077
ปริญญาตรี	2.33					-	0.974
ปริญญาโท/สูงกว่า	2.21					-	-
<u>ด้านการดับไฟป่า</u>		2.32	2.86	2.81	2.59	2.28	2.10
ประณมศึกษา	2.32	-	0.093	0.076	0.771	1.000	0.897
ม.ต้น	2.86		-	1.000	0.733	0.008*	0.001*
ม.ปลาย/ปวช.	2.81			-	0.778	0.001*	<0.001*
ปวส./อนุปริญญา	2.59				-	0.420	0.095
ปริญญาตรี	2.28					-	0.882
ปริญญาโท/สูงกว่า	2.10					-	-
<u>การควบคุมไฟป่าโดยรวม</u>		2.38	2.85	2.78	2.63	2.31	2.15
ประณมศึกษา	2.38	-	0.119	0.157	0.752	0.998	0.853
ม.ต้น	2.85		-	0.997	0.810	0.005*	0.001*
ม.ปลาย/ปวช.	2.78			-	0.931	0.002*	0.001*
ปวส./อนุปริญญา	2.63				-	0.247	0.063
ปริญญาตรี	2.31					-	0.925
ปริญญาโท/สูงกว่า	2.15					-	-

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 5 สถานภาพสมรสของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน ในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระ

เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม โสด กลุ่มสมรสและอยู่ด้วยกัน กลุ่มสมรสแต่แยกกันอยู่ และกลุ่มหม้ายหรือห่าร้าง โดยมีคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟป่า เท่ากับ 2.57, 2.55, 2.56 และ 2.11 คะแนนตามลำดับ ด้านการดับไฟป่า เท่ากับ 2.52, 2.54, 2.31 และ 1.89 คะแนนตามลำดับ โดยมีคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวม เท่ากับ 2.54, 2.55, 2.44 และ 2.00 คะแนนตามลำดับ จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านการป้องกันไฟป่า ($F = 1.874$; $P\text{-value} = 0.134$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนในด้านการดับไฟป่า ($F = 3.534$; $P\text{-value} = 0.015$) และการควบคุมไฟป่าโดยรวม ($F = 2.808$; $P\text{-value} = 0.040$) พบว่า สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี

สถานภาพสมรส	n	Mean	SD	F	df	P
ด้านการป้องกันไฟป่า						
โสด	90	2.57	0.775	1.874	3, 343	0.134 ^{ns}
สมรสและอยู่ด้วยกัน	232	2.55	0.708			
สมรสและแยกกันอยู่	9	2.56	0.672			
หม้าย/ห่าร้าง	16	2.11	0.902			
ด้านการดับไฟป่า						
โสด	90	2.52	0.837	3.534	3, 343	0.015*
สมรสและอยู่ด้วยกัน	232	2.54	0.774			
สมรสและแยกกันอยู่	9	2.31	0.980			
หม้าย/ห่าร้าง	16	1.89	0.886			

ตารางที่ 14 (ต่อ)

สถานภาพสมรส	n	Mean	SD	F	df	P
<u>การควบคุมไฟป่า โดยรวม</u>						
โสด	90	2.54	0.780	2.808	3, 343	0.040*
สมรสและอยู่ด้วยกัน	232	2.55	0.710			
สมรสและแยกกันอยู่	9	2.44	0.812			
หม้าย/หย่าร้าง	16	2.00	0.875			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

^{ns} ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffé) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบร่วมกันที่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพร้อม จำนวน 4 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้างมีความพร้อมในการดับไฟป่าน้อยกว่ากลุ่มสถานภาพโสดและกลุ่มสมรสและอยู่ด้วยกัน ส่วนความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวม พบร่วมกันที่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวม จำนวน 1 คู่ คือ กลุ่มที่มีสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้างมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวมน้อยกว่ากลุ่มสมรสและอยู่ด้วยกัน ทั้งนี้จะพบว่า ปัจจัยด้านสถานภาพสมรสมีผลต่อความพร้อมในการปฏิบัติงานดับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าโดยรวม กลุ่มที่สถานภาพเป็นหม้ายหรือหย่าร้างนั้นมีคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟปาน้อยที่สุด อาจมาจากการอุปสรรคในการดำเนินชีวิตประจำวันที่มีมากกว่า สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกลุ่มนี้ และกลุ่มที่มีสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้างอาจขาดซึ่งแรงสนับสนุนจากสถาบันครอบครัว ทำให้มีภาระและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันที่มากกว่า โดยกลุ่มสถานภาพโสดซึ่งโดยมากยังคงมีพ่อแม่และพี่น้องอยู่สนับสนุนคุ้มครอง หรือกลุ่มที่สมรสแล้วที่มีแรงสนับสนุนจากคู่สมรสหรือสมาชิกครอบครัวทั้งสองฝ่าย ดังแสดงในตารางที่ 15

**ตารางที่ 15 การทดสอบความแตกต่างของความพร้อมในการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กร
บริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามสถานภาพสมรส เป็นรายคู่**

สถานภาพสมรส	\bar{X}	โสด	สมรสและอยู่ด้วยกัน	สมรสและแยกกันอยู่	หม้าย/หย่าร้าง
<u>ด้านการป้องกันไฟป่า</u>		2.57	2.55	2.56	2.11
โสด	2.57	-	0.995	1.000	0.151
สมรสและอยู่ด้วยกัน	2.55		-	1.000	0.156
สมรสและแยกกันอยู่	2.56			-	0.533
หม้าย/หย่าร้าง	2.11				-
<u>ด้านการดับไฟป่า</u>		2.52	2.54	2.31	1.89
โสด	2.52	-	0.995	0.909	0.040*
สมรสและอยู่ด้วยกัน	2.54		-	0.865	0.019*
สมรสและแยกกันอยู่	2.31			-	0.658
หม้าย/หย่าร้าง	1.89				-
<u>การควบคุมไฟป่า โดยรวม</u>		2.54	2.55	2.44	2.00
โสด	2.54	-	1.000	0.982	0.062
สมรสและอยู่ด้วยกัน	2.55		-	0.980	0.044*
สมรสและแยกกันอยู่	2.44			-	0.567
หม้าย/หย่าร้าง	2.00				-

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 6 อาชีพหลักของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน ในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ ค้าขาย, รับจ้าง, ข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่น, เกษตรกรรม, และอื่นๆ (เช่นนายกองค์กรบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์กรบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบล ข้าราชการบำนาญ เป็นต้น) โดยมีคะแนนความพร้อมในการป้องกันไฟป่า เท่ากับ 2.78, 2.80, 2.45, 2.52 และ 2.52 คะแนนตามลำดับ คะแนนความพร้อมในการดับไฟป่า เท่ากับ 2.88, 2.68, 2.36, 2.52 และ 2.51 คะแนนตามลำดับ และคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวม เท่ากับ 2.83, 2.74, 2.41, 2.52 และ 2.52 คะแนนตามลำดับ จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิก

องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาชีพหลักต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านการดับไฟป่า ($F = 2.996$; $P\text{-value} = 0.019$) และการควบคุมไฟป่าโดยรวม ($F = 2.732$; $P\text{-value} = 0.029$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านการป้องกันไฟป่า ($F = 2.260$; $P\text{-value} = 0.062$) พบว่าอาชีพหลักต่างกันมีความพร้อมในการป้องกันไฟป่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพหลักของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

n = 347

อาชีพหลัก	n	Mean	SD	F	df	P
ด้านการป้องกันไฟป่า						
ค้าขาย	28	2.78	0.573	2.260	4, 342	0.062 ^{ns}
รับจำนำ	30	2.80	0.361			
ข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่น	138	2.45	0.842			
เกษตรกรรม	67	2.52	0.675			
อื่นๆ	84	2.52	0.724			
ด้านการดับไฟป่า						
ค้าขาย	28	2.88	0.567	2.996	4, 342	0.019*
รับจำนำ	30	2.68	0.630			
ข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่น	138	2.36	0.920			
เกษตรกรรม	67	2.52	0.731			
อื่นๆ	84	2.51	0.757			
การควบคุมไฟป่า โดยรวม						
ค้าขาย	28	2.83	0.538	2.732	4, 342	0.029*
รับจำนำ	30	2.74	0.447			
ข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่น	138	2.41	0.863			
เกษตรกรรม	67	2.52	0.652			
อื่นๆ	84	2.52	0.714			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

^{ns} ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการศึกษาในตารางที่ 16 พบว่า กลุ่มที่มีอาชีพหลักเป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่ง มีความพร้อมในการดับไฟป่าน้อยกว่าอาชีพหลักกลุ่มอื่นๆ ทั้งนี้ กลุ่มข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติงานตามภารกิจอาจมองว่าภารกิจการควบคุมไฟป่าเป็นหนึ่งในงานที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่อยู่แล้ว จึงไม่ได้ให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อม หรือขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเท่าที่ควร หรืออาจมองเห็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานมากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพรองเป็นสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในตำแหน่งต่างๆ ที่มาจากการได้รับเลือกตั้ง โดยเฉพาะกลุ่มที่มีอาชีพหลักค้าขาย และจากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffé) จำแนกตามอาชีพหลัก เป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 17 พบว่า มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพร้อมเฉพาะในด้านการดับไฟป่าจำนวน 1 คู่ คือ ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการดับไฟป่าน้อยกว่ากลุ่มอาชีพค้าขายซึ่งเป็นอาชีพอิสระ คือพร้อมที่จะเข้าปฏิบัติงานดับไฟป่าได้อย่างทันท่วงทีมากกว่ากลุ่มอาชีพหลักอื่นๆ ที่อาจติดเงื่อนไขด้านเวลาในการประกอบอาชีพที่มีกำหนดเวลาตายตัว และโดยมากกลุ่มอาชีพหลักค้าขายจะมีอาชีพรองเป็นสมาชิกสภากองค์กรบริหารส่วนตำบลซึ่งล้วนพ้นที่ปัจจัยด้านลักษณะการเข้าเป็นสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลและปัจจัยด้านตำแหน่งหากพิจารณาความพร้อมด้านการป้องกันไฟป่าและความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวม พบว่า สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลทุกกลุ่มอาชีพหลักมีความพร้อมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 17 การทดสอบความแตกต่างของความพร้อมในการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุตรธานี จำแนกตามอาชีพหลัก เป็นรายคู่

อาชีพหลัก	\bar{X}	ค้าขาย	รับจ้าง	บรก./พนง. ส่วนท้องถิ่น	เกษตรกรรม	อื่นๆ
<u>ด้านการป้องกันไฟป่า</u>	<u>2.78</u>		<u>2.80</u>	<u>2.45</u>	<u>2.52</u>	<u>2.52</u>
ค้าขาย	2.78	-	1.000	0.319	0.640	0.612
รับจ้าง	2.80		-	0.228	0.541	0.509
บรก./พนง.ส่วนท้องถิ่น	2.45			-	0.983	0.978
เกษตรกรรม	2.52				-	1.000
อื่นๆ	2.52					-

ตารางที่ 17 (ต่อ)

อาชีพหลัก	\bar{X}	ค้าขาย	รับจ้าง	บรก./พนง. ส่วนห้องถิน	เกษตรกรรม	อื่นๆ
<u>ด้านการดับไฟป่า</u>		2.88	2.68	2.36	2.52	2.51
ค้าขาย	2.88	-	0.925	0.047*	0.410	0.360
รับจ้าง	2.68	-	-	0.420	0.933	0.916
บรก./พนง.ส่วนห้องถิน	2.36	-	-	-	0.781	0.757
เกษตรกรรม	2.52	-	-	-	-	1.000
อื่นๆ	2.51	-	-	-	-	-
<u>การควบคุมไฟป่า โดยรวม</u>		2.83	2.74	2.41	2.52	2.52
ค้าขาย	2.83	-	0.995	0.107	0.478	0.436
รับจ้าง	2.74	-	-	0.281	0.758	0.725
บรก./พนง.ส่วนห้องถิน	2.41	-	-	-	0.901	0.884
เกษตรกรรม	2.52	-	-	-	-	1.000
อื่นๆ	2.52	-	-	-	-	-

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 7 การมีอาชีพรองของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน ในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระเป็น 2 กลุ่ม คือ ไม่มีอาชีพรองและมีอาชีพรอง โดยมีคะแนนความพร้อมในด้านการป้องกันไฟป่า เท่ากับ 2.42 และ 2.59 คะแนนตามลำดับ คะแนนความพร้อมในด้านการดับไฟป่า เท่ากับ 2.33 และ 2.59 คะแนนตามลำดับ และคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวม เท่ากับ 2.38 และ 2.59 คะแนนตามลำดับ โดยผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีอาชีพรองต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในด้านการป้องกันไฟป่า ($t = -2.063$; $P\text{-value} = 0.040$) ด้านการดับไฟป่า ($t = -2.808$; $P\text{-value} = 0.005$) และความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยภาพรวม ($t = -2.505$; $P\text{-value} = 0.013$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตารางที่ 18 ทั้งนี้กลุ่มที่มีการประกอบอาชีพรอง คือ กลุ่มที่เป็นสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลที่มาจากการได้รับเลือกตั้ง และมีการประกอบอาชีพหลักต่างๆ เช่น ค้าขาย เกษตรกรรม

รับจ้าง นั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 6 ปัจจัยด้านอาชีพหลัก และสมมติฐานที่ 10 ปัจจัยด้านการเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

**ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีอาชีพรองของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับ
ความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี**

n = 347

การมีอาชีพรอง	n	Mean	SD	t	df	P
ด้านการป้องกันไฟป่า						
ไม่มีอาชีพรอง	117	2.42	0.764	-2.063	345	0.040*
มีอาชีพรอง	230	2.59	0.718			
ด้านการดับไฟป่า						
ไม่มีอาชีพรอง	117	2.33	0.826	-2.808	345	0.005*
มีอาชีพรอง	230	2.59	0.789			
การควบคุมไฟป่า โดยรวม						
ไม่มีอาชีพรอง	117	2.38	0.777	-2.505	345	0.013*
มีอาชีพรอง	230	2.59	0.719			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 8 รายได้ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน ในกรณีเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระคือรายได้ เนลีบุทชิต่อเดือนออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ น้อยกว่าและเท่ากับ 10,000 บาท 10,001 – 20,000 บาท 20,001-30,000 บาท 30,001 - 40,000 บาท และมากกว่า 40,000 บาท โดยมีคะแนนความพร้อมด้านการควบคุมไฟป่า เท่ากับ 2.45, 2.51, 2.70, 2.59 และ 2.49 คะแนนตามลำดับ คะแนนความพร้อมด้านการดับไฟป่า เท่ากับ 2.45, 2.45, 2.62, 2.61 และ 2.57 คะแนนตามลำดับ และมีคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวม เท่ากับ 2.45, 2.48, 2.66, 2.60 และ 2.53 คะแนนตามลำดับ ซึ่งจากการทดสอบสมมติฐานแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

n = 347

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	n	Mean	SD	F	df	P
ด้านการป้องกันไฟป่า						
น้อยกว่า 10,001 บาท	54	2.45	0.735	0.976	4, 342	0.421 ^{ns}
10,001 - 20,000 บาท	178	2.51	0.751			
20,001 - 30,000 บาท	55	2.70	0.754			
30,001 - 40,000 บาท	31	2.59	0.717			
มากกว่า 40,000 บาท	29	2.49	0.638			
ด้านการดับไฟป่า						
น้อยกว่า 10,001 บาท	54	2.45	0.750	0.677	4, 342	0.608 ^{ns}
10,001 - 20,000 บาท	178	2.45	0.846			
20,001 - 30,000 บาท	55	2.62	0.803			
30,001 - 40,000 บาท	31	2.61	0.820			
มากกว่า 40,000 บาท	29	2.57	0.698			
การควบคุมไฟป่า โดยรวม						
น้อยกว่า 10,001 บาท	54	2.45	0.728	0.788	4, 342	0.534 ^{ns}
10,001 - 20,000 บาท	178	2.48	0.768			
20,001 - 30,000 บาท	55	2.66	0.756			
30,001 - 40,000 บาท	31	2.60	0.721			
มากกว่า 40,000 บาท	29	2.53	0.634			

หมายเหตุ : ^{ns} ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งด้านการป้องกันไฟป่า ($F = 0.976$; P-value = 0.421) ด้านการดับไฟป่า ($F = 0.677$; P-value = 0.608) และการควบคุมไฟป่าโดยภาพรวม ($F = 0.788$; P-value = 0.534) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 9 รายจ่ายของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน ในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระคือรายจ่ายเฉลี่ยสุทธิต่อเดือนออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ น้อยกว่าและเท่ากับ 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท 10,001-15,000 บาท 15,001 - 20,000 บาท และมากกว่า 20,000 บาท โดยมีคะแนนความพร้อมด้านการควบคุมไฟป่า เท่ากับ 2.63, 2.53, 2.42, 2.66 และ 2.55 คะแนนตามลำดับ คะแนนความพร้อมด้านการดับไฟป่าเท่ากับ 2.66, 2.47, 2.42, 2.64 และ 2.49 คะแนนตามลำดับ และมีคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวม เท่ากับ 2.64, 2.50, 2.42, 2.65 และ 2.52 คะแนนตามลำดับ ซึ่งจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายจ่ายต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งด้านการป้องกันไฟป่า ($F = 0.858$; $P\text{-value} = 0.490$) ด้านการดับไฟป่า ($F = 0.882$; $P\text{-value} = 0.475$) และการควบคุมไฟป่าโดยภาพรวม ($F = 0.908$; $P\text{-value} = 0.459$ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

n = 347

รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน	n	Mean	SD	F	df	P
ด้านการป้องกันไฟป่า						
น้อยกว่า 5,001 บาท	36	2.63	0.851	0.858	4, 342	0.490 ^{ns}
5,001 - 10,000 บาท	141	2.53	0.750			
10,001 - 15,000 บาท	72	2.42	0.673			
15,001 - 20,000 บาท	40	2.66	0.733			
มากกว่า 20,000 บาท	58	2.55	0.715			
ด้านการดับไฟป่า						
น้อยกว่า 5,001 บาท	36	2.66	0.827	0.882	4, 342	0.475 ^{ns}
5,001 - 10,000 บาท	141	2.47	0.837			
10,001 - 15,000 บาท	72	2.42	0.757			
15,001 - 20,000 บาท	40	2.64	0.760			
มากกว่า 20,000 บาท	58	2.49	0.828			

ตารางที่ 20 (ต่อ)

n = 347

รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน	n	Mean	SD	F	df	P
การควบคุมไฟฟ้า โดยรวม						
น้อยกว่า 5,001 บาท	36	2.64	0.815	0.908	4, 342	0.459 ^{ns}
5,001 - 10,000 บาท	141	2.50	0.761			
10,001 - 15,000 บาท	72	2.42	0.692			
15,001 - 20,000 บาท	40	2.65	0.717			
มากกว่า 20,000 บาท	58	2.52	0.745			

หมายเหตุ : ^{ns} ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 10 การเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าในห้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน ในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระเป็น 2 กลุ่ม คือ เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่ง และมาจากการได้รับเลือกตั้ง โดยมีคะแนนความพร้อมด้านการป้องกันไฟฟ้า เท่ากับ 2.44 และ 2.60 คะแนนตามลำดับ ด้านการดับไฟฟ้า เท่ากับ 2.36 และ 2.59 คะแนนตามลำดับ และความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าโดยภาพรวม เท่ากับ 2.40 และ 2.59 คะแนนตามลำดับ จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าการเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านการดับไฟฟ้า ($t = 2.536$; P-value = 0.012) และในการควบคุมไฟฟ้าโดยรวม ($t = 2.277$; P-value = 0.024) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนในด้านการป้องกันไฟฟ้าพบว่าการเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.844$; P-value = 0.066) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้หากมองในด้านการป้องกันไฟฟ้าซึ่งเป็นกิจกรรมที่กระทำก่อนเกิดไฟฟ้า สามารถวางแผนเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานได้ตามความเหมาะสมหรือความต้องการของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งและสมาชิกโดยตำแหน่งซึ่งมีความพร้อมไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านการดับไฟฟ้าซึ่งต้องพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้อย่างทันท่วงทีและเป็นการลักษณะงานที่ต้องอาศัยทักษะและการฝึกฝนเตรียมความพร้อม สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งเป็นตัวแทนจากชุมชนมีความพร้อมในการปฏิบัติงานดับไฟฟ้ามากกว่าข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่เป็นสมาชิกโดยตำแหน่ง และจะเห็นว่ากลุ่มที่มาจากการได้รับเลือกตั้งเพื่อเป็นตัวแทน

ชุมชนมีคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวมมากกว่ากลุ่มสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยตัวแหน่งอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน ดังแสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเข้าเป็นสมาชิกของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

n = 347

การเข้าเป็นสมาชิก	n	Mean	SD	t	df	P
ด้านการป้องกันไฟป่า						
ได้รับเลือกตั้ง	206	2.60	0.658	1.844	345	0.066 ^{ns}
โดยตำแหน่ง	141	2.44	0.834			
ด้านการดับไฟป่า						
ได้รับเลือกตั้ง	206	2.59	0.720	2.536	345	0.012*
โดยตำแหน่ง	141	2.36	0.911			
การควบคุมไฟป่าโดยรวม						
ได้รับเลือกตั้ง	206	2.59	0.650	2.277	345	0.024*
โดยตำแหน่ง	141	2.40	0.854			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

^{ns} ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 11 ตำแหน่งหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน ในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล, เลขาธุการนายก องค์การบริหารส่วนตำบล, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล, รองประธานสภาองค์การ บริหารส่วนตำบล, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล, ข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่น โดย มีคะแนนความพร้อมในการป้องกันไฟป่า เท่ากับ 2.37, 2.12, 2.20, 2.80, 2.63, 2.65, 2.37 และ 2.53 คะแนนตามลำดับ ความพร้อมในการดับไฟป่า เท่ากับ 2.71, 2.21, 2.45, 2.81, 2.51, 2.60, 2.22 และ 2.51 คะแนนตามลำดับ โดยมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวม เท่ากับ 2.54, 2.17, 2.32, 2.81, 2.57, 2.63, 2.30 และ 2.52 คะแนนตามลำดับ จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดย ภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 2.028$; $P\text{-value} = 0.051$) ซึ่งไม่เป็นไปตาม

สมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งหากแยกพิจารณาเป็นรายค้านพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งค้านการป้องกันไฟป่า ($F= 2.171$; $P\text{-value} = 0.036$) และค้านการดับไฟป่า ($F= 2.033$; $P\text{-value} = 0.050$) ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 11 ดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี

$n = 347$

ตำแหน่ง	n	Mean	SD	F	df	P
ค้านการป้องกันไฟป่า						
นายก อบต.	12	2.37	0.588	2.172	7, 340	0.036*
รองนายก อบต.	12	2.12	0.426			
เลขานุการนายก อบต.	10	2.20	0.829			
ประธานสภาก อบต.	8	2.80	0.829			
รองประธานสภาก อบต.	7	2.63	1.107			
สมาชิกสภาก อบต.	161	2.65	0.614			
ข้าราชการส่วนท้องถิ่น	67	2.37	0.812			
พนักงานส่วนท้องถิ่น	70	2.53	0.869			
ค้านการดับไฟป่า						
นายก อบต.	12	2.71	0.650	2.033	7, 340	0.050*
รองนายก อบต.	12	2.21	0.352			
เลขานุการนายก อบต.	10	2.45	1.096			
ประธานสภาก อบต.	8	2.81	0.883			
รองประธานสภาก อบต.	7	2.51	1.150			
สมาชิกสภาก อบต.	161	2.60	0.688			
ข้าราชการส่วนท้องถิ่น	67	2.22	0.905			
พนักงานส่วนท้องถิ่น	70	2.51	0.915			

ตารางที่ 22 (ต่อ)

n = 347

ตำแหน่ง	n	Mean	S.D.	F	df	p
การควบคุมไฟป่า โดยรวม						
นายก อบต.	12	2.54	0.587	2.028	7, 340	0.051 ^{ns}
รองนายก อบต.	12	2.17	0.353			
เลขานุการนายก อบต.	10	2.32	0.944			
ประธานสภาก อบต.	8	2.81	0.815			
รองประธานสภาก อบต.	7	2.57	1.128			
สมาชิกสภาก อบต.	161	2.63	0.609			
ข้าราชการส่วนท้องถิ่น	67	2.30	0.837			
พนักงานส่วนท้องถิ่น	70	2.52	0.877			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

^{ns} ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการทดสอบสมมติฐาน พบร่วมกันว่า ปัจจัยด้านตำแหน่งหน้าที่ที่ต่างกันมีผลต่อความพร้อมในการปฏิบัติงานป้องกันไฟป่าและการปฏิบัติงานดับไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน โดยสังเกตได้ว่ากลุ่มที่มาจากการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นฝ่ายสภากองค์กรบริหารส่วนตำบล หรือฝ่ายบริหาร คือ นายกองค์กรบริหารส่วนตำบล มีคะแนนความพร้อมมากกว่ากลุ่มตำแหน่งอื่นๆ ทั้งนี้การให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาไฟป่าของชุมชนอาจสะท้อนผ่านตัวแทนที่ได้รับเลือกตั้งมาเพื่อมีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทและแนวทางในการจัดการท้องถิ่น แต่เมื่อมองในภาพรวม ตำแหน่งหน้าที่ที่แตกต่างกันก็ไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจการควบคุมไฟป่าโดยเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffé) ไม่พบว่ามีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพร้อมจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่เป็นรายคู่ใด ๆ

สมมติฐานที่ 12 ระยะเวลาในการครองตำแหน่งของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน ในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ น้อยกว่า 1 ปี, 1 - 2 ปี, 2 - 3 ปี, 3 - 4 ปี และมากกว่า 4 ปี โดยมีคะแนนความพร้อมด้านการป้องกันไฟป่าเท่ากับ 2.72, 2.83, 2.67, 2.43 และ 2.14 คะแนนตามลำดับ ด้านการดับไฟป่าเท่ากับ 2.70, 2.59, 2.72, 2.47 และ 1.99 คะแนนตามลำดับ และความพร้อมในการ

ควบคุมไฟป่าโดยรวม เท่ากับ 2.71, 2.71, 2.70, 2.45 และ 2.07 คะแนนตามลำดับ ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาการครองตำแหน่งปัจจุบันต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในด้านการป้องกันไฟป่า ($F = 9.254$; $P\text{-value} = <0.001$) ด้านการดับไฟป่า ($F = 10.431$; $P\text{-value} = <0.001$) และการควบคุมไฟป่าโดยภาพรวม ($F = 10.433$; $P\text{-value} = <0.001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังแสดงในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการครองตำแหน่งปัจจุบันของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

n = 347

ระยะเวลาการครองตำแหน่งปัจจุบัน	n	Mean	SD	F	df	P
ด้านการป้องกันไฟป่า						
≤ 1 ปี	123	2.72	0.714	9.254	4, 342	<0.001*
> 1 - 2 ปี	23	2.83	0.797			
> 2 - 3 ปี	47	2.67	0.627			
> 3 - 4 ปี	86	2.43	0.676			
> 4 ปี	68	2.14	0.740			
การดับไฟป่า						
≤ 1 ปี	123	2.70	0.780	10.431	4, 342	<0.001*
> 1 - 2 ปี	23	2.59	1.131			
> 2 - 3 ปี	47	2.72	0.562			
> 3 - 4 ปี	86	2.47	0.696			
> 4 ปี	68	1.99	0.811			
การควบคุมไฟป่า โดยรวม						
≤ 1 ปี	123	2.71	0.711	10.433	4, 342	<0.001*
> 1 - 2 ปี	23	2.71	0.928			
> 2 - 3 ปี	47	2.70	0.570			
> 3 - 4 ปี	86	2.45	0.666			
> 4 ปี	68	2.07	0.750			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพร้อม จำแนกตามกลุ่มระยะเวลาการครองตำแหน่งปัจจุบัน เป็นรายคู่ ในด้านการป้องกันไฟป่า จำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่ครองตำแหน่งมากกว่า 4 ปี มีความพร้อมในการปฏิบัติงานป้องกันไฟป่าน้อยกว่า กลุ่มน้อยกว่า 1 ปี, กลุ่ม 1 - 2 ปี และกลุ่ม 2 - 3 ปี

ในด้านการดับไฟป่า จำนวน 4 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่ครองตำแหน่งมากกว่า 4 ปี มีความพร้อมในการปฏิบัติงานดับไฟปาน้อยกว่า กลุ่มน้อยกว่า 1 ปี, กลุ่ม 1 - 2 ปี, กลุ่ม 2 - 3 และกลุ่ม 3 - 4 ปี เช่นเดียวกับการควบคุมไฟป่าโดยภาพรวมมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพร้อม จำนวน 4 คู่ คือ กลุ่มที่ครองตำแหน่งมากกว่า 4 ปี มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวมน้อยกว่า กลุ่มน้อยกว่า 1 ปี, กลุ่ม 1 - 2 ปี, กลุ่ม 2 - 3 และกลุ่ม 3 - 4 ปี รายละเอียดแสดงในตารางที่ 24 จะสังเกตได้ว่ากลุ่มที่มีคะแนนความพร้อมน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ กลุ่มที่มีระยะเวลาครองตำแหน่งปัจจุบันมากกว่า 4 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มสมาชิกโดยตำแหน่ง ได้แก่ ข้าราชการหรือพนักงานส่วนห้องคลินช์ ไม่ได้เข้าเป็นสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล โดยการได้รับเลือกตั้ง ที่มีวาระการครองตำแหน่งได้ไม่เกิน 4 ปี ในแต่ละวาระ ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยด้านการเข้าเป็นสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล โดยข้าราชการหรือพนักงานส่วนห้องคลินมีลักษณะของงานที่ต้องปฏิบัติตามภารกิจหน้าที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งโดยมากมักไม่เกี่ยวข้องกับการควบคุมไฟป่าแต่อย่างใด

ตารางที่ 24 การทดสอบความแตกต่างของความพร้อมในการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามระยะเวลาครองตำแหน่งปัจจุบัน เป็นรายคู่

ระยะเวลาครองตำแหน่งปัจจุบัน	\bar{X}	น้อยกว่า 1 ปี	1 - 2 ปี	2 - 3 ปี	3 - 4 ปี	มากกว่า 4 ปี
ด้านการป้องกันไฟป่า		2.72	2.83	2.67	2.43	2.14
น้อยกว่า 1 ปี	2.72	-	0.978	0.998	0.084	<0.001*
1 - 2 ปี	2.83		-	0.947	0.229	0.003*
2 - 3 ปี	2.67			-	0.477	0.004*
3 - 4 ปี	2.43				-	0.168
มากกว่า 4 ปี	2.14					-
ด้านการดับไฟป่า		2.70	2.59	2.72	2.47	1.99
น้อยกว่า 1 ปี	2.70	-	0.984	1.000	0.370	<0.001*
1 - 2 ปี	2.59		-	0.979	0.981	0.037*
2 - 3 ปี	2.72			-	0.537	<0.001*
3 - 4 ปี	2.47				-	0.006*
มากกว่า 4 ปี	1.99					-

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ระยะเวลาครอง ตำแหน่งปัจจุบัน	\bar{X}	น้อยกว่า 1 ปี	1 - 2 ปี	2 - 3 ปี	3 - 4 ปี	มากกว่า 4 ปี
<u>การควบคุมไฟฟ้า โดยรวม</u>		2.71	2.71	2.70	2.45	2.07
น้อยกว่า 1 ปี	2.71	-	1.000	1.000	0.164	<0.001*
1 - 2 ปี	2.71	-	-	1.000	0.670	0.008*
2 - 3 ปี	2.70	-	-	-	0.465	<0.001*
3 - 4 ปี	2.45	-	-	-	-	-0.025*
มากกว่า 4 ปี	2.07	-	-	-	-	-

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 13 การได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระเป็น 2 กลุ่ม คือ ได้รับและไม่ได้รับ โดยมีคะแนนความพร้อมในด้านการป้องกันไฟฟ้า เท่ากับ 3.07 และ 2.45 คะแนนตามลำดับ ด้านการดับไฟฟ้า เท่ากับ 3.14 และ 2.43 คะแนนตามลำดับ และมีคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าโดยรวม เท่ากับ 3.10 และ 2.45 คะแนนตามลำดับ จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าการได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 4.995$; $P\text{-value} = <0.001$) และในด้านการป้องกันไฟฟ้า ($t = 4.555$; $P\text{-value} = <0.001$) และการดับไฟฟ้า ($t = 6.205$; $P\text{-value} = <0.001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานดังแสดงในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุณไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

n = 347

การได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุณไฟป่า	n	Mean	SD	t	df	P
<u>ด้านการป้องกันไฟป่า</u>						
ได้รับ	34	3.07	0.735	4.555	345	<0.001*
ไม่ได้รับ	313	2.45	0.715			
<u>ด้านการดับไฟป่า</u>						
ได้รับ	34	3.14	0.612	6.205	345	<0.001*
ไม่ได้รับ	313	2.43	0.799			
<u>การควบคุมไฟป่าโดยรวม</u>						
ได้รับ	34	3.10	0.647	4.995	345	<0.001*
ไม่ได้รับ	313	2.45	0.727			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จะเห็นได้ว่าการให้บประมาณหรือค่าตอบแทนแก่สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติภารกิจการควบคุมไฟป่าจะช่วยให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานควบคุณไฟป่ามากยิ่งขึ้นทั้งในด้านการป้องกันไฟป่าและการปฏิบัติงานดับไฟป่า ทั้งนี้การได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดขวัญกำลังใจ เพิ่มแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และช่วยให้สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจการควบคุมไฟป่ามากยิ่งขึ้น องค์กรบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดสรรหรือสนับสนุนงบประมาณสำหรับการกิจการควบคุณไฟป่าให้เป็นรูปธรรมและสม่ำเสมอ

สมมติฐานที่ 14 การได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน ในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระเป็น 2 กลุ่ม คือ เคยได้รับการฝึกอบรมและไม่เคยได้รับการฝึกอบรม โดยกลุ่มที่เคยได้รับการฝึกอบรมมีคะแนนความพร้อมเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มไม่เคยได้รับการฝึกอบรมทั้งด้านการป้องกันไฟป่า 3.11 และ 2.43 คะแนนตามลำดับ ด้านการดับไฟป่า 3.04 และ 2.40 คะแนนตามลำดับ และความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวม เท่ากับ 3.08 และ 2.42 คะแนนตามลำดับ ผลการทดสอบ

สมมติฐานพบว่าการได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในด้านการป้องกันไฟป่า ($t = -6.538$; $P\text{-value} = <0.001$) ด้านการดับไฟป่า ($t = -5.535$; $P\text{-value} = <0.001$) และการควบคุมไฟป่าโดยรวม ($t = -6.266$; $P\text{-value} = <0.001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานดังแสดงในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุตรธานี

$n = 347$

การได้รับการฝึกอบรม		n	Mean	SD	t	df	P
ด้านการควบคุมไฟป่า							
เคยได้รับ	53	3.11	0.693	-6.538	345		<0.001*
ไม่เคยได้รับ	294	2.43	0.697				
ด้านการดับไฟป่า							
เคยได้รับ	53	3.04	0.724	-5.535	345		<0.001*
ไม่เคยได้รับ	294	2.40	0.786				
การควบคุมไฟป่า โดยรวม							
เคยได้รับ	53	3.08	0.686	-6.266	345		<0.001*
ไม่เคยได้รับ	294	2.42	0.710				

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลที่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่า จะทำให้มีความรู้ความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติงานควบคุมไฟป่ามากกว่ากลุ่มที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่า การกิจกรรมควบคุมไฟป่าเป็นงานที่ผู้ปฏิบัติต้องมีทักษะและความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานเฉพาะด้าน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งกรมป่าไม้ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้เดลี่ยงตามการถ่ายโอนการกิจดงกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการควบคุมไฟป่าให้แก่สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล ได้มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ให้มีความพร้อมและสามารถปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าได้ดียิ่ง

สมมติฐานที่ 15 การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ด้านการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระเป็น 2 กลุ่ม คือ เคยติดต่อประสานงานและไม่เคยติดต่อประสานงานโดยมีคะแนนความพร้อมในการด้านการป้องกันไฟป่าเท่ากับ 3.12 และ 2.41 คะแนนตามลำดับ ด้านการดับไฟป่าเท่ากับ 3.03 และ 2.39 คะแนนตามลำดับ และคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวมเท่ากับ 3.08 และ 2.40 คะแนนตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ด้านการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในด้านการป้องกันไฟป่า ($t = -7.282$; $P\text{-value} = <0.001$) ด้านการดับไฟป่า ($t = -5.818$; $P\text{-value} = <0.001$) และการควบคุมไฟป่าโดยภาพรวม ($t = -6.787$; $P\text{-value} = <0.001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 27 นั้นคือการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เกี่ยวกับการกิจกรรมควบคุมไฟป่าจะช่วยให้สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่ามากยิ่งขึ้น เจ้าหน้าที่ป่าไม้ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงตามภารกิจ ควรเข้าไปติดต่อประสานงานกับสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้คำแนะนำหรือให้ความรู้ในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า รวมไปถึงการวางแผนการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าร่วมกัน ซึ่งช่วยให้การแก้ไขปัญหาไฟป่าหรือการควบคุมไฟป่าที่กระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น หรืออย่างน้อยการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้สามารถกระตุ้นให้สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลเห็นถึงความสำคัญของปัญหาด้านไฟป่าและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ด้านการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

n = 347

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ด้านการควบคุมไฟป่า	n	Mean	SD	t	df	P
<u>ด้านการป้องกันไฟป่า</u>						
เคย	60	3.12	0.722	-7.282	345	<0.001*
ไม่เคย	287	2.41	0.680			

ตารางที่ 27 (ต่อ)

n = 347

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ป้าไม่ด้านการควบคุมไฟป่า		n	Mean	SD	t	df	P
<u>ด้านการดับไฟป่า</u>							
เคย	60	3.03	0.780	-5.818	345		<0.001*
ไม่เคย	287	2.39	0.772				
<u>การควบคุมไฟป่า โดยรวม</u>							
เคย	60	3.08	0.734	-6.787	345		<0.001*
ไม่เคย	287	2.40	0.693				

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 16 ระบะห่างระหว่างที่อยู่อาศัยกับพื้นที่ป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วน ตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าในท้องที่จังหวัดอุตรดานีแตกต่างกัน ในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 กิโลเมตร, 6 – 10 กิโลเมตร, 11 -15 กิโลเมตร, 16 – 20 กิโลเมตร และมากกว่า 20 กิโลเมตร โดยมีคะแนนความพร้อมเฉลี่ยในด้านการป้องกันไฟป่า เท่ากับ 2.43, 2.57, 2.50, 2.46 และ 2.67 คะแนนตามลำดับ ด้านการดับไฟป่า เท่ากับ 2.33, 2.55, 2.53, 2.52 และ 2.62 คะแนนตามลำดับ และมีคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟป่า โดยรวม เท่ากับ 2.38, 2.56, 2.52, 2.49 และ 2.64 คะแนนตามลำดับ ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระยะห่างระหว่างที่อยู่อาศัยกับพื้นที่ป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในด้านการป้องกันไฟป่า ($t = 1.273$; P-value = 0.280) ด้านการดับไฟป่า ($t = 1.609$; P-value = 0.171) และการควบคุมไฟป่าโดยภาพรวม ($t = 1.456$; P-value = 0.215) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะห่างระหว่างที่อยู่อาศัยกับพื้นที่ป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

n = 347

ระยะห่างระหว่างที่อยู่อาศัยกับพื้นที่ป่า	n	Mean	SD	F	df	P
ด้านการป้องกันไฟป่า						
≤ 5 กิโลเมตร	94	2.43	0.707	1.273	4, 343	0.280 ^{ns}
> 5 - 10 กิโลเมตร	96	2.57	0.825			
> 10 - 15 กิโลเมตร	35	2.50	0.691			
> 15 - 20 กิโลเมตร	46	2.46	0.661			
> 20 กิโลเมตร	76	2.67	0.715			
ด้านการดับไฟป่า						
≤ 5 กิโลเมตร	94	2.33	0.866	1.609	4, 343	0.171 ^{ns}
> 5 - 10 กิโลเมตร	96	2.55	0.812			
> 10 - 15 กิโลเมตร	35	2.53	0.759			
> 15 - 20 กิโลเมตร	46	2.52	0.775			
> 20 กิโลเมตร	76	2.62	0.762			
การควบคุมไฟป่า โดยรวม						
≤ 5 กิโลเมตร	94	2.38	0.765	1.456	4, 343	0.215 ^{ns}
> 5 - 10 กิโลเมตร	96	2.56	0.794			
> 10 - 15 กิโลเมตร	35	2.52	0.681			
> 15 - 20 กิโลเมตร	46	2.49	0.667			
> 20 กิโลเมตร	76	2.64	0.717			

หมายเหตุ : ^{ns} ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 17 ระยะห่างระหว่างองค์กรบริหารส่วนตำบลกับพื้นที่ป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน ในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 กิโลเมตร, 3 – 4 กิโลเมตร, 5 - 6 กิโลเมตร, 7 – 8 กิโลเมตร และมากกว่า 8 กิโลเมตร โดยมีคะแนนความพร้อมในด้านการป้องกันไฟป่า เท่ากับ 2.26, 2.51, 2.65, 2.46 และ 2.62 คะแนนตามลำดับ

ด้านการดับไฟป่า เท่ากับ 2.23, 2.44, 2.58, 2.38 และ 2.65 คะแนนตามลำดับ และคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวม เท่ากับ 2.25, 2.48, 2.62, 2.42 และ 2.63 คะแนนตามลำดับ ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระยะห่างระหว่างองค์กรบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับพื้นที่ป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านการดับไฟป่า ($F = 2.755$; $P\text{-value} = 0.028$) และการควบคุมไฟป่าโดยรวม ($F = 2.713$; $P\text{-value} = 0.030$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนในด้านการป้องกันไฟป่าพบว่า ระยะห่างระหว่างที่องค์กรบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับพื้นที่ป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความพร้อมในการป้องกันไฟป่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 2.390$; $P\text{-value} = 0.051$) ดังแสดงในตารางที่ 29

ทั้งนี้พบว่ากลุ่มสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่ในองค์กรบริหารส่วนตำบลที่ตั้งอยู่ใกล้กับพื้นที่ป่า จะพบเห็นปัญหาในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่ามากกว่าผู้ที่ปฏิบัติงานไกลจากพื้นที่ป่า เช่น เห็นว่าสาเหตุของการเกิดไฟป่ามาจากการชีวิตของชาวบ้านรอบแนวเขตป่า ได้แก่ การหากของป่า การล่าสัตว์ รวมไปถึงการเผาไร่เพื่อเตรียมพื้นที่ทำการเกษตร ซึ่งเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยากหากไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชน และอาจมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานดับไฟป่าทำให้ความคิดเห็นว่าสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลยังมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติภารกิจการควบคุมไฟป่าไม่เพียงพอ จึงทำให้มองว่าตนเองยังมีความพร้อมในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าในระดับน้อย โดยในด้านการป้องกันไฟป่าที่ดำเนินการก่อนเกิดไฟป่า เช่น การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การจัดการเชื้อเพลิง ทำแนวกันไฟ เป็นกิจกรรมที่สามารถวางแผนเลือกแนวทางในการปฏิบัติให้เหมาะสมกับลักษณะของชุมชนหรือองค์กรบริหารส่วนตำบลได้ ปัจจัยในด้านระยะห่างระหว่างองค์กรบริหารส่วนตำบลกับพื้นที่ป่า จึงไม่มีผลต่อความพร้อมในการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกัน

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะห่างระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับพื้นที่ป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า
จังหวัดอุครานี

n = 347

ระยะห่างระหว่างองค์การ บริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่ กับพื้นที่ป่า	n	Mean	SD	F	df	P
<u>ด้านการป้องกันไฟป่า</u>						
≤ 2 กิโลเมตร	43	2.26	0.823	2.390	4, 343	0.051 ^{ns}
> 2 - 4 กิโลเมตร	76	2.51	0.833			
> 4 - 6 กิโลเมตร	65	2.65	0.687			
> 6 - 8 กิโลเมตร	49	2.46	0.747			
> 8 กิโลเมตร	114	2.62	0.635			
<u>ด้านการดับไฟป่า</u>						
≤ 2 กิโลเมตร	43	2.23	0.937	2.755	4, 343	0.028*
> 2 - 4 กิโลเมตร	76	2.44	0.938			
> 4 - 6 กิโลเมตร	65	2.58	0.791			
> 6 - 8 กิโลเมตร	49	2.38	0.779			
> 8 กิโลเมตร	114	2.65	0.650			
<u>การควบคุมไฟป่า โดยรวม</u>						
≤ 2 กิโลเมตร	43	2.25	0.869	2.713	4, 343	0.030*
> 2 - 4 กิโลเมตร	76	2.48	0.860			
> 4 - 6 กิโลเมตร	65	2.62	0.702			
> 6 - 8 กิโลเมตร	49	2.42	0.721			
> 8 กิโลเมตร	114	2.63	0.612			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

^{ns} ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การปฏิบัติงานดับไฟป่าที่ต้องอาศัยความรวดเร็วในการดำเนินการนั้น ระยะห่างระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับพื้นที่ป่าย่อมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการปฏิบัติงานดับไฟป่าดังนี้เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ระยะห่างระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับพื้นที่ป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันจึงมีผลทำให้ความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จำแนกตามกลุ่มระยะห่างระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับพื้นที่ป่า เป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffé) ไม่พบความแตกต่างกันเป็นรายคู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในด้านการดับไฟป่า และการควบคุมไฟป่าโดยรวม

สมมติฐานที่ 18 การมีวาระเกี่ยวกับการกิจการควบคุมไฟป่าในการประชุมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน ในกรณีเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระเป็น 2 กลุ่ม คือ มีและไม่มี โดยมีคะแนนความพร้อมในด้านการป้องกันไฟป่า เท่ากับ 2.63 และ 2.42 คะแนนตามลำดับ ด้านการดับไฟป่า เท่ากับ 2.66 และ 2.31 คะแนนตามลำดับ โดยมีคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวม เท่ากับ 2.65 และ 2.36 คะแนนตามลำดับ จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าการมีวาระเกี่ยวกับการกิจการควบคุมไฟป่าในการประชุมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในด้านการป้องกันไฟป่า ($t = 2.732$; $P\text{-value} = 0.007$) ด้านการดับไฟป่า ($t = 4.109$; $P\text{-value} = <0.001$) และการควบคุมไฟป่าโดยรวม ($t = 3.585$; $P\text{-value} = <0.001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีวาระเกี่ยวกับการกิจการควบคุมไฟป่าในการประชุมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

$n = 347$

การมีวาระเกี่ยวกับการกิจการควบคุมไฟป่าในการประชุม	n	Mean	SD	t	df	P
ด้านการป้องกันไฟป่า						
มี	190	2.63	0.775	2.732	345	0.007*
ไม่มี	157	2.42	0.673			

ตารางที่ 30 (ต่อ)

n = 347

การมีวาระเกี่ยวกับการกิจการควบคุมไฟป่าในการประชุม	n	Mean	SD	t	df	P
<u>ด้านการดับไฟป่า</u>						
มี	190	2.66	0.795	4.109	345	<0.001*
ไม่มี	157	2.31	0.787			
<u>การควบคุมไฟป่า โดยรวม</u>						
มี	190	2.65	0.757	3.585	345	<0.001*
ไม่มี	157	2.36	0.701			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการศึกษาพบว่า การมีวาระเกี่ยวกับการกิจการควบคุมไฟป่าในการประชุมจะช่วยให้สมาชิกองค์กรบริหารส่วน担当ล้มความพร้อมในการควบคุมไฟป่าเพิ่มขึ้นทั้งในการป้องกันไฟป่า และการปฏิบัติงานดับไฟป่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกรมป่าไม้และการปักครองส่วนท้องถิ่นต้องสนับสนุนให้องค์กรบริหารส่วน担当ล้มพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่รับผิดชอบ ต้องมีการบรรจุวาระเกี่ยวกับการกิจการควบคุมไฟป่าลงในการประชุมของสมาชิกองค์กรบริหารส่วน担当ล ผลักดันให้มีการบรรจุภารกิจลงในแผนพัฒนา担当ลหรือแผนประจำปีขององค์กร บริหารส่วน担当ล เพื่อให้เกิดกิจกรรมการควบคุมไฟป่าโดยท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น

สมมติฐานที่ 19 ความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วน担当ลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าในห้องที่จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน ในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระเป็น 2 กลุ่ม คือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่า ในระดับน้อยและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าในระดับมาก (รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 7) โดยมีคะแนนความพร้อมในด้านการป้องกันไฟป่า เท่ากับ 2.68 และ 2.45 คะแนนตามลำดับ ด้านการดับไฟป่า เท่ากับ 2.67 และ 2.41 คะแนนตามลำดับ และคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟป่าโดยรวม เท่ากับ 2.68 และ 2.43 คะแนนตามลำดับ จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วน担当ล ต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในด้านการ

ป้องกันไฟป่า ($t = 2.969$; $P\text{-value} = 0.003$) ด้านการดับไฟป่า ($t = 3.172$; $P\text{-value} = 0.002$) และการควบคุมไฟป่าโดยรวม ($t = 3.201$; $P\text{-value} = 0.002$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้การที่สามารถชี้วัดความสำคัญของตัวแปรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่าในระดับมากทำให้ตระหนักถึงความสำคัญและความยากลำบากในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าที่ต้องอาศัยทักษะประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ รวมไปถึงการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการมีส่วนร่วมของชุมชน จึงทำให้กลุ่มนี้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่าในระดับมากมองว่าตนเองต้องการมีการเตรียมความพร้อมที่มากกว่า ดังแสดงในตารางที่ 31

ตารางที่ 31 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลกับความพร้อมในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

$n = 347$

ระดับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการควบคุมไฟป่า	n	Mean	SD	t	df	P
ด้านการป้องกันไฟป่า						
ระดับน้อย	121	2.68	0.618	2.969	345	0.003*
ระดับมาก	226	2.45	0.784			
ด้านการดับไฟป่า						
ระดับน้อย	121	2.67	0.646	3.172	345	0.002*
ระดับมาก	226	2.41	0.872			
การควบคุมไฟป่า โดยรวม						
ระดับน้อย	121	2.68	0.606	3.201	345	0.002*
ระดับมาก	226	2.43	0.797			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการทดสอบสมมติฐาน พนปัจจัยที่มีผลต่อระดับความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี เมื่อแบ่งการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าเป็นรายด้าน ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี มีดังนี้

(1) ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมด้านการป้องกันไฟป่า ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพรอง ตำแหน่งหน้าที่ ระยะเวลาในการครองตำแหน่ง การได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า การได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่า การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ การมีวาระ เกี่ยวกับการกิจการควบคุมไฟป่าในการประชุม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่า

(2) ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในด้านการปฏิบัติการดับไฟป่า ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพหลัก อาชีพรอง ลักษณะการเข้าเป็นสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล ตำแหน่งหน้าที่ ระยะเวลาในการครองตำแหน่ง การได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า การได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่า การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ระยะห่าง ระหว่างองค์กรบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับพื้นที่ป่า การมีวาระเกี่ยวกับการกิจการควบคุมไฟป่า ในการประชุม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่า

เมื่อพิจารณาความพร้อมในการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในภาพรวม พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัด อุดรธานี ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพหลัก อาชีพรอง ลักษณะการเข้าเป็นสมาชิก องค์กรบริหารส่วนตำบล ระยะเวลาในการครองตำแหน่ง การได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงาน ควบคุมไฟป่า การได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่า การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ระยะห่างระหว่างองค์กรบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับพื้นที่ป่า การมีวาระเกี่ยวกับการกิจการ ควบคุมไฟป่าในการประชุม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่า รายละเอียดดังแสดง ในตารางที่ 32

ตารางที่ 32 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานกึ่งวัสดุที่มีผลต่อความพร้อมของ stemming กองกรุ่นไฟฟ้า จึงหัวดูกรฐานนี้

ตัวแปรอิสระ	ผลการทดสอบสมมติฐาน									
	การป้องกันไฟฟ้า					การคามถ่วงไฟฟ้า				
	F	t	P	ยอมรับ	สมมติฐาน	F	t	P	ยอมรับ	สมมติฐาน
1. เพศ	-	3.625	<0.001*	✓	-	3.620	<0.001*	✓	-	3.852 <0.001*
2. อายุ	0.754	-	0.556	0.789	0.074	-	0.369	0.817	-	0.515
3. ภูมิลำเนาเดิม	-	0.267	0.789	-	0.372	0.710	-	-	0.334	0.738
4. ระดับการศึกษา	7.178	-	<0.001*	✓	8.873	-	<0.001*	✓	8.682	<0.001*
5. สภาพภายนอก	1.874	-	0.134	-	3.534	-	0.015*	✓	2.808	0.040*
6. อาชีพหลัก	2.260	-	0.062	-	2.996	-	0.019*	✓	2.732	0.029*
7. อาชีพรอง	-	-2.063	0.040*	✓	-	-2.808	0.005*	✓	-	-2.505 0.013*
8. รายได้เดือน	0.976	-	0.421	0.677	-	0.608	-	0.788	-	0.534
9. รายจ่ายหลัก	0.858	-	0.490	-	0.882	-	0.475	0.908	-	0.459
10. การเข้ามีนส์น้ำซึ่งกับบต.	-	1.844	0.066	-	2.536	0.012*	✓	-	2.277	0.024*

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ผลการทดสอบสมมติฐาน											
	การป้องกันไฟป่า						การควบคุมไฟป่า					
	F	t	P	ช้อมรับ	F	t	P	ช้อมรับ	F	t	P	ช้อมรับ
11. ต้นเหงะหน้าที่	2.172	-	0.036*	✓	2.033	-	0.050*	✓	2.028	-	0.051	
12. ระยะเวลในการ kontrol ด้านหนัง	9.254	-	<0.001*	✓	10.431	-	<0.001*	✓	10.433	-	<0.001*	✓
13. การติดตั้งตัวตัดกร ใจนกร ปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า	4.555	<0.001*	✓	-	6.205	<0.001*	✓	-	4.995	<0.001*	✓	
14. การติดตั้งบันไดก่อนร่มด้าน การควบคุมไฟป่า	-6.538	<0.001*	✓	-	-5.535	<0.001*	✓	-	-6.266	<0.001*	✓	
15. การติดต่อบรรทานงาน กุ้งหน้าไฟป่า	-7.282	<0.001*	✓	-	-5.818	<0.001*	✓	-	-6.787	<0.001*	✓	
16. ระยะห่างระหว่างไฟฟ้าสาย กับพื้นที่ป่า	1.273	-	0.280	1.609	-	0.171	1.456	-	0.215			

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ผลการทดสอบสมมติฐาน						การความคุ้ม "ฟื้นฟู"					
	การป้องกัน "ฟื้นฟู"			การดับ "ฟื้นฟู"								
F	t	P	F	t	P	ช้อมรับ	ต้มมติฐาน	F	t	P	ช้อมรับ	
17. ระยะห่างระหว่างศอกและการพิหารส่วนตามเด็กที่ทางานอยู่กับพื้นที่ฟื้นฟู												
2.390	-	0.051		2.755	-	0.028*	✓		2.713		0.030*	✓
18. การมีวาระที่บ่งบอกภารกิจกรุงศรีฯ ฟื้นฟูในการประชุม												
-	2.732	0.007*	✓	-	4.109	<0.001*	✓	-	3.585	<0.001*	✓	
19. ความรู้ความเชื่อใจเย้ายวนการความคุ้ม "ฟื้นฟู"												
-	2.969	0.003*	✓	-	3.172	0.002*	✓	-	3.201	0.002*	✓	

หมายเหตุ : * มั่นคงต่ำกว่าทางสถิติทั่วไป 0.05

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกิจกรรมความคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล

จากการรวบรวมการตอบแบบสอบถามส่วนที่ 4 พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาสำคัญในการรับถ่ายโอนการกิจด้านการความคุมไฟป่ามาปฏิบัติ มีดังนี้ ปัญหาด้านการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอในการปฏิบัติการกิจกรรมความคุมไฟป่าหรือบุคลากรที่มีไม่เพียงพอในการปฏิบัติตาม คิดเป็นร้อยละ 35.2 ปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติการความคุมไฟป่า ร้อยละ 19.3 และปัญหาด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอหรือไม่มีการจัดสรรสำหรับงานในการกิจกรรมความคุมไฟป่า ร้อยละ 9.5 ความคิดเห็นและปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติการกิจกรรมความคุมไฟป่าจำแนกเป็นประเด็นสำคัญตามตารางที่ 33

**ตารางที่ 33 ความคิดเห็นและปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติการกิจกรรมความคุมไฟป่าของ
สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล**

n = 347

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
1. ขาดแคลนบุคลากร	122	35.2
2. ขาดแคลนอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติตาม	67	19.3
3. งบประมาณไม่เพียงพอ	33	9.5
4. ประชาชนในพื้นที่ขาดความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาไฟป่า	22	6.3
5. ไม่พบปัญหาไฟป่าในพื้นที่รับผิดชอบ	18	5.2
6. ขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับปัญหาไฟป่า	15	4.3
7. - ขาดการประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	10	2.9
- พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมและเหลือพื้นที่น้อย	10	2.9
- ไม่มีแผนและแนวทางในการความคุมไฟป่าที่ชัดเจน	10	2.9
- ขาดแคลนแหล่งน้ำ	10	2.9
8. - ประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี	8	2.3
- ปัญหาไฟป่าเกิดจากการเผาในภาคเกษตรกรรมจึงแก้ไขได้ยาก	8	2.3
9. อื่นๆ เช่น แนวเขตพื้นที่ป่าไม้ชัดเจน องค์กรบริหารส่วนตำบล		
ยังไม่พร้อมรับการกิจกรรมความคุมไฟป่า ยังไม่เห็นถึงความ		
จำเป็นเร่งด่วนในการกิจกรรมความคุมไฟป่าฯ	4	1.1
10. ไม่แสดงความคิดเห็น	10	2.9

ข้อเสนอแนะเพื่อให้การกิจกรรมควบคุมไฟป่าที่กระจายอำนาจไปยังท้องถิ่นประสบความสำเร็จ พนวณ ส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมให้ความรู้และฝึกหัดจะในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าให้แก่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้และสามารถปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าได้จริง คิดเป็นร้อยละ 20.4 รองลงมา คือ ความมีการสนับสนุนงบประมาณในการปฏิบัติการกิจกรรมควบคุมไฟป่าจากส่วนกลาง คิดเป็นร้อยละ 15.9 ทั้งนี้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เหตุผลว่างบประมาณที่มีไม่เพียงพอหรือมีภารกิจอื่นที่สำคัญและเร่งด่วนกว่า และร้อยละ 11.8 เห็นว่าความมีการอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าให้แก่ประชาชน รายละเอียดของข้อเสนอแนะแสดงตามตารางที่ 34

ตารางที่ 34 ข้อเสนอแนะในการกระจายอำนาจการกิจกรรมควบคุมไฟป่าให้แก่ท้องถิ่นของสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่าง

n = 347

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	71	20.4
2. ความมีการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนกลาง	55	15.9
3. ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมไฟป่าแก่ประชาชน	41	11.8
4. เจ้าหน้าที่ป่าไม้มีความมีการติดต่อประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบล	33	9.6
5. ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่า	26	7.4
6. ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม	26	7.4
7. ความมีการจัดการพื้นที่ จำกัดเชื้อเพลิง เพื่อป้องกันไฟป่า	15	4.5
8. ควรจัดตั้งชุดปฏิบัติการดับไฟป่าที่พร้อมปฏิบัติงานตลอดเวลา	11	3.3
9. ปัญหาไฟป่าเกิดจากภาคเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะ การทำไร่อ้อย ควรแก้ไขที่ตัวเกษตรกร	8	2.2
10. อื่นๆ เช่น ชุมชนความมีภูมิฐานร่วมกัน ปัญหาไฟป่าเป็นเรื่องที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันทุกภาคส่วน พื้นที่ป่าเหลือน้อย หรือมีสภาพเดือดโกรนมาก ความมีการร่วมกันจัดทำฐานข้อมูลใหม่	45	12.9
11. ไม่มีข้อเสนอแนะ	16	4.6

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่าง จังหวัดอุดรธานี

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 72.6) มีอายุเฉลี่ย 41 ปี ภูมิลำเนาเดิมเป็นชาวอุดรธานี (ร้อยละ 88.5) สถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 66.9) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (26.8) มีอาชีพหลักเป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น (ร้อยละ 39.8) และร้อยละ 66.3 มีอาชีพรอง มีรายได้เฉลี่ย 19,055 บาทต่อเดือน และมีรายจ่ายเฉลี่ย 13,080 บาทต่อเดือน องค์การบริหารส่วนตำบลและที่อยู่อาศัยตั้งห่างจากพื้นที่ป่ามีระยะทางเฉลี่ย 7.25 และ 7.01 กิโลเมตร ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 46.4) ซึ่งจากการได้รับเลือกตั้ง (ร้อยละ 59.4) มีระยะเวลาการครองตำแหน่งปัจจุบันเฉลี่ย 3.42 ปี โดยส่วนใหญ่ไม่ได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า (ร้อยละ 90.2) ไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่า (ร้อยละ 84.7) และไม่มีการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ (ร้อยละ 82.7) และร้อยละ 54.8 ได้มีการบรรจุวาระเกี่ยวกับการกิจกรรมควบคุมไฟป่าในการประชุมสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และส่วนใหญ่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟป่าและการป้องกันไฟป่าในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 61.4

2. ระดับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.42 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และเมื่อแยกความพร้อมในการควบคุมไฟป่าออกเป็นรายด้าน ดังนี้ (1) ความพร้อมด้านการป้องกันไฟป่าอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.40 คะแนน และ (2) ความพร้อมในด้านการปฏิบัติการดับไฟป่าอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.39 คะแนน

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

ผลการศึกษาปรากฏว่าปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อายุพหลักษณะ ลักษณะการเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ระยะเวลาในการครองตำแหน่ง การได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า การได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่า การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ระยะเวลาห่างระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับพื้นที่ป่า การมีวาระเกี่ยวกับการกิจกรรมควบคุมไฟป่าในการประชุม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่า

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกิจกรรมควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาสำคัญในการรับการกระจายอำนาจการกิจกรรมควบคุมไฟป่า คือ องค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอในการปฏิบัติภารกิจการควบคุมไฟป่า และขาดแคลนอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติงาน อีกทั้งปัญหาด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ต้องการให้ส่วนกลางสนับสนุนงบประมาณสำหรับภารกิจควบคุมไฟป่า และส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีหัวใจความรู้และอบรมฝึกทักษะเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่าให้แก่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี ที่ทำการวิจัย มีความพร้อมในระดับน้อย จากการศึกษาพบว่ามีปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จำนวน 13 ปัจจัยดังที่กล่าวมาแล้ว ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรมป่าไม้ซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้และเป็นพี่เลี้ยงในการกระจายอำนาจการกิจกรรมควบคุมไฟป่าให้แก่ท้องถิ่น ควรนำปัจจัยที่มีต่อความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่าที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการปฏิบัติภารกิจการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะปัจจัยภายนอกที่สำคัญ ได้แก่ การได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า การได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่า การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ โดยปัจจัยทั้งสามปัจจัยนี้สามารถเพิ่มระดับ

ความพร้อมในการควบคุมไฟป่าให้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้มากที่สุด โดยผลักดันให้มีวาระเกี่ยวกับการกิจกรรมควบคุมไฟป่าในการประชุม และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่า เป็นตัวสนับสนุนในการสร้างแนวทางในส่วนเสริมให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าเพิ่มมากขึ้น และอาชัยข้อมูลปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อความพร้อมในการควบคุมไฟป่า ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อัชีพหลัก อัชีพร่อง ลักษณะการเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ระยะเวลาในการครองตำแหน่ง ระยะห่างระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับพื้นที่ป่า ในการกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสมกับลักษณะกิจกรรม เพื่อให้ได้แนวทางพื้นฐานในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาไฟป่า และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายในการจัดการและแก้ไขปัญหาไฟป่าได้อย่างเหมาะสมและประสานความสำเร็จยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษามาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการความพร้อมในการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุตรธานี ทั้งในด้านการป้องกันไฟป่า และด้านการดับไฟป่า ประกอบกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สรุปเป็นแนวทางการจัดการ ดังนี้

ด้านการป้องกันไฟป่า

1. การสนับสนุนให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานป้องกันไฟป่ามากยิ่งขึ้น เช่น จัดกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ด้านการป้องกันไฟป่าร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือ กิจกรรมการจัดการเชื้อเพลิง เช่น สร้างแนวกันไฟระหว่างป่ากับพื้นที่เกษตรกรรม เป็นต้น
2. เจ้าหน้าที่ป่าไม้ควรเพิ่มความถี่ในการติดต่อประสานงานกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและผลักดันให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาไฟป่ามากยิ่งขึ้น
3. สนับสนุนให้มีการจัดการปัญหาไฟป่าอย่างมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรภาคเอกชน และองค์กรภาครัฐ โดยเฉพาะชุมชนในท้องถิ่นควรได้มีส่วนร่วมในการควบคุมไฟป่าเพื่อรักษาทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนเอง

4. ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาไฟป่าและการควบคุมไฟป่าให้แก่ ประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญและตระหนักรถึงผลกระทบที่เกิดจากไฟป่าทั้งต่อทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม สุขภาพของประชาชน และผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันปรับปรุงฐานข้อมูลเกี่ยวกับการถ่ายโอนการคิจกรรมคุณภาพป่าให้เป็นปัจจุบันและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น ขอบเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ขอบเขตพื้นที่อันรักษา องค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องรับการถ่ายโอนการคิจ เป็นต้น

6. จากการศึกษาพบว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานี จัดสรรงบประมาณในด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมน้อยมาก ดังนี้หลังการถ่ายโอนการกิจกรรมคุณภาพป้าให้แก่องค์กรบริหารส่วนตำบลแล้ว เจ้าหน้าที่ป้าไม่มีผู้มีหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงควรเข้าไปส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการคุณภาพป้าอย่างต่อเนื่อง ผลักดันองค์กรบริหารส่วนตำบลให้มีการบรรจุภารกิจการคุณภาพป้าลงในแผนพัฒนาตำบลโดยอย่างเนื่อง หรือภาครัฐควรให้การสำคัญสนับสนุนงบประมาณอย่างเหมาะสมสมต่อไป

ด้านการดับไฟป่า

1. กรมป่าไม้มีการจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ในการควบคุมไฟป่าฝึกทักษะการใช้อุปกรณ์ดับไฟป่า และฝึกซ้อมการปฏิบัติงานดับไฟป่าให้แก่สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล และอาสาสมัครป้องกันไฟป่าให้มีความพร้อมในปฏิบัติงานจริง

2. ความมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ดับไฟป่าให้มีเพียงพอและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

3. สนับสนุนให้มีกลุ่มอาสาสมัครป้องกันไฟป่าและชุดปฏิบัติการดับไฟป่า

4. ควรสำรวจสภาพภูมิประเทศและวางแผนทางในการปฏิบัติการดับไฟป่า เช่น เส้นทางคมนาคม แหล่งน้ำ พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า การติดต่อประสานงานในการเข้าดับไฟป่า เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานีในเชิงปริมาณ เช่น การจัดสรรงบประมาณในการกิจกรรมความคุ้มไฟป่า จำนวนอุปกรณ์ดับไฟป่าและรถดับเพลิง เป็นต้น เพื่อประกอบกับผลการศึกษาและสนับสนุนให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดมากขึ้น และสามารถประเมินถึงศักยภาพในการควบคุมไฟป่าในรูปขององค์กรได้ต่อไป
2. ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่คาดว่ามีผลต่อกำไรความพร้อมของสมาชิกองค์กรบริหารส่วน ตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี เช่น ความต้องการในการถ่ายโอนอำนาจหรือไม่ จำนวนรายภูรที่ทำงานเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่า การเข้าร่วมกิจกรรมไฟป่าของเครือข่ายประชาชน ในพื้นที่ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มามาชื่อมโยงกับผลการวิจัยครั้งนี้ได้ชัดเจนมากขึ้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กนกรัชฎ์ อิฐรัชฎ์. 2542. การมีส่วนร่วมในการป้องกันและจัดการป้าชุมชนดงใหญ่ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลสร้างต่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กรมป่าไม้. 2539. สถิติการป่าไม้ของประเทศไทยปี 2539. ส่วนวิเคราะห์ทรัพยากรป่าไม้ สำนักวิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ. (อัปเดต)

_____. 2541. ไฟป่ากับอุบัติเหตุที่ไม่อาจเลี่ยง. ส่วนจัดการไฟป่าและธรรมชาติ สำนักป้องกันและปราบปราม กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.

_____. 2544. สมมนาการควบคุมไฟป่า ประจำปี 2544. สำนักควบคุมไฟป่า กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.

_____. 2545. แผนที่แสดงการจำแนกผลการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ. (อัปเดต)

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 2546. แนวทางปฏิบัติการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กิจกรรมงานควบคุมไฟป่า. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, กรุงเทพฯ.

_____. 2553. ชนิดของไฟป่า พฤติกรรมของไฟป่า และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมและความเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า. ส่วนควบคุมไฟป่า สำนักป้องกัน ปราบปราม และควบคุมไฟป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, กรุงเทพฯ.

_____. 2554. รายงานประจำปี 2554. ฝ่ายวิชาการ ส่วนควบคุมไฟป่า สำนักป้องกัน ปราบปราม และควบคุมไฟป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, กรุงเทพฯ. ตุลาคม 2553 – กันยายน 2554. 41 หน้า. (อัปเดต)

กรรมด ทองธรรมชาติ และ สมบูรณ์ สุขสำราญ. 2537. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสภาพปัญหา.
คณะรัฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

กันยา สุวรรณแสง. 2532. จิตวิทยาทั่วไป. อักษรการพิมพ์, กรุงเทพฯ.

โภวิทย์ พวงงาม. 2543. การปกครองท้องถิ่นไทย. บริษัทสำนักพิมพ์วิญญาณ จำกัด, กรุงเทพฯ.

จิตรา วงศ์วนิช. 2518. จิตวิทยาการศึกษา. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.

จรศักดิ์ แสนขัติ. 2546. การกระจายอำนาจการควบคุมไฟป่าไปสู่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น:
กรณีศึกษาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นัตรชัย โยธาวน์. 2546. ตัวชี้วัดศักยภาพด้านการจัดการป่าไม้ขององค์การบริหารส่วนตำบล รอบ
แนวเขตอุทยานแห่งชาติดอยผากลอง จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชูวงศ์ ฉายาบุตร. 2539. กรรมการปกครองท้องถิ่นไทย. บริษัทพิมเสนพรินติ้ง จำกัด, กรุงเทพฯ.

ชูศักดิ์ คงอินทร์. 2545. การมีส่วนร่วมในการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
อำเภอแม่วงศ์ จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เตือนใจ เศรษฐสักโภ. 2524. แบบฝึกหัดความพร้อมทางการเรียน. สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพาณิช,
กรุงเทพฯ.

ธนา วิริยะรัตนพร. 2544. กรณีศึกษา :นโยบายการแก้ไขปัญหาไฟป่าในประเทศไทย. สำนัก
ควบคุมไฟป่า กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.

ประสาฟูจิ พึงปรีดา. 2546. ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการไฟป่า:
กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประชัยด ทรงษ์ทองคำ. 2537. **การปกครองห้องอินไทย.** สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพาณิชจำกัด,
กรุงเทพฯ.

ปริญญา คุ้มสระพร. 2547. **ปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ
รายภูมิในการควบคุมไฟป่ารอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลย.** วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พงษ์พันธ์ พงษ์ไสว. 2542. **จิตวิทยาการศึกษา.** สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา, กรุงเทพฯ.

พรรษี ชัยเจนจิต. 2538. **จิตวิทยาการเรียนการสอน.** คอมแพคท์พรินท์. กรุงเทพฯ.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** สำนักทดสอบทาง
การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.

เพ็ญแข แสงแก้ว. 2541. **การวิจัยทางสังคมศาสตร์.** โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
กรุงเทพฯ.

มาลินี จุฑารพ. 2539. **จิตวิทยาการเรียนการสอน.** สำนักพิมพ์พิพิธวิสุทธิ์. กรุงเทพฯ.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538. **เทคนิควิจัยทางการศึกษา.** สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริม
วิชาการ. กรุงเทพฯ.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540. **สถิติวิทยาทางการวิจัย.** สำนักพิมพ์ศูนย์วิชาศาสตร์.
กรุงเทพฯ.

วัลลภ พลัดเมือง. 2540. **มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและควบคุมไฟป่าในประเทศไทย.**
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิชุดา บรรณาจารุพันธ์. 2540. การศึกษาความพร้อมในการปฏิบัติบทบาทวิชาชีพของนักศึกษา พยาบาล ชั้นปีที่ 4 สถาบันการศึกษาเอกชน, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยา นาภาศิริกุลกิจ. 2523. การเมืองส่วนห้องถินในประเทศไทย. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย รามคำแหง, กรุงเทพฯ.

วิศิษฐ์ นวีชัย. 2548. ความพร้อมของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัด ชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วุฒิสาร ตันไชย. 2554. อปท. กับการกระจายอำนาจด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), กรุงเทพฯ.

ศิริชัย กาญจนวงศ์, ทวีวัฒน์ ปิตยานันท์ และดิเรก ศรีสุโภ. 2544. การเลือกใช้สอด็ทที่เหมาะสม สำหรับการวิจัย. บุญศิริการพิมพ์, กรุงเทพฯ.

ศิริ อัคคลอัคร. 2543. การควบคุมไฟป่าสำหรับประเทศไทย. สำนักควบคุมไฟป่า กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.

สถานีควบคุมไฟป่าจังหวัดอุดรธานี. 2551. รายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ 2551. จังหวัดอุดรธานี. (อัดสำเนา)

สุชาติ เบนวิรัตน์. 2548. ความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัด นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุบงกช จำเมือง. 2526. สถิติวิเคราะห์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. ภาควิชาสถิติ คณะ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

สุโภ เจริญสุข. 2520. จิตวิทยาการศึกษา. ห้องหุ้นส่วนจำกัด สำนักพิมพ์เพร็พไทยอินเตอร์เนชันแนล, กรุงเทพฯ.

สันต์ เกตุปราณี. 2526. **ไฟป่าและการควบคุม**. ภาควิชานวัตกรรมวิทยา คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

_____, นิพนธ์ ตั้งธรรม, สุวิทัย แสงทองพราوا, ปรีชา ธรรมานนท์, นริศ ภูมิภาคพันธุ์ และศิริ อัคคค้อคร. 2534. **ไฟป่าและผลกระทบต่อระบบป่าไม้ในประเทศไทย**. คณะวิศวกรรมศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.

สุนีย์ มัลลิกะมาลย์. 2549. การกระจายอำนาจในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารวิจัยสภาวะแวดล้อม สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ. หน้า 91-112.

สุพงษ์ชัย บุญมี. 2546. ความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาญจนบุรีในการควบคุม **ไฟป่า**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2547. คู่มือการ ปฏิบัติงาน ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เล่ม 2 การควบคุมไฟป่า กรมอุทิyanแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. สำนักงานปลัดสำนัก นโยบายและplanning, กรุงเทพฯ.

สำนักปลัดสำนักนายก. 2545. แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่น. โรงพยาบาลคุรุสภากาชาดพิเศษ, กรุงเทพฯ.

สำนักป้องกันและควบคุมไฟป่า. 2543. รายงานการเกิดไฟป่าในรายงานประจำปี 2543 สำนักป้องกัน และควบคุมไฟป่า. กรมอุทิyanแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, กรุงเทพฯ. (อัคดำเนา)

อมร รักษาสัตย์. 2539. **ประชาธิบัติ: อุดมการณ์ หลักการ และแบบอย่างการปกครองหลายประเทศ**.
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

อกินันท์ ปลดปล่อย. 2535. แนวทางการควบคุมไฟป่าในประเทศไทย. สำนักช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ. กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.

_____, ศิริ ขัคยะอัคร, บพิตร มนีรัตน์, วันชัย ปานนา楷พิทักษ์ และนพดล ทรงพร. 2537. แนวทางการควบคุมไฟป่าในประเทศไทย. ฝ่ายวิชาการและแผน สำนักงานช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.

อาทรส เยาวประณี. 2520. คู่มือการเรียนจิตวิทยาการศึกษา. โรงพิมพ์บำรุงนฤกูลกิจ, กรุงเทพฯ.

อา蕊 พันธ์มณี. 2534. จิตวิทยาการเรียนการสอน. สำนักพิมพ์เลิฟແອນคัลฟเพรส จำกัด, กรุงเทพฯ.

Brown, A.A. and K.P. Davis . 1973. **Forest Fire Control and Use.** Mc Graw Hill Book Company, New York.

Downing, J. and D. Thackrey. 1971. **Reading Readiness.** University of London Press, London.

Yamane, T. 1973. **Statistics; An Introductory Analysis.** 3rd ed., Harper International Edition., Tokyo.

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง ความพึงพอใจของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

แบบสอบถามฉบับนี้ ใช้เพื่อการศึกษาวิจัย ของนิสิต โครงการปริญญาโท (ภาคพิเศษ) สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม ภาควิชานิเทศน์ รุ่นที่ 15 มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี ในการสอบถาม ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ไปใช้วิเคราะห์ทางสถิติประกอบวิทยานิพนธ์ และเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การวางแผนในการจัดการไฟป่าในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ตลอดจนการบริหารจัดการไฟป่าในภาพรวมของประเทศไทยต่อไป

แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
- ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
- ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจในการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
- ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกิจกรรมควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากทุกท่านในการตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นเป็นอย่างดี ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวมนัสสุดา นันทสิริพ
นิสิต โครงการปริญญาโท (ภาคพิเศษ)
สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสอบถามเลขที่

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม

บ้านเลขที่ _____ หมู่ที่ _____ ชื่อหมู่บ้าน _____

ตำบล _____ อำเภอ _____ จังหวัดอุตรธานี

วัน เดือน ปี ที่ตอบแบบสอบถาม _____

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ _____ ปี (นับถึงปี พ.ศ. 2555)
3. ภูมิลำเนาเดิม อำเภอ _____ จังหวัด _____
4. ระดับการศึกษา ไม่ได้เรียนหนังสือ ประถมศึกษา¹
 มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
 ปวส./อนุปริญญา ปริญญาตรี
 ปริญญาโทหรือสูงกว่า
5. สถานภาพสมรส โสด สมรส/อยู่ด้วยกัน²
 หม้าย/ห่างร้าว สมรส/แยกกันอยู่
6. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพใดเป็นอาชีพหลัก (ให้เลือกตอบอาชีพที่ทำรายได้มากที่สุดอาชีพเดียว)
 ก้าขาย รับจ้าง
 ข้าราชการ-พนักงานท้องถิ่น เกษตรกรรม³
 อื่น ๆ ระบุ _____
7. นอกจากประกอบอาชีพหลักตามข้อ 6 แล้ว ท่านประกอบอาชีพรองอย่างอื่นหรือไม่
 ไม่มีอาชีพรอง มีอาชีพรอง
 กรุณามากที่สุด ก้าขาย รับจ้าง
 สามาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.)
 อื่น ๆ ระบุ _____
8. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของท่าน (ประเมินรายได้ในรอบปีที่ผ่านมาโดยไม่หักค่าใช้จ่าย)
 8.1 รายได้รวมจากอาชีพหลัก เป็นเงินประมาณ _____ บาทต่อเดือน
 8.2 รายได้รวมจากอาชีพรอง เป็นเงินประมาณ _____ บาทต่อเดือน
 8.3 รายได้รวมทั้งสิ้น เป็นเงินประมาณ _____ บาทต่อเดือน

9. รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของท่าน เป็นเงินประมาณ บาทต่อเดือน

10. การเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านมาจาก

การเลือกตั้ง

โดยตำแหน่ง

11. ตำแหน่งของท่านในองค์การบริหารส่วนตำบล

☐ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	☐ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
☐ รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	☐ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
☐ เลขาธุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	☐ เลขาธุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
☐ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	☐ กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
☐ ข้าราชการส่วนตำบล	☐ พนักงานส่วนตำบล
☐ อื่น ๆ ระบุ	

12. ระยะเวลาการครองตำแหน่งปัจจุบันของท่าน ปี (นับถึงปี พ.ศ. 2555)

13. ท่านได้รับสวัสดิการเป็นเงินค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าหรือไม่

ได้รับ ไม่ได้รับ

กรณีได้รับสวัสดิการเป็นเงินค่าตอบแทน เป็นสวัสดิการประเภทใด

☐ ค่าเบี้ยเลี้ยง	☐ ค่าทำล่วงเวลา
☐ อื่น ๆ ระบุ	

14. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟฟ้าหรือไม่

ไม่เคย เคย โปรดระบุจำนวนครั้งที่เคยรับการอบรม ครั้ง

15. ท่านเคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป้าไม้เกี่ยวกับการควบคุมไฟฟ้าหรือไม่

ไม่เคย เคย โปรดระบุจำนวนครั้งต่อปี ครั้งต่อปี

16. บ้านพักอาศัยของท่านอยู่ห่างจากเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ โดยประมาณ กิโลเมตร

17. องค์การบริหารส่วนตำบลที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ห่างจากเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

โดยประมาณ กิโลเมตร

18. จำนวนครั้งของการประชุมสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านโดยเฉลี่ย ครั้งต่อปี

ในการประชุมสมาชิก อบต. มีวาระเกี่ยวกับการกิจงานควบคุมไฟฟ้า หรือไม่

มี ไม่มี

ส่วนที่ 2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่า

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างท้ายคำถามในแต่ละข้อที่ทำนิมีความเห็นว่า “ถูก” หรือ “ผิด” เพียงข้อละคำตอบเดียวเท่านั้น และขอความกรุณาตอบให้ครบถ้วนทุกข้อ

ข้อความ	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง
1. ไฟป่าเกิดจากกระบวนการทางเคมี มีองค์ประกอบที่จำเป็น 3 ประการ คือ เชื้อเพลิง ความร้อน และออกซิเจน		
2. ไฟป่าแบ่งออกได้ 3 ชนิด คือไฟได้ดินไฟผิดดินและไฟเรือนยอด		
3. การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ทำให้ระบบนิเวศเสียสมดุลและทำให้เกิดไฟป่าเพิ่มขึ้น		
4. การจัดการไฟป่า ต้องจัดการ ดิน น้ำ ป่าไม้ และคน ควบคู่กันไป		
5. ไฟป่าที่เกิดขึ้นในประเทศไทย สาเหตุเกิดจากกิจกรรมของมนุษย์มากที่สุด		
6. การควบคุมไฟป่า คือ การป้องกันไม่ให้เกิดไฟป่า และการดับไฟเมื่อเกิดไฟป่า		
7. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการลุกไหม้และความรุนแรงของไฟป่า ได้แก่ ลักษณะเชื้อเพลิง ลักษณะภูมิประเทศ และลักษณะอากาศ		
8. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจปัญหาของไฟป่า เป็นการป้องกันการเกิดไฟป่าที่ดีที่สุด		
9. การควบคุมไฟป่าเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่เกี่ยวข้องกับราษฎร ในพื้นที่		
10. การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ จะช่วยให้การควบคุมไฟป่ามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น		
11. การซิงເພາສາມารถกระทำได้โดยไม่ต้องวางแผนดำเนินงานล่วงหน้า		
12. การซิงເພານีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อลดปริมาณเชื้อเพลิงในป่า ลดโอกาสในการเกิดไฟป่า หรือลดความรุนแรงของไฟป่า		
13. การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว ช่วยลดความเสียหาย ที่เกิดจากไฟป่าได้		
14. การเตรียมการดับไฟป่า เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับดับไฟป่า โดยจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนฤดูไฟป่า		
15. การดับไฟป่า ต้องทำการดับไฟโดยยืนอยู่ในตำแหน่งที่กำหนดแล้ว		

ส่วนที่ 2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่า (ต่อ)

ข้อความ	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง
16. การดับไฟด้วยการดับทางตรงโดยเริ่มจากหัวไฟก่อน แล้วกระจายกำลังดับตามปีกไฟทั้งสองข้าง		
17. การดับไฟป่าเป็นงานอันตรายต้องใช้ความชำนาญสูง จึงเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ป่าไม้เท่านั้น <u>ไม่เกี่ยวข้องกับองค์กรบริหารส่วนตำบลและชาวบ้าน</u>		
18. เครื่องมือที่ใช้ในการดับไฟป่า มี 3 อย่างเท่านั้น คือ <u>ไม้ตอบไฟดังนิดน้ำ และครอบ</u>		
19. การเกิดไฟป่ามีทำให้เกิดความแปรปรวนของภูมิอากาศ ทำให้โลกร้อน		
20. การจุดไฟเผาเศษพืชในไร่นา เป็นการเตรียมพื้นที่เพื่อการเพาะปลูก เป็นอีกสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาไฟป่าและหมอกควันในปัจจุบัน		

ส่วนที่ 3 ความพร้อมในการควบคุมไฟป่า

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในระดับความเข้มข้นของการปฏิบัติงาน ตามที่ท่านหรือองค์กรของท่านได้ดำเนินกิจกรรมการควบคุมไฟป่าตามความเป็นจริง

กิจกรรม	ระดับความเข้มข้นของการปฏิบัติ				
	ไม่เคย	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ก. การป้องกันไฟป่า					
1. ท่านสามารถประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนหรือชุมชนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักรถึงผลกระทบและอันตรายจากไฟป่าได้					
2. ท่านได้เข้าร่วมในกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่า					
3. ท่านมีการประสานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่าร่วมกัน					

ส่วนที่ 3 ความพร้อมในการควบคุมไฟป่า (ต่อ)

กิจกรรม	ระดับความเข้มข้นของการการปฏิบัติ				
	ไม่เคย	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
4. ท่านมีการประสานกับชุมชนหรือองค์กรภาคประชาชนในพื้นที่เพื่อหาแนวทางเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่าร่วมกัน					
5. ท่านมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ดับไฟป่าไว้อย่างเพียงพอ และมีการเก็บบารุงรักษาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ					
6. ท่านได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับอาสาสมัครป้องกันไฟป่า และร่วมเป็นอาสาสมัครป้องกันไฟป่าหรือชุดปฏิบัติการดับไฟป่า					
7. ท่านได้มีการทำแนวกันไฟไว้โดยรอบพื้นที่เลี้ยงต่อการเกิดไฟป่าในชุมชน เพื่อตัดช่องทางการลุกลามเข้าไปในพื้นที่ป่า					
8. ท่านได้ทำการซิงເພາເພື່ອກຳຈັດຫຼືລົດປະມານເຊື້ອເພີ້ງສະສົມແລະສາມາດทำการควบคุมดูแลໄຟ້ໄຫ້ຄຸກຄາມໄດ້					
9. ท่านได้ดำเนินการสร้างความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ในการแจ้งเหตุไฟไหม้ป่า					
10. ท่านได้มีการสำรวจพื้นที่ปฏิบัติงาน ข้อมูลทางภูมิศาสตร์ ภูมิประเทศ สภาพป่า สภาพເຊື້ອເພີ້ງ เส้นทางคมนาคม แหล่งน้ำสำรอง เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการป้องกันไฟป่าและการปฏิบัติงานดับไฟป่าໄດ້ຢ່າງມີประสิทธิภาพ					

ส่วนที่ 3 ความพร้อมในการควบคุมไฟป่า (ต่อ)

กิจกรรม	ระดับความเข้มข้นของการการปฏิบัติ				
	ไม่เคย	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ช. การปฏิบัติงานดับไฟป่า					
11. ท่านมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานดับไฟป่า ประกอบด้วยแผนดับไฟป่า แผนส่งกำลังบำรุง และแผนรักษาความปลอดภัยขณะปฏิบัติงาน ร่วมกับชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
12. ท่านได้ทำการฝึกซ้อมแผนปฏิบัติการดับไฟป่า ร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่					
13. ท่านมีทักษะในการใช้อุปกรณ์ดับไฟป่าได้อย่าง มีประสิทธิภาพและเกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติงานดับไฟป่า					
14. ท่านได้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครดับไฟป่าหรือ ชุดปฏิบัติการดับไฟป่า					
15. ท่านมีความพร้อมในการเข้าปฏิบัติงานดับไฟป่า ได้อย่างรวดเร็ว ตลอด 24 ชั่วโมง					
16. ท่านสามารถทำการตรวจหาไฟป่า และพบจุดหรือ ตำแหน่งที่เกิดไฟป่า และสามารถรายงานตำแหน่ง และสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ					
17. ท่านมีความคุ้นเคยกับสภาพภูมิประเทศ เช่น เส้นทางคมนาคม แหล่งน้ำ ชนิดป่า พื้นที่ ล้อแหลมต่อการเกิดไฟป่า ซึ่งเป็นพื้นที่ในการปฏิบัติงานดับไฟป่าเป็นอย่างดี					
18. ท่านมีการประเมินสถานการณ์ ศึกษาสภาพแวดล้อม พฤติกรรมของไฟป่าก่อนเข้าทำการดับไฟป่าเสมอ					

ส่วนที่ 3 ความพร้อมในการควบคุมไฟป่า (ต่อ)

กิจกรรม	ระดับความเข้มข้นของการการปฏิบัติ				
	ไม่เคย	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
19. ท่านสามารถทำหน้าที่ในชุดปฏิบัติการดับไฟป่าได้อย่างต่อเนื่องจนสามารถควบคุมไฟป่าได้ตลอดจนทำการเก็บการดับลังจากที่สามารถควบคุมไฟป่าได้เพื่อป้องกันมิให้ไฟป่ากลับลุกใหม่ขึ้นมาได้อีก					
20. ท่านตระหนักเสมอว่าการปฏิบัติงานดับไฟป่าต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญ และมีการเตรียมแผนและเส้นทางล่าถอยในกรณีฉุกเฉินไว้เสมอ					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกิจการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล

1. ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการปฏิบัติการกิจการควบคุมไฟป่าขององค์กรบริหารส่วนตำบลของท่าน

2. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกิจการควบคุมไฟป่าในความรับผิดชอบขององค์กรบริหารส่วนตำบล

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ตารางผนวกที่ ข1 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่า

ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี ด้วยวิธีของ

Kuder Richardson : KR 20

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	16.8667	13.430	0.019	0.907
A2	16.8333	12.695	0.445	0.896
A3	16.8333	11.937	0.892	0.886
A4	16.8000	12.786	0.570	0.895
A5	16.8333	11.937	0.892	0.886
A6	16.8667	11.775	0.810	0.886
A7	16.8667	11.844	0.775	0.887
A8	16.8000	12.786	0.570	0.895
A9	16.8667	11.844	0.775	0.887
A10	16.8667	11.844	0.775	0.887
A11	16.9333	12.754	0.246	0.904
A12	16.9000	11.817	0.685	0.889
A13	16.8333	11.937	0.892	0.886
A14	16.9333	13.582	-0.058	0.913
A15	16.9667	12.516	0.307	0.902
A16	16.8333	12.695	0.445	0.896
A17	16.8667	11.775	0.810	0.886
A18	17.0333	11.757	0.520	0.896
A19	16.9667	12.516	0.307	0.902
A20	16.8667	11.913	0.740	0.888

Reliability Coefficients

N of Case = 30

N of Item = 20

Alpha = 0.899

ตารางผนวกที่ ข2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านความพร้อมของสมาชิกองค์กรบริหาร
ส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า จังหวัดอุดรธานี ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า
ของครอนบาก (Cronbach's Coefficient Alpha)

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	37.2333	119.426	0.687	0.937
A2	36.6667	123.609	0.705	0.937
A3	37.3667	121.757	0.683	0.937
A4	36.7333	126.340	0.486	0.940
A5	36.9000	123.403	0.486	0.940
A6	37.0667	122.133	0.665	0.937
A7	36.1000	120.231	0.453	0.943
A8	36.1333	123.568	0.340	0.945
A9	36.5333	123.223	0.640	0.938
A10	37.3667	121.620	0.692	0.937
A11	36.9000	116.852	0.819	0.934
A12	36.9000	118.369	0.773	0.935
A13	36.9667	120.999	0.676	0.937
A14	36.9000	118.024	0.840	0.934
A15	36.8000	116.372	0.777	0.935
A16	36.9000	117.334	0.792	0.935
A17	36.5333	115.637	0.800	0.934
A18	36.5667	121.978	0.600	0.938
A19	36.9667	115.826	0.815	0.934
A20	36.4000	123.283	0.460	0.941

Reliability Coefficients

N of Case = 30

N of Item = 20

Alpha = 0.940

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล

นางสาวมนัสสุดา นันทศิริพร

วัน เดือน ปี ที่เกิด

12 พฤศจิกายน 2524

สถานที่เกิด

จังหวัดนครราชสีมา

ประวัติการศึกษา

วท.บ.(วนศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

นักวิชาการป้าไม้ปฏิบัติการ

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

กรมป้าไม้

